

Liten blir mycket större
Pienestä paljon suurempi

Vasa Andelsbank 80 år • Vaasan Osuuspankki 80 vuotta

Liten blir mycket större
Pienestä paljon suurempi

Liten blir mycket större
Pienestä paljon suurempi

Vasa Andelsbank 80 år
Vaasan Osuuspankki 80 vuotta

Utgivare/Julkaisija: **Vasa Andelsbank/Vaasan Osuuspankki**

Text/Teksti: **Marita Bagge**

Översättning/Käännös: **Anna-Maija Nordling**

Grafik/Grafiikka: **Gunilla Ahlholm**

Formgivning, ombrytning/Ulkoasu, taitto: **Peter Björkas**

Pärmbild/Kannen kuva: **Gunnar Bäckman**. På bilden bankfunktionär Angelina
Hedman som betjänar Alvar Mäkyinen.

Tryckeri/Paino: **Waasa Graphics 2018**

ISBN: **978-952-94-1101-6 (inb)**

978-952-94-1102-3 (PDF)

Innehåll

Liten blir mycket större	7
Ulf Nylund har lett Vasa Andelsbank i 20 år	10
Google är framtidens största utmaning	35
Bankens styrka är den lokala prägeln	38
Förvaltningsrådets ordförande föddes in i banken	42
Henrik Strandberg för jordbrukskarta talan	46
Uppdraget var att växa och ta marknadsandelar	49
Bankjuristen ska inte befatta sig med kundernas konflikter	54
Sommarjobbet blev 45 år i andelsbankens tjänst	60
Revisorns uppgift är att hålla ögonen på riskerna	64
Hippo lockar ut unga i skidspåret	68
Nykarleby: Pälzfarmningen har gett pengar som utvecklat hela regionen	71
Vörå: Två invigningar och två stängningar de senaste tio åren	77
Malax: Två invigningar på bara tre år	82
Närpes: Arbetsinvandringen har gett många nya kunder	87
Minnesord över Kaj Skåtar	92
Minnesord över Håkan Malm	94
Vasanejdens Andelskassa/ Vasa Andelsbank 1938–2018	97
Styrelsen 16.4 2018	102
Förvaltningsrådet 5.2 2018	102
Fullmäktige 2017–2021	103
Personalen 30.6 2018	104

Sisältö

Pienestä paljon suurempi	7
Ulf Nylund on johtanut Vaasan Osuuspankkia 20 vuoden ajan.....	10
Google on tulevaisuuden suurin haaste	35
Pankin vahvuutena paikallisuus	38
Hallintoneuvoston puheenjohtaja sai pankin jo äidinmaidossa.....	42
Henrik Strandberg vie maanviljelijöiden viestiä	46
Tehtävänä kasvaa ja saada markkinaosuuksia	49
Pankkilakimiehen ei tule puuttua asiakkaidensa konflikteihin	54
Kesätyöstä 45-vuotinen pesti osuuspankissa	60
Tilintarkastajan työ on pitää katse riskeissä	64
Hippo houkuttelee nuoria hiihtoladulle	68
Uusikarlepyy: Turkistarhauksella saatu raha on kehittänyt koko aluetta	71
Vöyri: Kaksi avajaisjuhlaa ja kaksi sulkemista kymmenessä vuodessa	77
Maalahti: Kahdet avajaiset kolmessa vuodessa	82
Närpiö: Työperäinen muutto on tuonut uusia asiakkaita ..	87
Muistoissamme Kaj Skåtar.....	92
Muistoissamme Håkan Malm	94
Vaasan Seudun Osuuskassa/ Vaasan Osuuspanki 1938–2018	97
Hallitus 16.4 2018	102
Hallintoneuvosto 5.2 2018.....	102
Edustajisto 2017–2021	103
Henkilökunta 30.6 2018.....	104

Liten blir mycket större

► Vasa Andelsbank står i beråd att fira sin 80-årsdag. Det är grundandet av Vasanejdens Andelskassa den 7 december 1938 som officiellt räknas som bankens födelsedag.

Till jubileet för tio år sedan gav banken ut en diger historik med titeln *Liten blir stor*. Nu tio år senare har liten blivit mycket större. Antalet ägarkunder har ökat från 15 000 till 23 840 i skrivande stund.

Det är svårt, ja nästan omöjligt att greppa den utveckling som skett under andelsbankens 80 år. Under sitt första verksamhetsår beviljade till exempel andelskassan i Munsala 15 lån men fick inte in pengar av en enda deponent.

Under 2017 gjorde Vasa Andelsbank en vinst på 4,7 miljoner euro. Resultatet var, om man tar bort poster av engångsnatur, på samma nivå som året innan. Inlåningen 2017 var rekordhöga 648,8 miljoner euro.

Vi har gått från en tid då mjölkbonder samlades för att bilda andelskassor för att få finansiering till nya mejerier till en tid när folk står och svischar betalningar utan att vidröra varken bankkort eller pengar.

Den jubileumsskrift du nu håller i din hand försöker på ett enkelt och personligt sätt skildra vad som hänt i bankbranschen, och framför allt i Vasa Andelsbank, åren 2008–2018.

► OP:s logo pryder numera två husfasader från torget sett. Vasa Andelsbanks företagsbank flyttade hösten 2011 in på 8:e våningen i ”Gloria-huset”, Hovrättsesplanaden 16. Foto: Gunnar Bäckman.

► OP:n logo löytyy nykyään kahden talon julkisivusta torilta katsottuna. Vaasan Osuuspankin yrityspankki muutti syksyllä 2011 ”Gloria-talon” 8. kerrokseen, Hovioikeudenpuistikko 16. Kuva: Gunnar Bäckman.

Pienestä paljon suurempi

► Vaasan Osuuspankki valmistautuu viettämään 80-vuotispäiviään. Pankin viralliseksi syntymäpäiväksi luetaan Vaasan Seudun Osuuskassan avajaiset 7. heinäkuuta 1938.

Kymmenen vuoden takaisiin juhliin pankki julkaisi tuhdin historiikin, jonka otsikkona oli ”Pienestä tulee suuri”. Nyt kymmenen vuotta myöhemmin pienestä on tullut paljon suurempi. Omistaja-asiakkaiden määrä on kasvanut 15 000:sta tämän hetken 23 840:een.

On vaikeaa, no miltei mahdotonta ymmärtää kehitystä, jonka osuuspankki on käynyt läpi 80 vuoden aikana. Ensimmäisenä toimintavuotenaan Munsala Andelsbank esimerkiksi myönsi 15 lainaa, mutta ei saanut rahaa yhdekkään tallettajalta.

Vuonna 2017 Vaasan Osuuspankin voitto oli 4,7 miljoonaa euroa. Tulos oli samalla tasolla edellisenä vuonna, jos kertaluonteisia eriä ei huomioida. Talletukset olivat ennätysuuret 648,8 miljoonaa.

Olemme siirtyneet ajasta, jolloin talonpojat kokootuivat perustamaan osuuskassoja saadakseen rahoitusta uusille meijereilleen, aikaan, jossa ihmiset vain suhauttavat maksunsa eteenpäin edes koskematta pankkikorttiin tai käteiseen.

Kädessäsi oleva juhlajulkaisu yrittää kuvata yksinker-

De tio gångna åren går bland annat till historien som den period då kunderna slutade besöka banken för att betala räkningar och lyfta kontanter. De digitala tjänsterna utvecklades snabbt och kunderna tog dem till sig. Speciellt åren 2015–2018 accelererade utvecklingen.

Våren 2018 gjordes 18 miljoner digitala bankbesök per månad inom OP-gruppen.

Det som överraskade experterna inom bankbranschen var att användningen av tjänsterna i smarttelefoner och plattor gick förbi användningen av datorer.

Då Vasa Andelsbank fyllde 70 år hade OP gruppen drygt 600 kontor i hela landet, nu är antalet knappt 400. Alla banker verksamma i Finland har i dag tillsammans cirka 1 000 kontor.

Allmänhetens möjligheter att betala inköp har också förändrats snabbt. Den kontaktlösa betalningen blev verklighet. I framtiden förutspås bankkorten försvinna och 2018 inleddes de första försöken där kunden kan betala i snabbköpsskassan genom att identifiera sig med hjälp av sina anletsdrag. Nu väntar stora förändringar som bland annat påverkar näthandeln.

Antalet bankanställda i Finland har under perioden minskat från 32 000 till 22 000.

Också inom Vasa Andelsbank har många trotjänare avtackats. I den här publikationen låter vi några av dem samt några av bankens förtroendevalda och vd:n Ulf Nylund berätta hur de upplevt utvecklingen de senaste åren.

De berättar förstås om stängningar som banken inte kunnat undvika men de berättar också om många renoveringar och invigningar. De berättar om arbetsuppgifter som ändrats. De nya anställda som kommer till banken kommer till andra typer av uppgifter än sina föregångare. I Vasa Andelsbank har till exempel en jurist nu blivit tre.

De äldre banktjänstemän som jobbat sedan 1970-talet minns skyhöga räntor. De sista arbetsåren då hela bankvälden levde i i efterdynningarna av amerikanska investmentbanken Lehman Brothers konkurs hösten 2008,

taisella ja persoonallisella tavalla pankkialalla, ja erityisesti Vaasan Osuuspankissa tapahtuneitaasioita vuosina 2008–2018.

Kymmenen kulunutta vuotta tallentuvat historiaan muun muassa aikana, jolloin asiakkaat lopettivat pankissa käymisen laskuja maksaakseen ja käteistä nostaaakseen. Sähköiset palvelut kehittyivät nopeasti ja asiakkaat ottivat ne omakseen. Kehitys kiihtyi erityisesti vuosina 2015–2018.

Kevällä 2018 OP Ryhmässä tehtiin 18 miljoonaa sähköistä pankkikäyntiä kuukaudessa.

Pankkialan asiantuntijoiden yllätyksessä palvelujen käyttäminen älypuhelimilla ja tableteilla ohitti tietokoneet.

Vaasan Osuuspankin täyttää 70 vuotta oli OP Ryhmällä maassamme runsaat 600 konttoria. Nyt lukumäärä on alle 400. Kaikilla Suomessa toimivilla pankeilla on yhteensä noin 1 000 pankkikonttoria.

Myös asiakkaiden mahdollisuudet ostosten maksamiseen ovat muuttuneet nopeasti. Lähimaksamisesta tuli todellisuutta. Tulevaisuudessa pankkikorttien odotetaan kävän tarpeettomiksi, ja 2018 aloitettiin ensimmäiset kokeilut, jossa asiakas voi maksaa ostoksensa kasvonpiirteillään tunnistautumalla. Tulossa on suuria muutoksia, jotka vaikuttavat muun muassa verkokauppaan.

Pankkityöntekijöiden määrä on vähentynyt Suomessa katsauskaudellamme 32 000:sta 22 000:een.

Myös useat Vaasan Osuuspankissa pitkään palvelleet ovat jo jättäneet työnsä. Tässä julkaisussa annamme joidenkin heistä ja pankin valtuutetuista sekä toimitusjohtaja Ulf Nylundin kertoa, kuinka he ovat kokeneet viime vuosien kehityksen.

He kertovat tietyistä konttoreiden suljemisista, joilta pankki ei voinut vältyä, mutta he kertovat myös useista remonteista ja avajaisista. He kuvaavat, kuinka työtehtävät ovat muuttuneet. Uudet, vasta palkatut pankin työntekijät aloittavat toisenlaisissa tehtävissä kuin edeltäjänsä. Vaasan Osuuspankissa on nyt esimerkiksi juristeja yhden sijasta kolme.

Vanhemmat, jo 1970-luvulta asti työskennelleet pank-

har de fått uppleva den lägsta räntenivån någonsin på bostadslån i Finland.

Rädslan för att räntorna ska stiga har varit ständigt närvarande men prognoserna om när höjningen kommer har tillsvidare slagit fel.

Behandlingen av låneansökningar har förändrats drastiskt de senaste åren. Kreditbeslut som gäller företags- och lantbruksfinansiering kan med bilagor omfatta etthundra sidor.

Bakom detta finns nya krav från finansinspektionen som reglerar finansmarknaden.

Första augusti 2017 kom inspektionens nya föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som ställer helt nya krav på kontroll och rutiner i bankerna.

De nya rutiner som detta fört med sig har varit svåra att förstå speciellt i bankkontor där kunden och personalen känner varandra sedan länge. Men regelverket är till för att gynna den enskilda kunden och stävja penningtvätt och annan ekonomisk brottslig verksamhet.

Det är en utmaning för alla bankkoncerner att följa med och ligga i framkant för utvecklingen av nya tjänster, att hitta nya inkomstkällor samt att bredda verksamheten och stå på flera ben. Men ledningen för Vasa Andelsbank ser framtiden an med tillförsikt. Målet är att banken också de kommande 80 åren vara en lokal bank med lokalt beslutsfattande.

*Vasa den 30 augusti 2018
Marita Bagge*

kitoimihenkilöt muistavat huippukorkeat korot. Viimeisintä työvuosinaan, jolloin koko pankkimaailma on elänyt sijoituspankki Lehman Brothersin konkurssin jälkimainingeissa, he ovat saaneet kokea alhaisimman Suomessa koskaan vallinneen asuntoluottojen korkotason.

Pelko korkojen noususta on ollut läsnä jatkuvasti, mutta ennusteet nousun ajankohdasta ovat olleet toistaiseksi vääräitä.

Lainahakemusten käsitteily on muuttunut dramaattisesti viime vuosina. Yritys- ja maatalousrahoituksen lainapäätkset liitteineen voivat olla satasivisia.

Tämän taustalla ovat uudet rahoitusvalvonnan vaatimukset, jotka säätelevät rahoitusmarkkinoita.

Elokuun 1. päivänä 2017 julkistettiin uudet ohjeet toimiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi, jotka asettavat aivan uusia vaatimuksia pankkien valvontaan ja rutpineihin.

Näiden mukana tulleita uusia toimintatapoja on vaikea ymmärtää erityisesti pankin konttoreissa, joissa asiakas ja henkilökunta tuntevat toisensa jo pitkältä ajalta. Mutta sääntely on olemassa yksittäisen asiakkaan hyödyksi sekä estämään rahanpesua ja muuta talousrikollisuutta.

Kaikilla pankkikonserneilla on haasteena seurata ja pysyä uusien palveluiden kehityksen etulinjassa, löytää uusia tulonlähteitä, laajentaa toimintaansa ja seisoa useilla tukijaloilla. Mutta Vaasan Osuuspankin johto katsoo tulevaisuutta luottavaisena. Tavoitteena on, että pankki on myös seuraavat 80 vuotta paikallispankki, jossa myös päätkset tehdään paikallisesti.

*Vaasassa 30. elokuuta 2018
Marita Bagge*

Ulf Nylund har lett Vasa Andelsbank i 20 år

När **Ulf Nylund**, 33 år gammal, tillträdde tjänsten som verkställande direktör för Vasa Andelsbank ställde en journalist den delikata frågan om Nylund inte tyckte att han var lite väl ung för att efterträda avgående direktören **Kaj Skåtar**. Innan Ulf Nylund själv hunnit svara kontrade direktionssordförande **Staffan Teir** med att konstatera att ”Nylund nog kommer att bli äldre”.

Och snabbt har det gått! När banken firar jubileumsåret 2018, som också är ett år då många äldre anställda går i pension, så är vd Ulf Nylund snart en av dem som jobbat längst på banken.

Bankdirektör var inte det självklara valet för Ytterjepponen Ulf Nylund när han valde yrkesbana efter studentexamen 1984.

Han hade vikarierat som lägstadielärare och gymnastiklärare i både högstadiet och gymnasiet i Nykarleby.

Han utövade själv lönning och skidåkning och det var snubblande nära att han satsat på gymnastiklärarutbildningen i Jyväskylä.

– Det var många som försökte övertala mig att bli lärare. Vissa dagar övervägde jag att bli ekonom och vissa dagar gymnastiklärare. Skulle jag byta yrke i dag skulle jag

Ulf Nylund on johtanut Vaasan Osuuspankkia 20 vuoden ajan

Kun **Ulf Nylund** 33-vuotiaana astui tehtäväensä Vaasan Osuuspankin toimitusjohtajana, esitti toimittaja arkaluontoisen kysymyksen: Eikö Nylund olisi hiukan liian nuori jatkamaan lähtevän johtaja **Kaj Skåtarin** työtä. Ennen kuin Ulf Nylund ehti itse vastaamaan, johtokunnan puheenjohtaja **Staffan Teir** ennätti väliin sanomalla: ”Kyllä Nylund siitä vanhenee”.

Ja nopeasti aika onkin kulunut! Pankin juhliessa juhluvuottaan 2018, jolloin myös monet vanhemmat työntekijät jäävät eläkkeelle, on Ulf Nylund pian yksi heistä, jotka ovat työskennelleet pankissa pisimpään.

Pankinjohtajuus ei ollut itsestäänselvä valinta alajouluaiselle Ulf Nylundille, kun hän valitsi ammattiuraansa ylioppilaskirjoitusten jälkeen 1984.

Hän oli sijaistanut ala-asteenopettajaa ja liikunnanopettajaa sekä yläasteella että lukiossa Uudessakaarlepyyssä.

Hän harrasti itse juoksemista ja hiihtoa ja oli hiuskarvan varassa, ettei hän olisi päättynyt Jyväskylään liikunnanopettajakoulutukseen.

– Monet yrittivät ylipuhua minut ryhtymään opettajaksi. Joinakin päivinä mietin ekonomiksi koulutautumista ja toisina taas liikunnanopettajaurutta. Jos vaihtaisin ammattia tänä päivänä, haluaisin edelleenkin tulla opet-

Ulf Nylund har lett Vasa Andelsbank i tjugo år. Under de åren har den digitala utvecklingen medfört stora förändringar i kontakten mellan kunden och banken. Men han intygar att banken fortsättningsvis värdesätter personliga möten.
Foto: Linus Lindholm.

fortfarande vilja bli lärare, berättar Ulf Nylund.

Men tillsammans med nio andra Nykarlebystudenter valde han ekonomistudier i Åbo och blev ekonomie magister.

Ulf Nylund on johtanut Vaasan Osuuspankkia 20 vuoden ajan. Digitaalinen kehitys on tuonut näinä vuosina suuria muutoksia asiakkaan ja pankin väliseen yhteydenpitoon. Hän vakuuttaa kuitenkin, että pankki arvostaa edelleen henkilökohtaisia tapaamisia. Kuva: Linus Lindholm.

tajaksi, Ulf Nylund kertoo.

Mutta yhdeksän muun uusikaarlepyyläisen yliopillaan kanssa hän valitsi kauppatieteiden opinnöt Turussa ja hänenställi kauppatieteiden maisteri.

Redan under studietiden kom han i kontakt med Vasa Andelsbank. Han hade vikarierat på kontoren i Nykarleby, Vexala och Munsala när han 1990 första gången blev fast anställd på Vasa Andelsbank.

– Jag satt i kassan och lärde mig hur det arbetet går till och det har jag haft nytta av även om det inte fungerar på samma sätt i dag. Jag har ofta framhållit att jag fick en bra start. Jag fick jobba med goda kolleger, hårda men duktiga. I dag kallas de mentorer och de är fortfarande lika viktiga när nya anställda börjar på banken.

Efter ett och ett halvt år i Nykarleby kom han till Vasa-kontoret som företagskonsult.

– Det var nu bankkorten och betalterminalerna introducerades i bankvärlden.

Ulf Nylund blev chef för företagsfinansieringen och jobbade mest med mindre företag.

1995 sökte han och fick jobbet som Andelsbankernas Centralaktiebanks representant i Stockholm. I juni 1995 började han arbata i Sverige.

Han upplevde Stockholm som en attraktiv stad att bo och jobba i men han skrattar när han minns hur hans första arbetsdag slutade.

– Jag satt på en bensinmack med en karta i handen och hittade inte hem.

Om någon på förhand hade talat om för honom hur svårt jobb han stod inför i Stockholm skulle han sannolikt ha dragit tillbaka sin ansökan. Många av bankens kunder stod inför konkurs och i många fall handlade det om att rädda vad som räddas kunde. Han var ägarnas representant och fick sköta saneringen och samarbetsförhandlingarna som följde i banken.

Från början var det planerat att han skulle stanna i tre år men trots de svåra arbetsuppgifterna förlängde han kontraktet.

Nu många år senare med facit i hand konstaterar han att det var en mycket lärorik skola han gick i under de fyra åren. Han har behövt de erfarenheter han fick som ACA:s representant i Stockholm under tider som präglats av kris.

Under det andra halvåret 1998 blev det aktuellt för Vasa Andelsbanks mångåriga direktör Kaj Skåtar att gå i pension. I oktober hade processen avancerat så långt att

Jo opiskeluvuosien aikana hän oli yhteydessä Vaasan Osuuspankkiin. Hän oli jo toiminut sijaisena Uudenkaarlepyyn, Vexalan ja Munsalan konttoreissa saadessaan ensimmäisen vakituisen paikan Vaasan Osuuspankista vuonna 1990.

– Istuin kassalla ja opettelin, miten sitä työtä tehdään. Siitäkin on ollut hyötyä, vaikkakaan työtä ei tehdä enää samoin. Olen usein korostanut sitä, kuinka hyväni alun sain. Sain tehdä töitä hyvien – kovien, mutta osaavien – kollegojen kanssa. Nykyään heitä kutsutaan mentoreiksi ja he ovat yhtä tärkeitä edelleen uusille, pankissa työnsä aloittaville.

Puolentoista Uudessakaarlepyyssä vietetyn vuoden jälkeen hän tuli Vaasan konttoriin yrityskonsultiksi.

– Pankkimaailma esitti tuolloin pankkikortit ja makupääteet.

Ulf Nylundista tuli yritysrahoituksen päälikkö ja hän työskenteli pääasiassa pienten yritysten kanssa.

Vuonna 1995 hän haki ja sai työpaikan tuolloisen Osuuspankkien Keskusosakepakin edustajana Tukholmasta. Kesäkuussa 1995 hän aloitti työnsä Ruotsissa.

Hän piti Tukholmaa houkuttelevana kaupunkina, jossa asua ja työskennellä, mutta hän nauraa ensimmäisen työpäivänsä pääökselle.

– Istuin huoltoasemalla kartta kädessäni, enkä osannut kotiin.

Jos joku olisi kertonut, kuinka vaikean työn hän oli aloittamassa Tukholmassa, olisi hän todennäköisesti vetänyt takaisin hakemuksensa. Useat pankin asiakkaista olivat konkurssin partaalla ja monissa tapauksissa oli vain pelastettava se, mitä pelastettavissa oli. Hän toimi omistajien edustajana ja sai hoitaa saneeraukseen ja tästä seuraavat yhteistoimintaneuvottelut pankissa.

Ensin suunnitelmissa oli, että hän viipyisi kolme vuotta, mutta vaikeista työtehtävistä huolimatta hän jatkoi sopimusta.

Nyt monien vuosien jälkeen hän toteaa käyneensä hyvin opettavaisen koulun noina neljänä vuotena. Hän on tarvinnut kokemusta, jota sai OKOn edustajana Tukholmassa noina kriisin aikoina.

Vuoden 1998 jalkipuoliskolla Vaasan Osuuspankin monivuotisen johtajan Kaj Skåtarin eläkkeelle jääminen

På den nationella bostadsmässan som arrangerades i Sunnanvik i Vasa 2009 hade Vasa Andelsbank ett tillfälligt bankkontor. Foto: VAB.

Ulf Nylund var en av de tre kandidater som kallades till Helsingfors på intervju.

Inför den dag valet skulle ske fick Nylund uppmaningen att förse sig med en biljett till nattflyget från Stockholm till Vasa så att han kunde träffa först bankens personal och sedan journalisterna följande förmiddag.

Den andra maj 1999 återvände han till Vasa och inledde arbetet vid Kaj Skåtar sida.

Kaj Skåtar var jurist och Ulf Nylund återkommer ofta till en annan jurist, domaren Staffan Teir som var direktionssordförande i banken då han kom.

– Det var en stor trygghet att ha en jurist som direktionssordförande. **Krister Lindström, Lars-Erik Wägar,**

Suvilahdessa Vaasassa vuonna 2009 järjestetyillä asuntomessuilla Vaasan Osuuspankilla oli väliaikainen konttori. Kuva: VOP.

tuli ajankohtaiseksi. Lokakuussa prosessi oli edennyt niin pitkälle, että Ulf Nylund oli yksi kolmesta ehdokkaasta, jotka kutsutiin Helsinkiin haastatteluun.

Valintaa edeltävänä päivänä Nylund sai kehotuksen ostaa lippu yölennolle Tukholmaan Vaasaan, jotta hän voisi tavata ensin pankin henkilökunnan ja toimittajia seuraavana aamupäivänä.

Toukokuun 2. päivänä 1999 hän palasi Vaasaan ja aloitti työnsä Kaj Skåtarin rinnalla.

Kaj Skåtar oli lakimies ja Ulf Nylund palaa usein toiseenkin lakimieheen, tuomari Staffan Teiriin, joka oli johtokunnan puheenjohtajana Nylundin aloittaessa pankissa.

Jubileumsmiddagen 5 december 2008 firades på hotell Tropiclandia.

Håkan Malm och **Olav Jern** hör till de personer vars betydelse jag heller aldrig glömmer från mina första år i banken.

Då Ulf Nylund tillträddé hade både banken och världen rest sig ur den svåra kris som präglade 1990-talet.

I bankens sjuttioårshistorik som utkom till jubileet 2008 bär åren 1989–1996 rubriken ”Krisåren”. Men under åren 1999–2007 blev konjunkturerna betydligt gynnsammare.

Jubileet 2008 firades på olika sätt. Kunderna bjöds på en helkväll i Åminne folkpark i Malax och huvudfesten för anställda med avec hölls på Hotell Tropiclandia i Vasa.

Jubileumsåret blev resultatmässigt ett starkt år. Banken fick 2000 nya kunder, vilket var nytt rekord, och hade

Juhlaillalliset järjestettiin 5. joulukuuta 2008 hotelli Tropiclandiassa.

–Lakimies johtokunnan puheenjohtajana oli suuri turvallisuustekijä. **Krister Lindström**, **Lars-Erik Wägar**, **Håkan Malm** ja **Olav Jern** kuuluvat myös niihin henkilöihin, joiden merkitystä en tule koskaan unohtamaan ensimmäisiltä vuosiltani pankissa.

Ulf Nylundin astuessa toimeensa olivat sekä pankki että maailma nousseet vaikeasta 1990-luvulla vallinneesta krisistä.

Pankin juhlavuodeksi 2008 julkaistussa 70-vuotishistoriikissa vuosia 1989–1996 nimitetään ”krisivuosiksi”. Mutta vuosina 1999–2007 suhdanteet olivat huomattavasti suotuisammat.

Juhlavuotta 2008 juhlittiin monin tavoin. Asiakkaat kutsuttiin illaksi Maalahteen Åminnen huvipuistoon ja

Vasa Andelsbanks 70-års-jubileum 2008 firades med olika evenemang. Här köar gästerna för att komma in till jubileumstillställningen som hölls vid Åminne folkpark.

Vaasan Osuuspankin 70-vuotisjuhlia juhlittiin vuonna 2008 eri tapahtumin. Kuvassa vieraat jonottavat juhlatilaisuuteen, joka järjestettiin Åminnen huvikeskussa.

Gubbrockarna spelade på festen i Åminne.
Foton: VAB arkiv.

Gubbrockarna soittivat Åminnen juhlassa.
Kuvat: VOP arkisto.

fortsatt stor efterfrågan på bostadslån.

Depositionsstocken ökade med 10,4 procent till närmare 432 miljoner och kreditstocken steg med 10,2 procent till nästan 480 miljoner euro.

Av kreditstocken bestod 55,8 procent av bostadskrediter.

Under jubileumsåret betalade banken 1,6 miljoner euro i bonus till sina 15 000 ägarkunder.

Men redan före jubileet började oron åter känna i luften. I september 2008 fick gemene man lära sig att det fanns en amerikansk bank som hette Lehman Brothers. Lehman Brothers konkursansökan fick stor inverkan på finanskollapsen i hela världen.

Första halvåret 2009 blev oroligt också i Vasa Andelsbank. Ulf Nylund har aldrig, varken förr eller senare, så ofta kallats ner till kassorna på huvudkontoret.

Folk ville tala med honom personligen för att skapa sig en egen bild av om både direktören och banken var trovärdiga.

Han berättar om ett tillfälle då en trogen kund, som hade sett honom på bild i tidningen och hört honom i radiointervjuer, men inte träffat honom personligen på över ett decennium, kom till banken och bad att få tala med honom.

– När kunden hade gjort det, konstaterade han att allt var som förut och så åkte han hem.

Men lokalt hände det också positiva saker i Vasa Andelsbank under 2009.

11 februari 2009 invigdes ett nyrenoverat och utbyggt lokalkontor i Närpes.

”Hittills har vi inte sett så mycket av bankkrisen i Österbotten men knappast går någon oberörd ur det hela. Det finns heller ingen som vet vad som händer i morgon eller nästa månad. Varje dag dyker negativa saker upp. Men de inhemska bankerna är betydligt bättre rustade nu än på 1990-talet då de råkade ut för verkliga problem. Vasa Andelsbank har inga placeringar ute i Europa eller i USA. Vi satsar bara i Österbotten”, sa Ulf Nylund när han öppnade kontoret i Närpes.

Efter Lehman Brothers konkurs fanns det farhågor om att det skulle bli dyrare för konsumenterna att låna pengar. Men det gick tvärtom.

pääjuhla henkilöstölle aveceineen järjestettiin Hotelli Tropiclandiassa Vaasassa.

Tulosmielestä juhlavuodesta tuli vahva vuosi. Pankki sai 2 000 uutta asiakasta, mikä oli uusi ennätys, ja asuntolainojen kysyntä jatkui voimakkaana.

Talletuskanta kasvoi 10,4 prosentilla lähes 432 miljoonaan euroon ja lainakanta kasvoi 10,2 prosentilla miltei 480 miljoonaan euroon.

Lainakannasta 55,8 prosenttia oli asuntolainoja.

Juhlavuotena pankki maksoi 1,6 miljoonaa euroa bonuksia 15 000 omistaja-asiakkaalleen.

Mutta jo ennen juhlavuotta alkoi ilmassa olla jälleen huolestuneisuus. Syyskuussa 2008 kansa sai tietää, että on olemassa amerikkalainen pankki nimeltään Lehman Brothers. Lehman Brothersin konkurssihakemuksella oli suuri vaikutus finanssiromahdukseen kaikkialla maailmassa.

Myös Vaasan Osuuspankin vuoden 2009 ensimmäinen vuosipuolisko oli levoton. Ulf Nylundia ei ole tästä ennen, eikä sen jälkeen kutsuttu yhtä usein pääkonttorin kassioille.

Asiakkaat halusivat puhua hänen kanssaan henkilökohtaisesti ja muodostaakseen itse oman käsityksensä siitä, ovatko pankinjohtaja ja pankki uskottavia.

Hän kertoo, kuinka eräs uskollinen asiakas, joka oli nähnyt Ulf Nylundin vain lehtikuvassa ja kuullut radiohaastatteluissa, mutta ei ollut tavannut täitä kasvotusten pitkään aikaan, tuli pankkiin ja pyysi saada keskustella Ulf Nylundin kanssa.

– Tämän tapahduttua asiakas totesi, että kaikki on kuten ennenkin, ja hän lähti kotiin.

Mutta tapahtui Vaasan Osuuspankissa paikallisesti myös positiivisiaasioita vuonna 2009.

Närpiössä juhlittiin remontoidun ja laajennetun pankin paikalliskonttorin avajaisia 11. helmikuuta 2009.

”Pohjanmaalla ei ole tähän mennenä nähty paljoakaan pankkikriisistä, mutta tuskinpa kukaan välttyy siltä kokonaan. Eikä kukaan myöskään tiedä, mitä tapahtuu huomenna tai ensi kuussa. Joka päivä pulpaataa esiin joitain negatiivista. Mutta kotimaiset pankit ovat huomattavasti paremmin varautuneita nyt kuin 1990-luvulla, jolloin ne joutuivat todellisiin vaikeuksiin. Vaasan Osuuspankilla

I maj 2010 upphörde bankböckens status som juridiskt dokument. Vid den tidpunkten fanns det ännu 3 000 bankböcker i bruk bland Vasa Andelsbanks kunder. I hela landet var antalet 150 000. Foto: Joakim Snickars.

Toukokuussa 2010 pankkirajan asema juridisena asiakirjana loppui. Tuona ajankohtana Vaasan Osuuspankin asiakkaille oli vielä 3 000 pankkirajaa käytössään. Koko maassa määrä oli 150 000. Kuva: Joakim Snickars.

Nu började räntenedgången som varade ännu 2018.

"Räntorna rasar och rasar " skrev *Vasabladet* i januari 2009. Frågan var om eller när de låga räntorna skulle börja stiga och om det var klokare att binda räntan till fast ränta än att satsa på ett räntetak.

Med jämna mellanrum har det förutspåtts att räntorna kommer att stiga och att det bara är en tidsfråga när det sker. Ingen kunde i det skedet föreställa sig att de låga räntorna skulle förbli oförändrade i tio år.

Pälsauktionen i mars 2009 gjorde inte oron i bankvärlden mindre, speciellt inte för Vasa Andelsbank som är en stor finansiär i branschen.

På auktionen i Vanda såldes alla 300 000 blårävsskinn som bjöds ut till Kina men priset var uselt och det sved i farmarna att se de bästa skinnen säljas ut till slumppriser.

Nylund talade på Fiskets dag i Vexala i juli 2009 och uppmanade folk att ha is i magen och inte säga upp folk. "Så länge människor jobbar så rullar det på i samhället",

Att kunderna kunde börja lyfta kontanter i bankautomater var ett första steg i ett förändrat kundbeteende som ledde till färre besök i bankkontoren. Foto: VAB arkiv.

Asiakkaiden käteisnostot pankkiautomaateista oli ensi askel asiakaskäyttäytymisen muutoksessa joka johti konttorissa tapahtuvan asioinnin vähenemiseen. Kuva: VOP arkisto.

ei ole sijoituksia Euroopassa tai USA:ssa. Me sijoitamme vain Pohjanmaahan", sanoi Ulf Nylund avatessaan Näripön konttorin.

Lehman Brothersin konkursin jälkeen oltiin huolestuneita siitä, että rahan lainaamisesta tulisi kalliimpaa kuluttajalle. Nyt alkoi kuitenkin korkojen lasku, joka jatkui vielä vuonna 2018.

"Korot vain jatkavat romahdustaan..." kirjoitti *Vasabladet* tammikuussa 2009. Kysymys oli siitä jos tai milloin matalat korot alkaisivat nousta ja oliko viisaampaa sitoa korot kiinteään korkoon vaikko satsata korkokatatoon.

Tasaisin väliajoin on ennustettu, että korot nousevat, ja että on vain ajan kysymys, milloin se tapahtuu. Kukaan ei osannut tuossa vaiheessa kuvitella, että korot pysyisivät muuttumattomina kymmenen vuoden ajan.

Turkishuotokauppa maaliskuussa 2009 ei vähentänyt pankkimaailman huolestuneisuutta, eikä erityisesti Vaasan Osuuspankin, joka on suuri rahoittaja alalla.

Lehman Brothers konkurs skakade hela finansvärlden. Företagskylten auktioneras senare ut av det brittiska auktionshuset Christie's i London. Foto: Jorge Royan.

Lehman Brothersin konkurssi ravisteli koko finanssimaailmaa. Yrityksen kyltti huutokaupattiin myöhemmin brittiläisen huutokauppankamari Christie'sin toimesta Lontoossa. Kuva: Jorge Royan.

sa han och hoppades ekonomin skulle komma på fötter igen under 2010.

På höstauktionen i september såg det betydligt ljusare ut och rävfarmarna kunde pusta ut för den gången.

Då Ulf Nylund började som vd i Vasa Andelsbank var pälsfarmarnas andel av kreditstocken mycket stor, under de senaste tio åren har den minskat, men den är fortfarande betydande.

Under 2009 blev bankens behov att se över sitt kontorsnät påtagligt.

– Vi hann knappt blåsa ut ljusen efter jubileumsfesten förrän det blev turbulent.

Bankernas marginaler krympte då räntorna var så låga samtidigt som digitaliseringen och automatiseringen gick snabbt framåt. Utvecklingen mot det kontantlösa samhället hade börjat på allvar.

Kunderna betalade sina uppköp med kort, om de behövde kontanter lyfte de dem i automat och räkningarna betalade man hemma med hjälp av sin dator, platta eller telefon.

– Nu insåg vi att vi måste börja agera. Det fanns inte förutsättningar att fortsätta med det kontorsnät vi hade.

Vantaan huutokaupassa kaikki tarjotut 300 000 sinisetunnahkaa myytiin Kiinaan, mutta hinta oli surkea ja tarhaajia kirveli nähdä parhaat nahkat myytävän polkuhinnoin.

Nylund puhui Kalastuksen päävillä Vexalassa heinäkuussa 2009. Hän kehotti ihmisiä pistämään jätä hattuun ja olemaan irtisanomatta henkilöstöä.

”Niin kauan kuin ihmiset tekevät työtä, yhteiskunnan pyörät pyörivät,” Ulf Nylund sanoi ja toivoi, että talous nousisi jaloilleen taas vuonna 2010.

Syyshuutokaupassa sykyussa näytti jo huomattavasti valoisammalta ja kettutarhaajat saattoivat huokaista helputuksesta tällä kertaa.

Ulf Nylundin aloittaessa työnsä toimitusjohtajana Vaasan Osuuspankissa oli turkistarhaajien osuus lainakanasta todella suuri. Viimeisen kymmenen vuoden aikana osuus on pienentynyt, mutta se on edelleen merkittävä.

Vuonna 2009 tuli selväksi, että pankin oli tarkistettava konttoriverkostonsa tilanne.

– Ehdimme tuskin puhaltaa juhlavuoden kynttilät sammukiin, kun kuohunta alkoi.

Pankkien marginaalit kutistuivat, koska korot olivat

Vasa Andelsbank hade i det här skedet 21 kontor som nu skulle komma att minska i tre etapper under åren 2010, 2013 och 2014.

I februari 2010 hade de historiskt låga räntorna halverat Vasa Andelsbanks resultat från 7,2 till 3,6 miljoner euro. Räntenettot hade sjunkit från 14,9 miljoner till 10,7 miljoner euro.

Ur bankernas synvinkel var de rekordlåga räntorna en utmaning. Ur kundernas synvinkel var det ett bra år. Positivt var att de oreglerade krediterna hade minskat och kreditsförlusterna var endast 200 000 euro.

Kreditefterfrågan var fortfarande hög och Vasa Andelsbank beviljade nya krediter till ett värde av 142,2 miljoner euro, vilket var nästan lika mycket som under 2008 som hade varit ett rekordår. Under 2009 fick Vasa Andelsbank 634 nya ägarkunder. Av bankens totalt 50 000 kunder var cirka 15 700 ägarkunder.

Den sista april 2010 kom det första offentliga beskedet om stängning av kontor. Då hade kontoret på Smedsbyvägen 3 i Vasa redan stängts. Kontoren i Björköby, Pensala och Hirvlax skulle stängas i augusti och kontoren i Sundom och Övermalax i oktober. Ett halvt dussin anställda berördes av stängningarna men ingen sades upp.

Kunderna var ledsna över att förlora den lokala servicen och det tog sig olika uttryck. ”Har Andelsbanken råd att förlora 100 kunder?” frågade sig till exempel upprörda kunder i Sundom. I det skedet hade Aktia bank ett kontor i byn men också det stängdes tre år senare.

”Tänk om Vasa Andelsbank skulle ha kurage att gå emot trenden att allt som är utanför stadskärnorna skall läggas ned, och i stället säga att de fortsättningsvis vill ha kvar de små bankkontoren, bara för att kunna ge service åt alla”, skrev en kund från Hirvlax i en insändare rubricerad ”Minnesskrift” i *Vasabladet* den 4 maj 2010.

Skribenten kunde sin historia och relaterade till den 14 november 1926 då Munsala västra lantmanna- och fiskargille arrangerade föredragsafton i Kantlax. Publikn lär ha varit fatalig eftersom vädret var ruskigt, ja det regnade som om en syndaflod var i annalkande. Men efter att ha lyssnat till föredragshållaren **Åke Lönnberg** från Andelskassornas centralaktiebolag beslöt mötesdeltagarna på stående fot grunda Munsala västra andelskassa.

niin alhaisia. Samaan aikaan digitalisaatio ja automatisaatio etenivät nopeasti. Kehitys kohti lähimaksamisen yhteiskuntaa oli alkanut todien teolla.

Asiakkaat maksoivat ostoksensa kortilla. Mikäli he tarvitsivat käteistä, he nostivat sitä automaatista ja laskut maksettiin kotona tietokoneella, tabletilla tai puhelimella.

— Ymmärsimme nyt, että meidän olisi toimittava. Konttoriverkostolla ei ollut edellytyksiä jatkaa nykyisellaisena.

Vaasan Osuuspankilla oli tuossa vaiheessa 21 konttoria, joita alettaisiin nyt vähentää kolmessa vaiheessa vuosina 2010, 2013 ja 2014.

Helmikuussa 2010 historiallisen matalat korot olivat puolittaneet Vaasan Osuuspankin tuloksen 7,2 miljoolasta eurosta 3,6:een miljoonaan euroon. Korkokate oli sukeltanut 14,9 miljoonasta eurosta 10,7:ään miljoonaan euroon.

Pankin näkökulmasta ennätysalhaiset korot olivat sille haaste. Asiakkaiden kannalta vuosi oli hyvä. Positiivista oli se, että järjestämättömät luotot olivat pienentyneet ja luottotappiot olivat vain 200 000 euroa.

Luottokysyntä jatkui edelleen vahvana ja Vaasan Osuuspankki myönsi uusia luottoja 142,2 miljoonan arvosta, joka oli miltei yhtä paljon kuin ennätysvuonna 2008. Vuonna 2009 Vaasan Osuuspankki sai 634 uutta omistaja-asiakasta. Pankin kaikista 50 000 asiakkaasta noin 15 700 oli omistaja-asiakkaita.

Huhtikuun viimeinen päivä vuonna 2010 julkistettiin ensimmäinen virallinen tieto konttorien suljemisesta. Tuolloin oli jo Sepänkyläntie 3:n konttori Vaasassa suljettu. Björköbyn, Pensalan ja Hirvlaxin konttorit suljettiin elokuussa ja Sundomin ja Övermalaxin lokakuussa. Suljemiset vaikuttaisivat puolen tusinaan työntekijää, mutta ketään ei irtisanottaisi.

Asiakkaat olivat pahoillaan menettäään paikallisen palvelun ja tähän reagoitiin eri tavoin. ”Onko Osuuspankilla varaa menettää 100 asiakasta?” kysyivät esimerkiksi Sundomin tuohtureet asiakkaat. Tuossa vaiheessa Aktia pankilla oli konttori kylässä, mutta sekin suljettiin kolme vuotta myöhemmin.

”Ajatelkaa, jos Vaasan Osuuspankilla olisi rohkeutta taistella vastaan trendiä, jonka mukaan kaikki kaupun-

Nu 84 år senare var kontorets tid över. Varken skribenten eller bankledningen kunde i det här skedet föreställa sig hur snabb förändringen i bankbranschen skulle bli under de kommande åren.

Vid ingången av 2018 var Vasa Andelsbank den enda bank som hade kvar sitt kontor i Nykarleby stad och banken fick uppleva en aldrig tidigare skadad tillväxt i antal kunder.

Tack vare tillväxten av kunder ökade också antalet anställda i Nykarleby till tio personer.

Mellan åren 2001 och 2010 ökade antalet betalkort i Finland från 7,8 miljoner till 12,4 miljoner. 2001 skedde cirka 110 miljoner transaktioner i internetbanker. År 2010 hade siffran mer än trefaldigats till 390 miljoner. Men den här utvecklingen var bara början.

2013 kom den kontaktlösa betalningen, ett betalningsätt som väntades växa snabbt. Den kontaktlösa betalningen innebär att kunden för sitt bankkort i närheten av den digitala avläsaren. Betalningssättet, för vilket inte krävdes någon pinkod, kunde användas där det fanns en kontaktlös betalterminal för köp under 25 euro. Vasa Andelsbank beslöt i det här skedet avvakta och införa det nya sättet att betala när terminalerna blivit vanligare.

I början av 2018 kom de första nyheterna om att också bankkortens dagar börjar vara räknade. Nu förutspåddes en framtid då ingen längre betalar med pengar eller kort i affären utan kvitterar köpet med att titta in i en kamera. Forskningen inom så kallad biometriska data går snabbt framåt och i det här fallet är det ögats iris som identifierar kunden.

Och utvecklingen bara accelererar. I januari 2018 trädde ett nytt EU-direktiv, PSD 2, i kraft.

– Direktivet ska harmonisera betalningsrörelsen i hela EU-området och det kommer att öka konkurrensen i bankbranschen, säger Ulf Nylund.

Enkelt uttryckt kan man säga att PSD 2, som väckt mycket debatt bland annat i Sverige, släpper in apparna på bankkontot.

Bankerna har hittills inte tillåtit att appar drar pengar direkt från kontot även om användaren tycker att det är ok.

Nu blir bankerna skyldiga att ge en tredje part åtkomst till sina kunders konton genom API:er (applikationspro-

gin keskustan ulkopuolella lakkautetaan, ja sen sijaan se sanoisi haluavansa säilyttää jatkossakin pienet konttorinsa voidakseen antaa palvelua kaikille”, asiakas Hirvlaxista kirjoitti *Vasabladetissa* 4. toukokuuta 2010 Muistokirjitus-nimisessä mielipidekirjoituksessaan.

Kirjoittaja tunsi historiansa ja viittasi 14. päivään marraskuuta 1926, jolloin Munsala västra lantmanna- och fiskargille järjesti luentoillan Kantlaxissa. Kuulijoita oli ollut vähän, koska ilma oli hirveä. Satoi kuin vedenpaisumus olisi tulossa. Mutta kuultuaan esitelmöitsijää, **Åke Lönnbergiä** Osuuskassojen keskusosakeyhtiöstä, päätti-vät kokousosallistujat siltä seisomalta perustaa osuuskasan Munsala västra andelskassa.

Nyt 84 vuotta myöhemmin konttorin aika oli ohi. Ei kirjoittaja, eikä pankin johto voineet kuvitella tuossa vaiheessa, kuinka nopea muutos pankkialalla olisi tulevana vuosina.

Vuoden 2018 alussa oli Vaasan Osuuspankki ainoa pankki, jolla oli vielä jäljellä konttori Uudessakaarlepyys-sä ja pankki sai kokea ennennäkemättömän asiakasmää-rän kasvun.

Kasvun ansiosta myös työntekijöiden määrä Uudessa-kaarlepyyssä nousi kymmeneen.

Vuosina 2001–2010 maksukorttien määrä Suomessa kasvoi 7,8 miljoonasta 12,4:ään miljoonaan kappaleeseen. Vuonna 2001 tapahtui verkkopankeissa noin 110 miljoonaa rahansiirtoa. Vuonna 2010 oli määrä yli kolminkertaistunut 390:een miljoonaan kappaleeseen. Mutta tämä kehitys oli vasta alkua.

Vuonna 2013 saapui lähimaksu, maksutapa, jonka odotettiin kasvavan nopeasti. Lähimaksu tarkoittaa sitä, että asiakas tuo pankkikorttinsa lähelle digitaalista luki-jaa. Maksutapa ei tarvitse PIN-koodia, ja sitä voitiin käyttää alle 25 euron maksuihin, jos maksupäätteessä on lähilukuominaisuus. Vaasan Osuuspankki päätti tuos-sa vaiheessa seurata tilannetta ja ottaa käyttöön tämän uuden maksaa kunhan pääteet yleistyivät.

Vuoden 2018 alussa tulivat ensimmäiset uutiset siitä, että myös pankkikorttien aika alkaa olla lopuillaan. Nyt ennustettiin tulevaisuutta, jolloin kukaan ei enää maksaisi kaupassa rahalla tai korteilla, vaan kuittaisi ostoksensa katsomalla kamerasa. Biometrisen tiedon tutkimus kul-

Vasa Andelsbank utser Årets unga farmare i samarbete med ungdomsutskottet i Svenska Österbottens Pälsdjursodlarförening. Andreas Ulfvens premieras av Vasa Andelsbanks vd Ulf Nylund på SÖP:s årsmöte på Tropiclandia 2016. Följande personer har sedan 2010 utsetts till Årets unga farmare: 2018 Jonathan Asplund, 2017 Kaj Andersson, 2016 Andreas Ulfvens, 2015 Mathias Knutar, 2014 Niklas Granvik, 2013 Tom Storkamp, 2012 Daniel Johansson, 2011 Henrik Nystén, 2010 Andreas Räfsbäck och Åsa Thors. Foto: SÖP.

Vaasan Osuuspankki valitsee Vuoden nuoren tarhaajaan (Årets unga farmare) yhdessä Svenska Österbottens Pälsdjursodlarförening -yhdistyksen nuoriso-osaston kanssa. Vaasan Osuuspankin toimitusjohtaja Ulf Nylund palkitsee Andreas Ulfvensin yhdistyksen vuosikokouksessa Tropiclandiassa 2016. Seuraavat henkilöt ovat saaneet tittelin vuodesta 2010: 2018 Jonathan Asplund, 2017 Kaj Andersson, 2016 Andreas Ulfvens, 2015 Mathias Knutar, 2014 Niklas Granvik, 2013 Tom Storkamp, 2012 Daniel Johansson, 2011 Henrik Nystén, 2010 Andreas Räfsbäck ja Åsa Thors. Kuva: SÖP.

grammeringsgränssnitt). Bankerna har tidigare hävdat att de inte kan garantera säkerheten om kunderna låter en tredje part, som de gör affär med, komma åt data eller dra pengar direkt från kontot.

Det nya direktivet, som ska bli lag i medlemsländerna, anses eliminera de problem som e-handlare, som vill bygga in direktbetalning via bank på sina sajter, har upplevt. Bankerna kommer, när den nya lagen träder i kraft, inte att konkurrera enbart med banker utan med alla som erbjuder finansiella tjänster.

Vasa Andelsbank har tillsammans med andelsbanksförbunden i Österbotten, Mellersta Österbotten och Syd Österbotten stött universitets- och högskoleutbildningen i Österbotten. I oktober 2010 erhöll Vasa universitet 60 000 euro, Svenska Handelshögskolan 15 000 euro och Åbo Akademi 15 000 euro. Banken har också stött Helsingfors universitets juridiska utbildning i Vasa. Ulf Nylund överräcker här ett donationsbrev värt 60 000 euro till Vasa universitets rektor Matti Jakobsson. Foto: Cecilia Österåker.

Vaasan Osuuspankki on tukenut yhdessä Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan osuuspankkiliittojen kanssa yliopisto- ja korkeakoulukoulutusta Pohjanmaalla. Lokakuussa 2010 Vaasan Yliopisto sai 60 000 euroa, Svenska Handelshögskolan 15 000 euroa ja Åbo Akademi 15 000 euroa. Pankki on tukenut myös Helsingin yliopiston oikeustieteiden koulutusta Vaasassa. Ulf Nylund ojentaa 60 000 euron arvoisen lahjakirjan Vaasan yliopiston rehtorille Matti Jakobssonille. Kuva: Cecilia Österåker.

kee nopeasti eteenpäin ja tässä tapauksessa silmän iiris tunnistaisi asiakkaan.

Ja kehitys vain kiihyttää vauhtiaan. Tammikuussa 2018 astui voimaan uusi EU-direktiivi: PSD 2.

– Direktiivi harmonisoi maksuliikenteen kaikkialla EU:n alueella ja se lisää kilpailua pankkialalla, Ulf Nylund sanoo.

Yksinkertaisesti sanottuna PSD 2, josta on keskusteltu paljon muun muassa Ruotsissa, päästää tietokonesovelukset eli appit pankkitilille.

– Men med facit i hand och med tanke på den utveckling som är aktuell är det bara att konstatera att vi inte skulle ha klarat av att behålla kontoren vi stängde. Över 90 procent av alla banktransaktioner sker via nätet 2018. Det är väldigt få kunder som lyfter kontanter eller betalar sina räkningar i ett bankkontor. Till banken kommer kunderna i dag när de ska låna pengar, få placeringsrådgivning eller behöver juridisk hjälp. Trots att antalet kontor minskat från 21 till 7 och antalet anställda minskat från 150 till 100 är Vasa Andelsbank fortfarande en lokal bank.

Utvecklingen med de fortsättningsvis låga räntorna och kundernas förändrade beteende synes väl i Vasa Andelsbanks resultat för 2010.

– Vi vände på varje sten för att spara på kostnaderna och hålla god resultatlängd. Men ökade intäkter från bland annat försäkringsverksamhet och placeringar kunde inte kompensera de uteblivna ränteintäkterna.

Bankens beslut att slå ihop och stänga kontor hade gett en besparing på 300 000 euro, efterfrågan på krediter var god, provisionsintäkterna ökade och banken redovisade inga egentliga kreditförluster men ändå sjönk rörelseresultatet med 31 procent.

För att kompensera bortfallet beslöt Vasa Andelsbank i samarbete med OP-Pohjola storsatsa på företag, försäkringar och placeringar.

Hösten 2011 meddelade Vasa Andelsbank att man öppnar en företagsbank. Målet var att företagens kreditstock skulle fördubblas under de tre kommande åren.

Andelsbanken hade haft en försiktig linje efter de stora kreditförluster som banken ådrog sig 1993–1996. Nu satsade man tillsammans med Pohjola bank, fick tillgång till deras starka balansräkning och kunde därmed erbjuda storföretag i regionen krediter.

– Grundandet av företagsbanken var en strategisk satsning som fortgått sedan dess. 2018 står företagsbanken för 20 procent av Vasa Andelsbanks hela volym och eftersom vi redan är så starka inom privatsektorn, i vårt verksamhetsområde mellan Nykarleby och Närpes, så är det inom företagssektorn vi har de största möjligheterna att växa.

I augusti 2012 stod Vasa Andelsbank värd för OP Pohjola-gruppens stora sommarsamling. 1 500 bankan-

Pankit eivät ole antaneet tähän mennessä lupaa soveluksille siirtää rahaa tililtä, vaikka se sopisi käyttäjälle.

Nyt pankit olisivat velvollisia päästämään kolmannen osapuolen asiakkaidensa tilille APIen eli sovellusohjelmointirajapintojen kautta. Pankit ovat aiemmin väittäneet, etteivät ne voi taata turvallisuutta, jos asiakas päästää kauppaan liittyvän kolmannen osapuolen käsiksi tietoihin tai ottamaan rahaa suoraa tililtä.

Uudesta direktiivistä on tulossa laki jäsenmaihiin, ja sen arvellaan poistavan nettiasiakkaiden ongelmat, joita he kohtaavat halutessaan rakentaa suoraveloitukset sisustolaltaan pankin kautta. Uuden lain tullessa voimaan pankit alkavat kilpailla muiden pankkien lisäksi myös kaikkien finanssipalveluja tarjoavien tahojen kanssa.

– Tätä nykyistä kehitystä ajatellen on vain todettava, että me emme olisi pystyneet säilyttämään sulkemiamme konttoreita. Yli 90 prosenttia kaikista vuoden 2018 pankkitransaktioista tapahtuu verkossa. Vain todella harvat asiakkaat nostavat käteistä tai maksavat laskujaan pankin konttorissa. Nykyisin pankkiin tullaan lainaamaan rahaa, saamaan sijoitusneuvoja tai juridista apua. Vaasan Osuuspankki on edelleen paikallinen pankki, vaikka konttorien lukumäärä on pienentynyt 21:stä 7:ään ja työntekijöiden määrä on vähentynyt 150:stä 100:aan.

Korkojen pysyminen matalalla tasolla ja asiakkaiden muuttunut käyttäytyminen näkyivät selvästi Vaasan Osuuspakin vuoden 2010 tuloksessa.

– Käänsimme joka ikisen kiven säästääksemme kustannuksia ja pitääksemme tuloksen hyvällä tasolla. Mutta kasvavat tulot muun muassa vakuutus- ja sijoitustoiminnasta eivät pystyneet kompensoimaan toteutumattomia korkotuottoja.

Pankin päätös yhdistää ja sulkea konttoreita oli tuonut 300 000 euron säästöt, luottokysyntä oli hyvällä tasolla, provisiotuotot kasvoivat, eikä pankilla ollut lainkaan todellisia luottotappioita, mutta liiketulos putosi kuitenkin 31 prosenttia.

Tämän kompensoimiseksi Vaasan Osuuspankki päätti yhteistyössä OP-Pohjolan kanssa panostaa voimakkaasti yrityksiin, vakuutuksiin ja sijoittamiseen.

Syksyllä 2011 Vaasan Osuuspankki tiedotti avaavansa

Företagsbanken inledder sin verksamhet hösten 2011. På bilden företagsbankens personal. Bakre raden från vänster Maria Björses, Anki Eklund, Jenny Råholm, Ari Hinttu, Lasse Mäkinen, Jari Kallio, Annika Sjöblom, Nina Wallenius, Håkan Braskén, Leif Ena, Vincent Bäck, Michael Isaksson, Annika Nyman och Maria Ena. Främre raden från vänster Riitta Makkonen, Susanne Halkivaha, Kristin Ehrström, Fredrik Björk, Thomas Björk och Hannah Malkamäki. Foto: Johanna Haveri.

ställda samlades i Vasa som levde upp till sitt rykte att vara Finlands soligaste stad. Det blev en mycket färggrann och solig tillställning som marknadsfördes under namnet ”StrANDBileet 2012”.

År 2012 fortsatte Vasa Andelsbank också genomföra det investeringsprogram som innebar att kontorsnätet förnyades för 3 miljoner euro. Det började med Närpeskontoret 2010 och sedan följde Malax, Nykarleby, Smedsby och Vörå.

Utlåningen ökade under året 11 procent. En orsak var de låga räntorna men den andra orsaken var att det, trots

Yrityspankki aloitti toimintansa syksyllä 2011. Kuvassa yrityspankin ja OP Vakuutuksen yrityspalvelun henkilökuntaa. Takarivissä vasemmalta Maria Björses, Anki Eklund, Jenny Råholm, Ari Hinttu, Lasse Mäkinen, Jari Kallio, Annika Sjöblom, Nina Wallenius, Håkan Braskén, Leif Ena, Vincent Bäck, Michael Isaksson, Annika Nyman ja Maria Ena. Eturivissä vasemmalta Riitta Makkonen, Susanne Halkivaha, Kristin Ehrström, Fredrik Björk, Thomas Björk ja Hannah Malkamäki. Kuva: Johanna Haveri.

yrityspankin. Tavoitteena oli kolminkertaista yritysten lainakanta seuraavan kolmen vuoden aikana.

Osuuspankki oli ollut varovaisella linjalla vuosien 1993–1996 suuren luottotappioiden jälkeen. Nyt panostettiin yhdessä Pohjola Pankin kanssa ja tämän vahvan taseen avulla voitiin tarjota alueen suuryrityksille luottoja.

– Yrityspankin perustaminen oli strateginen panostus, jota on jatkettu siitä lähtien. Vuonna 2018 yrityspankin osuus on 20 prosenttia koko Vaasan Osuuspankin volyymistä, ja koska me olemme jo vahvoja yksityissektorilla toiminta-alueellamme Uudenkaarlepyyn ja Närpiön

Sommardagarna 2012 lockade 1500 bankanställda till Vasa. Stranden och Inre hamnen var centrum för öppningsdagens program. Deltagarna kunde välja mellan många olika slag av aktiviteter. De kunde spela golf eller beachvolley, åka på kulturrunda, gå i pizzaskola, besöka Strömsö, åka ut i världssarvet och mycket annat. Kryssningar i Vasa skärgård var ett populärt inslag. Ett specialvykort med hälsning från Vasa trycktes upp till sommarsamlingen. Här ovan är det Hanna Mellberg som postar ett kort. Bilder: VAB arkiv.

Kesäpäivät 2012 houkuttelivat 1 500 pankkityöntekijää Vaasaan. Stranden ja Sisäsatama olivat avajaispäivän ohjelman keskuksena. Osallistujat saivat valita monista eri aktiviteeteista. He saattoivat pelata golfia tai beachvolleytä, mennä kulttuurikierrokselle, käydä pitsakoulua, käydä Strömsössä, vierailla maailmanperintökohteessa ja paljon muuta. Vaasan saaristoristeilyt olivat suosittu osuuus. Kesän tapaamiseen painettiin oma terveiset Vaasasta-postikortti. Ylhällä Hanna Mellberg postittaa korttia. Kuvat: VOP arkisto.

Vasa Andelsbanks kontor i Pörtom stängdes i juni 2014. Kontoret fördes siffermässigt till Närpes och kunderna kunde välja mellan att börja använda kontoret i Malax eller Närpes. Foto: Cecilia Udd.

svaga konjunkturer i landet i övrigt, gick bra för Österbotten.

– Regionens lycka är att energiklustret är så starkt, säger Ulf Nylund och påminner om tider när det diskuterades att Vasa borde få Nokia till staden. Vi ska vara glada att vi har energiklustret. Vasaregionen satsade på rätt häst.

Men trots att det första halvårets resultat 2012 låg på 1,5 miljoner euro så var det mycket långt till de nivåer som banken uppvisat några år tidigare då halvårsresultatet kunde uppgå till 4 miljoner.

I januari 2013 meddelade bankledningen att omställningsprocessen skulle gå vidare och kontoren i Kimo, Säkimo, Petalax och på Handelsesplanaden 24 skulle stängas och verksamheten koncentreras till större enheter.

Bankfastigheterna på Västerstigen i Petalax, Långtået

Vaasan Osuuspankin konttori Pirttikylässä suljettiin kesäkuussa 2014. Kontorin toiminta siirrettiin numeroina Närpiöön ja asiakkaat saivat valita alkavatko käyttää Maalahden vai Närpiön kontторia. Kuva: Cecilia Udd.

välillä, meillä on suurimmat mahdollisuudet kasvaa juuri yrityssektorilla.

Elokuussa 2012 Vaasan Osuuspankki toimi isäntänä OP Pohjola-ryhmän suressa kesätapahtumassa. 1 500 ryhmän työntekijää kokoontui Vaasaan, joka lunasti maienneensa Suomen aurinkoisimpana kaupunkina. Nimellä ”StrANDBileet 2012” markkinoidusta tilaisuudesta tuli värikäs ja aurinkoinen.

Vuonna 2012 Vaasan Osuuspankki jatkoi myös investointiohjelmaansa, johon kuului konttoriverkoston uudistaminen kolmella miljoonalla eurolla. Se alkoi Närpiön konttorista vuonna 2010 ja tästä seurasi Maalahti, Uusikaarlepyy, Sepänkylä ja Vöyri.

Antolainaus kasvoi vuoden aikana 11 prosentilla. Yksi syistä olivat matalat korot ja toiseksi heikoista suhdanteista huolimatta Pohjanmaalla meni hyvin.

i Övermalax, Monåvägen i Hirvlax, Bruksgatan i Kimo och i Särikimo såldes i april 2013 till en och samma köpare. Många av de forna bankfastigheterna skulle byggas om till bostäder.

Senare samma år såldes också bankfastigheten vid Oravais fabrik. Banken hyrde en något större lokal i fastighetsbolaget Karlborgaren i Oravais centrum. Affärslokalen byggdes om för att fylla behov och krav på säkerhet och banken flyttade slutligen in 2014.

Finansinspektionen uppmanade bankerna att minska sina fastighetsinnehav och koncentrera sig på sin kärnverksamhet.

Vasa Andelsbanks försäljning av banklokalerna, samt aktier i Rewell Center i Vasa hade en gynnsam inverkan på bankens resultat under det första halvåret 2013. Samtidigt var efterfrågan på lån också mycket stor.

– Efterfrågan på krediter var, under det första halvåret 2013, den största under bankens historia.

I november 2013 valde Vasa Andelsbanks 18 000 ägarkunder fullmäktige för de kommande fyra åren. Vasa Andelsbank leds utifrån kundernas behov och den här gången hade kunderna för första gången, parallellt med den traditionella posträstningen, också möjlighet att rösta elektroniskt via op.fi. Sammanlagt 62 av OP-Pohjola-gruppens 188 andelsbanker arrangerade valet samtidigt. 900 000 ägarkunder var röstberättigade. I Vasa Andelsbank minskades antalet medlemmar i fullmäktige i det här valet från 60 till 50. Ser man på de invalidas ålder så skedde en kraftig föryngring. Ser man till könsfördelningen ökade antalet kvinnor i fullmäktige betydligt.

– Enligt god förvaltningsssed ska en bank i vår storlek ha 40–50 medlemmar i fullmäktige så vi ligger i övre kanten.

Förvaltningsrådens storlek minskar också successivt.

– 2008 hade vi 39 medlemmar i förvaltningsrådet. Nu är vi nere i 27 och antalet kommer ytterligare att minska till 23–25.

Inom Aktia bank fördes en diskussion om att helt slopa förvaltningsråden men enligt Ulf Nylund har det aldrig varit aktuellt inom OP Gruppen.

– Förvaltningsrådet har många viktiga uppgifter. Det övervakar banken, fastställer risknivåer, tillsätter styrelsen och väljer vd. Inom OP Gruppen upplever jag att förvalt-

– Alueen onni on se, että energiaklusteri on niin vahva, sanoo Ulf Nylund ja muistuttaa ajoista, jolloin keskusteltiin, että Vaasan tulisi saada Nokia kaupunkiin. Meidän tulee olla iloisia energiaklusteristamme. Vaasan alue satsasi oikeaan hevoseen.

Vaikka ensimmäisen puolen vuoden tulos vuonna 2012 oli 1,5 miljoonaa euroa, oltiin vielä kaukana muutaman edellisvuoden tasosta, jolloin kuuden kuukauden tulos saattoi nousta neljään miljoonaan.

Tammikuussa 2013 pankin johto tiedotti muutosprosessin jatkumisesta ja Kimon, Särikimon, Petolahden ja Kauppapuistikko 24:n konttorit suljettaisiin ja niiden toiminta keskitettäisiin suurempiin yksiköihin.

Pankkikiinteistöt, jotka sijaitsivat osoitteissa Länsipolkku Petolahti, Långtået Övermalax, Monåntie Hirvlax ja Ruukinkatu Kimo sekä Särikimossa, myytiin yhdelle ja samalle ostajalle.

Monet entisistä pankkikiinteistöistä remontoitaisiin asuintiloiksi.

Myöhemmin samana vuonna myytiin myös Oravaisten tehtaan pankkikiinteistö. Pankki vuokrasi hiukan suuremman tilan asunto-osakeyhtiö Karlborgarenista Oravaisten keskustasta. Liiketilat rakennettiin uusiksi vastaamaan pankin turvallisuistarpeita ja -vaatimuksia ja pankki muutti tiloihin lopulta vuonna 2014.

Finanssivalvonta kehotti pankkeja vähentämään kiinteistökantaansa ja keskittymään ydintoimintaansa.

Vaasan Osuuspankin pankkitilojen sekä Vaasassa sijaitsevan Rewell Centerin osakkeiden myynnillä oli suotuisa vaikutus pankin tulokseen vuoden 2013 alkupuoliskolla. Samaan aikaan lainojen kysyntä oli myös voimakasta.

– Luottokysyntä oli vuoden alkupuoliskolla suurinta koko pankin historian aikana.

Marraskuussa 2013 Vaasan Osuuspankin 18 000 omistaja-asiakasta valitsi edustajiston neljäksi tulevaksi vuodeksi. Asiakkaiden tarpeet ohjaavat Vaasan Osuuspankkia ulkoa päin ja nyt asiakkaille oli mahdollisuus ensimmäistä kertaa perinteisen postiääänestyksen rinnalla äänestää sähköisesti op.fi-sivuston kautta. Yhteensä 62 kaikista OP-Pohjola-ryhmän 188 osuuspankista järjesti vaalit yhtäaikaisesti. Äänioikeus oli 900 000 omistaja-asiakkaalla. Vaasan Osuuspankin edustajiston jäsenmäärä

ningsrådets och speciellt dess ordförandes roll förstärks.

År 2014 när de nya förtroendevalda tillträdde aktualisades för första gången konkurrensen mellan S-gruppen och OP Gruppen. OP Pohjola-gruppen gjorde i slutet av 2013 en linjedragning och beslöt att förtroendevalda som sitter i fullmäktige respektive förvaltningsråd i S-gruppen inte kan sitta i motsvarande organ inom OP-rörelsen.

–Vårt reglemente ändrades i januari 2014. I vår region var det här ingen stor sak men på andra orter var det betydligt större problem, säger Ulf Nylund.

Den 22 april 2014 meddelade Vasa Andelsbank att kontoren i Jeppo, Munsala, Replot och Pörtom skulle stängas.

På de tre första orterna var det sista bankkontoret som försvann. I Pörtom som skulle slås samman med kontoret i Närpes i juni hade Nordea stängt två år tidigare och Aktia skulle komma att stänga drygt två år senare. Därmed var också Pörtom utan bankkontor.

Andelsbanken hade med detta beslut genomfört den stora förändringsprocess som minskade antalet kontor från 21 till 7. Stängningen av banker på landsbygden upplevdes av kunderna som ett stort samhällsproblem där speciellt äldre kunder kom i kläm.

– Finska regeringen ska klämma åt bankerna och tvinga dem att göra bättre resultat. Därför måste vi göra det här för att långsiktigt kunna fortsätta verksamheten. Det är den krassa verksamhet vi levt med i många år och det blir bara värre, sa Ulf Nylund när han meddelade om stängningen i Pörtom.

”Så vem är det som stänger bankerna? Bankerna själva? Regeringen? EU? Bankkunderna som tyrs till datorer och mobiler?” frågade sig ledarskribenten **Viveca Dahl** i *Vasabladet*.

Hon citerade Ulf Nylund som bland annat förklarade stängningarna med hårdare krav från regeringen som i sin tur reagerat på motsvarande signaler från EU.

”Den ekonomiska krisen har sätnt chockvågor som gått genom märg och ben på både politiker och bankmän. Banksektorn anses ha växt sig för stor och innefattar nu för många ’skakiga banker’. Skärpta krav ska få dem att minska”, summerade Viveca Dahl.

vähenni näissä vaaleissa 60:stä 50:een. Verrattuna aiempana kokoonpanoon uusi jäsenistö nuortui voimakkaasti ja naisten osuus kasvoi huomattavasti.

– Hyvä hallintotavan mukaisesti meidän kokoluokan pankilla tulisi olla 40–50 jäsentä edustajistossaan, jotne me olemme hiukan yläkantissa.

Myös hallintoneuvoston koko pienenee astettain.

– Vuonna 2008 hallintoneuvostossa oli 39 jäsentä. Nyt heitä on 27 ja lukumäärä pienenee edelleen 23–25:een.

Aktia pankissa keskusteltiin hallintoneuvoston lakkauttamisesta kokonaan, mutta Ulf Nylundin mukaan OP Ryhmässä tällainen keskustelu ei ole ollut koskaan ajankohtainen.

– Hallintoneuvostolla on useita tärkeitä tehtäviä. Se valvoa pankkia, päättää riskitasoista, asettaa hallituksen ja valitsee toimitusjohtajan. Koen, että OP Ryhmässä hallintoneuvoston ja erityisesti sen puheenjohtajan rooli vahvistuu entisestään.

Vuonna 2014 uusien hallintohenkilöiden aloittaessa toimikautensa kilpailu S-ryhmän ja OP Ryhmän välillä alkoi näkyä. OP-Pohjola-ryhmä päätti linjanvedosta vuoden 2013 lopussa, etteivät hallintohenkilöt, jotka istuivat S-ryhmän hallintoneuvostossa, saa olla OP Ryhmän vastavaassa elimeessä.

– Meidän ohjesääntöämme muutettiin tammikuussa 2014. Meidän alueellamme tästä ei tullut suuri juttu, mutta muilla seuduilla asiasta tuli huomattavasti suurempi ongelma, Ulf Nylund sanoo.

Huhtikuun 22. päivänä vuonna 2014 Vaasan Osuuspankki ilmoitti, että Jepuan, Munsalan, Raippaluodon ja Pirttikylän konttorit suljettaisiin.

Kolmelta ensin mainitulta paikkakunnalta katsoi viimeinenkin pankkikonttori. Pirttikylässä, jonka konttori yhdistettiin Närpiön konttoriin kesäkuussa, Nordea oli sulkenut kakso vuotta aiemmin ja Aktia sulkisi konttorinsa kakso vuotta myöhemmin. Tuolloin myös Pirttikylä jää ilman pankkia.

Tällä päättöksellä Osuuspankki oli vienyt loppuun suuren muutosprosessinsa, jolla konttorien määrä vähenni 21:stä 7:ään. Asiakkaat kokivat pankkien lakkauttamisen maaseudulla suurena yhteiskunnallisena ongelmana, joka

Smedsbykontoret tog hand om kunderna och verksamheten från Östra Korsholms Andelsbank efter fusionen. På bilden Smedsbykontorets personal från vänster Anna-Lena Bengs, Anna-Lisa Solstrand, Jeannette Hannus, Johanna Ahlfors och Jari Kallio. Foto: VAB.

Sepänkylän konttori huolehti Östra Korsholms Andelsbankenin asiakkaista ja toiminnasta fuusion jälkeen. Kuvassa Sepänkylän konttorin henkilökunta vasemmalta Anna-Lena Bengs, Anna-Lisa Solstrand, Jeannette Hannus, Johanna Ahlfors ja Jari Kallio. Kuva: VOP.

Hon citerade **Daniel Gros** från tankesmedjan Center for European Policy Studies som på sin blogg på World Economic Forums webbplats skriver: ”Att hålla liv i ett svagt banksystem betyder höga ekonomiska kostnader.”

Fackordförande i bankbranschen uttalade sin oro för att bankerna inte axlar sitt samhällsansvar.

Ja, vad händer om marknaden inte förmår garantera att människor behandlas jämligt och mänskligt, frågade sig Viveca Dahl.

När Ulf Nylund några år senare summerar utvecklingen inom banksektorn konstaterar han att den inte varit oproblematisch.

–Äldre som saknar bil, har lång väg till banken och dessutom saknar dator så att de inte kan sköta sina tjänster hemma har fått det besvärligt i samhället, det är helt klart, säger han.

I samband med att Vasa Andelsbank meddelade om stängningen av kontoren i Jeppo, Munsala, Replot och Pörtom använde sig *Vasabladet* av den nya teknikens möj-

Östra Korsholms Andelsbank, som var Finlands minsta andelsbank, fusionerades med Vasa Andelsbank i mars 2016. Foto: Linus Lindholm.

Östra Korsholms Andelsbank, joka oli Suomen pienin osuuspankki, fuusioitiin Vaasan Osuuspankkiin maaliskuussa 2016. Kuva: Linus Lindholm.

jätti erityisesti vanhemmat asiakkaat pulaan.

– Suomen hallitus pitää pankkeja otteessaan ja pakottaa ne tekemään parempaa tulosta. Jouduimme tekemään tämän, jotta voimme jatkaa toimintaamme pitkällä tähtäimellä. Olemme joutuneet elämään tämän kovan totuuden kanssa jo vuosia ja yhä kovemmaksi menee, Ulf Nylund sanoi ilmoittaessaan Pirttikylän sulkemisesta.

”Siis kuka sulkee pankkeja? Pankit itse? Hallitus? EU? Pankin asiakkaat, jotka tyytyvät tietokoneisiinsa ja känyköihinsä? **Viveca Dahl** kysyy pääkirjoituksessaan *Vasa-bladetissa*.

Hän siteerasi Ulf Nylundia, joka muun muassa selitti sulkemisia hallituksen kovemmilla vaatimuksilla, jotka puolestaan olivat reagointeja EU:sta tulleisiin vastaaviin signaaloihin.

”Talouskriisi on lähettänyt hyökyaloja, jotka ovat menneet sekä poliitikoiden että pankkimiesten luihin ja ytimiin. Pankkisektorin koetaan kasvaneen liian suureksi ja koostuvan nyt useista ’horjuvista pankeista’. Niitä vähennetään tiukkennetulla vaatimuksilla”, Viveca Dahl summasi.

Hän siteerasi **Daniel Grosia**, joka toimii ajatushauto-mossa Center for European Policy Studies. Tämä kirjoit-

Den nya idrottshallen OP-Arena som uppfördes i Smedsby, Korsholm 2017 är ett unikt samarbetsprojekt mellan Korsholms kommun, en privat aktör, företaget Wasa Group och Vasa Andelsbank. Foto: HSS Media arkiv.

Mustasaaren Sepänkylään vuonna 2017 kohonnut uusi urheiluhalli OP-Arena on ainutlaatuinen Mustasaaren kunnan, yksityisen toimijan, Wasa Groupin ja Vaasan Osuuspankin yhteistyöprojekti. Kuva: HSS Median arkisto.

ligheter och öppnade en chatt där vd Ulf Nylund i en timme svarade direkt på både sakliga och mindre sakliga frågor.

I och med att antalet bankkunder som besöker banker- na personligen har minskat så dramatiskt så har många banker gått in för kortare öppettider. Kassorna är inte längre öppna när bankens dörrar är öppna.

Vasa Andelsbank har inte gått in för denna förändring.

– När dörrarna är öppna är kassorna också. Och trots att smarttelefonerna och mobilapparna slagit igenom med full kraft så värdesätter vi fortsättningsvis mötet med kunden ansikte mot ansikte.

År 2015 redovisade Vasa Andelsbank en rekordvinst på 11,1 miljoner euro. Rekordvinsten gick till skatter, bonus, föreningsbidrag, donationer och stärkning av kapitaltäckning.

Det här kunde sticka i ögonen på kunder som blivit utan sitt bankkontor. Men en granskning av siffrorna visar

taa blogissaan World Economic Forumsin verkkosivulla: ”Heikon pankkijärjestelmän hengissä pitäminen tarkoittaa korkeita taloudellisia kustannuksia.”

Ammattiliitopuheenjohtaja pankkialalta oli huolissaan siitä, etteivät pankit pysty kantamaan yhteiskunnallista vastuuta harteillaan.

”Niin, mitä tapahtuu, jos markkinat eivät pysty takamaan sitä, että ihmisiä käsitellään tasa-arvoisesti ja inhimillisesti?”, Viveca Dahl kysyi.

Ulf Nylundin summattessa pankkisektorin kehitystä muutama vuosi tämän jälkeen hän toteaa, ettei se ollut ollut ongelmatonta.

– Vanhemmillä ihmisillä, joilla ei ole autoa, joilla on pitkä matka pankkiin, ja joilla ei ole tietokonetta, jolla hoitaa asiansa kotoa käsin – heidän elämänsä on vaikeutunut, se on selvää, Ulf Nylund sanoo.

Kun Vaasan Osuuspankki ilmoitti Jepuan, Munsalan,

att vinsten, som hade stigit från 6,8 miljoner året innan, kunde förklaras med poster av engångsnatur.

Banken hade bland annat sålt aktier i OP-kortbolaget och OP-Livförsäkring.

Räntenettot hade minskat med 8 procent till 10,1 miljoner. Inlåningen var i stort sett oförändrad och uppgick till 584 miljoner euro medan utlåningen under 2014 steg med 1,5 procent till 760 miljoner euro.

– En positiv sak som däremot signalerar att hjulen i ekonomin börjar snurra snabbare är att bankens företagskunder lyft mera lån. Det är ett tecken på att företagen vågar investera, sa Ulf Nylund i en intervju i *Vasabladet* den 4 mars 2016.

Det var samma vecka som Östra Korsholms Andelsbank fusionerades med Vasa Andelsbank. Finlands minsta bank hade blivit för liten för att klara sig på egen hand och bankens enda kontor i Voitby stängdes.

Den första juli 2016 trädde en ny lag om lånetak på bostadslån i kraft. Riksdagen hade redan 2014 godkänt lånetaket men med en lagstadgad övergångsperiod på två år. Lånetaket, som förenklat betydde att den som skulle köpa en bostad för 200 000 euro måste ha sparat 20 000, väckte debatt för och emot. Internationella valutafonden och Europeiska centralbanken hade uppmanat medlemsstaterna att ta i bruk olika finansmarknadsstyrmedel. Lånetaket var ett av dem. Bakgrunden var de ekonomiska krascher som skett på 1990-talet och senare upprepades på Irland och i Spanien.

– Bakgrunden till att lånetaket blev lagstadgat var att hindra folk från att överskuldsätta sig. I praktiken innebar det att bostadsköparna skulle ha en större summa egna medel. Till första bostaden får man låna högst 95 procent.

– **Osmo Soininvaara**, författare, tidigare hälsominister och ordförande för De gröna var mycket kritisk till lånetaket. Han såg en fara för marginalisering i och med att de sämst lottade inte skulle få en chans att köpa sin första bostad.

Då lagen varit i kraft knappt två år konstaterar Ulf Nylund att banken säger nej till lån oftare än tidigare men att den stora majoriteten får lån. I Österbotten är det mycket vanligt att det är föräldrarna till de unga låntagarna som skjuter till de egna medel som krävs.

Raippaluodon ja Pirttikylän konttorien sulkemisesta, *Vasabladet* käytti uutta tekniikan suomaa mahdolisuutta ja avasi chat-yhteyden, jossa Ulf Nylund vastasi tunnin ajan asiallisii ja vähemmän asiallisii kysymyksiin.

Koska pankissa henkilökohtaisesti asioivien asiakkaiden määärä on vähentynyt dramaattisesti, ovat monet pankeista lyhentäneet aukioloaikojaan. Kassat eivät ole enää auki silloin, kun pankin ovet ovat auki.

Vaasan Osuuspankki ei ole lähtenyt mukaan tähän muutokseen.

– Kun ovet ovat auki, ovat kassat myös. Ja vaikka älypuhelimet ja mobiilisovellukset ovat lyöneet itsensä täysillä läpi, arvostamme edelleen tapaamista asiakkaan kanssa kasvotusten.

Vuonna 2015 Vaasan Osuuspankki teki ennätyksellisen 11,1 miljoonan euron voiton. Ennätysvoitto käytettiin veroihin, bonuksiin, yhdistysavustuksiin, lahjoituksiin ja vakavaraisuuden vahvistamiseen.

Tämä saattoi pistää niiden asiakkaiden silmään, jotka menettivät oman pankkikonttorinsa. Mutta numeroita tarkastellessa voitto, joka oli noussut edellisvuoden 6,8 miljoonasta eurosta, selittyy kertaluonteilla erillä.

Pankki oli muun muassa myynyt osakkeita OP-Korttiyhtiöstä ja OP-Henkivakuutuksesta.

Korkokate oli pienentynyt 8 prosentilla 10,1 miljoonaan. Talletukset, 584 miljoonaa euroa, pysivät suurin piirtein muuttumattomana, kun taas vuoden 2014 aikana antolainaus nousi 1,5 prosentilla 760 miljoonaan euroon.

– Yksi positiivinen asia, joka kertoo talouden rattaiden alkavan pyöriä nopeampaa, on pankin yritysasiakkaiden lisääntynyt lainanotto. Se on merkki yritysten uskalluksesta investoida, Ulf Nylund sanoi *Vasabladetin* haastatteleussa 4. maaliskuuta 2016.

Samalla viikolla Östra Korsholms Andelsbank fuusioitiin Vaasan Osuuspankkiin. Suomen pienimmästä pankista oli tullut liian pieni selvitäkseen yksin ja sen konttori Voitilassa suljettiin.

Ensimmäinen päivä heinäkuuta 2016 astui voimaan uusi laki asuntolainojen lainakatosta. Eduskunta oli hyväksynyt lainakaton jo vuonna 2014, mutta sillä oli lakisääteinen kahden vuoden ylimenokausi. Lainakatto, joka yksinkertaistettuna tarkoitti sitä, että 200 000 euron

I juli 2016 var det en och annan kund som lyfte på ögonbrynen när de läste rubriken ”OP vill öppna läkarstation i Vasa”. Banken som blev försäkringsbolag skulle nu också bli läkarstation.

OP Gruppens långsiktiga strategi är att bli ett flerbranschföretag. Pohjola Hälsa som ägs av OP Gruppen öppnade sitt första sjukhus i Helsingfors 2013. År 2016 öppnades sjukhus i Tammerfors och 2017–2018 stod Uleåborg, Åbo och Kuopio i tur.

– OP Gruppen skapar nya ben att stå på. Hälso- och sjukvård är en ny nisch som passar väl ihop med försäkringsbranschen. Vi arbetar för att Pohjola Hälsa ska öppna en läkarstation i Vasa men nu inväntas avgörande om social- och hälsovårdsreformen innan nästa beslut tas.

Och om kunder lyfte på ögonbrynen då banken skulle bli läkarstation och sjukhus så är det också många kunder som reagerat med både förväning och ilska på den noggrannhet och de många frågor som kunderna numera måste besvara om de till exempel öppnar ett konto i banken.

Det här problemet började under 2010-talet med jämna mellanrum dyka upp i massmedierna. Arga bankkunder tog kontakt med journalister som tog upp fenomenet på nyhetsplats. Ulf Nylund, som blivit kontaktad av irriterade kunder som undrat om banken vill ha deras skonummer också, har full förståelse för att kunderna kan uppleva frågorna som närgångna.

– Banken måste veta mera om kunden i dag än tidigare. Enligt Finansinspektionens regler har banken en skyldighet att känna till kundens personliga förhållanden i den omfattning de påverkar användningen av banktjänster. Myndigheterna kräver att vi har identifieringsuppgifter som finns lagrade i bankerna. Uppgifterna sänds ingenstans men om någon misstänks för något måste uppgifterna ges ut. Bankerna kan internt besluta om hur man ställer frågorna men uppgifterna måste samlas in och de gäller alla kunder, också barn.

På det här sättet kan bankerna också hjälpa myndigheterna i kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Men det finns också andra orsaker till att en placeringsrådgivare i banken numera ställer fler frågor än tidigare.

asunnon ostajan oli täytynyt säästää itse 20 000 euroa, herätti keskustelua puolesta ja vastaan. Kansainvälinen valuuttarahasto ja Euroopan keskuspankki olivat kehotaneet jäsenmaita ottamaan käyttöön erilaisia ohjausvälineitä rahoitusmarkkinoilla. Lainakatto oli yksi niistä. Taustana tälle olivat talousromahdukset, jotka tapahtuivat 1990-luvulla ja tapahtuivat sittemmin uudestaan Irlannissa ja Espanjassa.

– Taustana sille, että lainakatosta tehtiin lakisääteinen, oli estää kansalaisia ylivelkaantumasta. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että asunnonostajalla oli oltava suurehko summa omia varoja. Ensiasuntoon saa lainaa enintään 95 prosenttia asunnon arvosta.

– **Osmo Soininvaara**, kirjailija, entinen peruspalveluministeri ja Viireiden puheenjohtaja suhtautui hyvin kriittisesti lainakattoon. Hän näki vaarana syrjäytymisen, jolloin heikoimmin menestyneet eivät voisi ostaa ensimäistä asuntoaan.

Nyt kun laki on ollut voimassa vajaan kaksi vuotta, Ulf Nylund toteaa, että pankki sanoo ei lainanhakijoille useammin kuin ennen, mutta suuri enemmistö saa lainan. Pohjanmaalla on hyvin tavallista, että nuorten lainanottajien vanhemmat ottavat avuksi omat varansa tarvittaessa.

Heinäkuussa 2016 yksi jos toinenkin asiakas nosti kulmakarvojaan lukiessaan otsikon ”OP avaa lääkärikeskuksen Vaasaan”. Pankista, josta tuli vakuutusyhtiö, tulisi nyt myös lääkärikeskus.

OP Ryhmän pitkän tähtäimen strategiana on tulla monialayritykseksi. OP Ryhmän omistama Pohjola Terveys avasi ensimmäisen sairaalansa Helsinkiin vuonna 2013. Vuonna 2016 avattiin sairaala Tampereelle ja vuosina 2017–2018 oli Oulun, Turun ja Kuopion vuoro.

– OP Ryhmä rakentaa uusia tukijalkoja, joilla seistä. Terveys- ja sairaanhoito on uusi alue, joka sopii hyvin yhteen vakuutusalan kanssa. Me teemme töitä, jotta Pohjola Terveys voisi avata lääkärikeskuksen Vaasaan, mutta odotamme ratkaisua sosiaali- ja terveysuudistuksesta ennen seuraavaa päättöstä.

Ja jos asiakkaat nostelivat kulmakarvojaan, kun pankista tulisi lääkärikeskus ja sairaala, ovat myös monet asiakkaat ihmelleet ja suuttuneet siitä tarkkuudesta ja niis-

Den 7 maj 2018 öppnades nya Pohjola Hälsa sjukhuset i Åbo. Ovan arkitektens skiss av det slutliga bygget. OP Gruppens långsiktiga strategi är att bli ett flerbranschföretag. I juli 2016 gav Vasa Andelsbank offentlighet åt planerna att öppna en läkarstation i Vasa. Illustration: Pohjola Hälsa.

Uusi Pohjola Terveys -sairaala avattiin Turkuun 7. toukokuuta 2018. Tässä on arkkitehdin näkemys rakennuksesta. OP Ryhmän pitkän tähtäimen strategiana on tulla monialayritykseksi. Heinäkuussa 2016 Vaasan Osuuspankki julkisti suunnitelmat avata lääkärikeskus Vaasaan. Kuva: Pohjola Terveys.

– Då en kund vill köpa en fond måste man klargöra att kunden är insatt i alla detaljer. Det här började efter att kunder stämde finansinstitut och hävdade att de inte fått tillräckligt med information om riskerna. För att undvika det här skärptes reglerna och det har i sin tur lett till att kunder som är mycket insatta i handeln med värdepapper upplever situationen irriterande.

Ulf Nylund sammanfattar slutligen Vasa Andelsbanks utveckling under de tio år som gått sedan banken fyllde 70 år som stabil utan snabba kast.

– Banken är dubbelt så stor som 2008 men vi förtjänar mindre pengar per dag. Det är min uppgift att se till att Vasa Andelsbank lever i 80 år till. Tack vare de åtgärder vi vidtagit är vi stabila, säger Ulf Nylund.

tä kysymyksistä, joihin heidän on vastattava esimerkiksi avatessaan tiliä pankissa. Tämä ongelma alkoi esiintyä 2010-luvulla tasaisin väliajoin joukkotiedotusvälineissä. Vihaiset pankin asiakkaat ottivat yhteyttä toimittajiin, jotka ottivat ilmiön esille uutispakoilla. Ulf Nylund on saanut yhteydenottoja ärsyyntyneiltä asiakkailta, jotka ovat ihmetelleet, haluaisiko pankki tietää heidän kengännumeronsakin. Hän ymmärtää täysin asiakkaita, jotka saattavat kokea kysymykset liian henkilökohtaisina.

– Pankin tulee tietää asiakkaastaan enemmän kuin ennen. Finanssivalvonnan sääntöjen mukaan pankilla on velvollisuus tuntea asiakkaan henkilökohtaiset olosuhteet siinä laajuudessa kuin ne vaikuttavat pankkipalveluiden käyttämiseen. Viranomaiset vaativat, että meillä on oltava

Vasa Andelsbank har stött Team Rynkeby Vasa, som var ett av sammanlagt sju lag från Finland som cyklade till Paris sommaren 2018 för att samla in pengar till svårt sjuka barn. Verkställande direktör Ulf Nylund var en av de 33 cyklister som startade från Vasa torg den 26.6 och gick i mål i Paris den 7.7. Sammanlagt blev det en sträcka på 1 620 km.

Vaasan Osuuspankki on tukenut Team Rynkeby Vaasaa, joka oli yksi seitsemästä suomalaisesta joukkueesta, joikka ajoivat pyörällä Pariisiin kesällä 2018 tarkoituksenaan kerätä rahaa sairaille lapsille. Toimitusjohtaja Ulf Nylund oli yksi 26.6. Vaasan torilta startanneesta 33 pyöräilijästä, ja joikka saapuivat maaliin Pariisiissa 7.7. Matkan pituudeksi tuli 1 620 km.

tunnistetiedot, joita säilytetään pankissa. Tietoja ei lähetetä minnekään, mutta jos ihmistä epäillään jostakin, hänen tietonsa annetaan. Pankit voivat sisäisesti päättää, miten kysymykset asetellaan, mutta tiedot on kerättävä ja tämä koskee kaikkia asiakkaita, myös lapsia.

Tällä tavoin pankit voivat myös auttaa viranomaisia taistelussa talousrikollisuutta vastaan. Mutta on myös muita syitä, miksi sijoitusneuvuja tekee useampia kysymyksiä kuin ennen.

– Kun asiakas haluaa ostaa rahasto-osuuksia, on varmistuttava siitä, että asiakas tietää kaikki yksityiskohdat. Tämä alkoi asiakkaiden haastettua rahoituslaitoksia oikeuteen väittäen, etteivät he olleet saaneet riittävästi tietoa riskeistä. Tämän välttämiseksi säätöjä kiristettiin, minkä seurauksena arvopaperikauppaan hyvin perehdyneet asiakkaat kokevat tilanteen ärsyttäväksi.

Ulf Nylund tiivistää lopuksi Vaasan Osuuspankin 70-vuotissyntymäpäivän jälkeisen kymmenen vuoden kehityksen olleen vakaa ilman äkkiliikkeitä.

– Pankki on kooltaan kaksinkertainen vuoteen 2008 verrattuna, mutta me teemme tulosta päiväkohtaisesti vähemmän. Minun tehtäväni on huolehtia siitä, että Vaasan Osuuspankki elää toiset 80 vuotta. Tekemiemme toimenpiteiden ansiosta me olemme vakaalla pohjalla, Ulf Nylund sanoo.

Google är framtidens största utmaning

Den stora utmaningen heter Google. Den dagen då Google skapat ett globalt nät för hur man betalar sina räkningar behöver inte vara alltför långt borta.

Det här säger landskapsrådet **Olav Jern** när han dels blickar tillbaka på sina 15 år som ordförande för förvaltningsrådet i Vasa Andelsbank, dels blickar framåt mot en framtid där han själv iklär sig den nya rollen som pensionär.

Att Olav Jern blev andelsbankskund beskriver han skämtsamt som ett släktfel. **Karl-Johan Ahlbäck** som lade grunden till Vasa Andelsbank var hans farmors bror. Hans farfar **Levi Jern** var första ordförande i förvaltningsrådet och hans egen far **Sven** satt i förvaltningsrådet till 1991.

Olav Jern kom in i förvaltningsrådet 1998 och efterträdde Malaxbon riksdagsmannen och jordbruksaren **Håkan Malm** som ordförande två år senare.

Då Jern avgick som ordförande efterträddes han i sin tur av Malaxbon **Stefan Saaristo**, direktör vid Atria och verkställande direktör för Österbottens Kött.

Att vara förtroendeman i en bank som är en andelsrörelse avviker mycket i jämförelse med ett uppdrag i samhället där man tjänar skattementare. I en andelsrörelse har varje ägare lika stort inflytande. Jämställdheten är stark.

Google on tulevaisuuden suurin haaste

Suuri haaste on nimeltään Google. Päivän, jolloin Google on luonut maailmanlaajuisen verkon laskeujen maksamiseen, ei tarvitse olla kovinkaan kaukana.

Näin sanoo maakuntaneuvos **Olav Jern** muistellessaan 15 vuottaan puheenjohtajana Vaasan Osuuspankin hallintoneuvostossa ja toisaalta katsoessaan eteenpäin tulevaisutta, jossa hän itse astuu uuteen rooliin eläkeläisenä.

Osuuspankin asiakkaaksi tulemistaan Olav Jern kutsuu leikillisesti sukuviaksi. **Karl-Johan Ahlbäck**, joka loi perustan Vaasan Osuuspankille, oli hänen isänäitinsä veli. Hänen isänsänsä **Levi Jern** oli ensimmäinen hallintoneuvoston puheenjohtaja ja oma isänsä **Sven** istui hallintoneuvostossa vuoteen 1991.

Olav Jern tuli hallintoneuvostoon 1998 ja jatkoi maalahtelaisen kansanedustajan ja maanviljelijän **Håkan Malmin** työtä puheenjohtajana kahta vuotta myöhemmin.

Jernin jäätyä pois puheenjohtajan paikalta häntä seurasivuorostaan maalahtelainen **Stefan Saaristo**, joka oli johtajana Atriassa ja toimitusjohtajana Pohjanmaan Lihalla.

Valtuutetun tehtävä pankissa, joka on osuusliike, poikkeaa paljon niistä muista yhteiskunnan tehtävistä, joissa palvellaan veronmaksajia. Osuusliikkeessä jokaisella omistajalla on yhtä suuri vaikutusvalta. Tasa-arvolla on

Här klipper Olav Jern bandet vid nyinvigningen av Vasa Andelsbanks kontor i Malax. Bakom honom Ulf Nylund och framför honom dåvarande styrelseordförande Lars-Johan Lindqvist. Foto: VAB arkiv.

Ägarkundernas intressen är de centrala men de intressena blir inte tillgodosedda om inte verksamheten går bra.

Finlands ekonomi gick relativt bra då Olav Jern kom med som förtroendevald i banken. Nu gällde det att konserniera banken genom att betala tillbaka de pengar banken lånat för att betala krisen och se till att såren läktes efter den stora nedgången i ekonomin i början av 1990-talet.

Krisen gav alla banker den viktiga insikten att balansen måste vara i skick. Det räcker inte med att banken gör ett gott resultat. Vasa Andelsbank var djupt nere under de svåra åren men klarade sig tack vare **Kaj Skåtars** envishet.

När Olav Jern kom med växte banken, andelen icke-skötta krediter minskade hela tiden och konkurserna har

Olav Jern leikkää nauhan Vaasan Osuuspankin Maalahden konttorin avajaissa. Hänen takanaan Ulf Nylund ja edessään silloinen hallituksen puheenjohtaja Lars-Johan Lindqvist. Kuva: VOP arkisto.

vahva rooli. Omistaja-asiakkaiden tarpeet ovat keskeisessä asemassa, mutta nämä tarpeet eivät tule täytetyiksi ellei toiminta suju hyvin.

Suomessa taloustilanne oli suhteellisen hyvä silloin, kun Olav Jern alkoi työskennellä pankissa valtuutettuna. Nyt pankin toimintaa oli vahvistettava maksamalla takaisin kriisiä varten lainatut rahat ja oli huolehdittava haavojen parantumisesta 1990-luvun alun suuren talouskaantuman jälkeen.

Kriisi sai pankit näkemään, kuinka tärkeää on, että tase on kunnossa. Ei riitä, että pankki tekee hyvää tulosta. Vaasan Osuuspanki sukelsi syväälle noina vaikeina vuosina, mutta selviytyi **Kaj Skåtarin** itsepäisyyden ansiosta.

därefter varit få. Men det är inte lätt att driva en bank på 2010-talet. Övervakningen av bankerna har skärpts kontinuerligt och ökade ytterligare efter investmentbanken Lehman Brothers konkurs 2008. Nu ska det mätt med alla möjliga och omöjliga mått följas med hur banken mår. Den ökande kontrollen kan beskrivas som det verkliga paradigmskiftet under 2000-talet.

Kundbeteendet har förändrats anmärkningsvärt. Allt färre kunder besöker personligen banken och bankernas kostnader för att upprätthålla och utveckla system kräver stora investeringar.

Den snabba digitaliseringen kräver enorma insatser i utbildning av personal, de så kallade IKT-kostnaderna ökar hela tiden.

– Förtroendemän har ställt sig frågande till hur länge detta ska fortsätta.

Då nätbanken var en realitet började det hända saker med kontorsnätet. Alla hade nog en uppfattning om att digitaliseringen skulle komma att påverka kontorsnätet men att det skulle gå så snabbt vågade förtroendemännen inte ens tänka på.

Under 2010-talets första del gick banken i princip ner till ett kontor per kommun. Det var en svår sats för förtroendevalda. Det var upproriska känslor i byarna som miste kontor och många talade för de äldre som inte har kunskap och möjlighet att sköta sina bankärenden hemma på dator. Men banken förlorade trots detta inte kunder. Tvärtom, den låga räntenivån ökade efterfrågan på bostadskrider.

En svårare period inföll också när försäkringsbolaget Pohjola blev bankens samarbetspartner. Pohjola var inte från början ett naturligt val för andelsbankens kunder och därmed en utmaning för banken.

En konkurrensfördel för Vasa Andelsbank har varit att banken kontinuerligt stärkt sin ställning som lokalbank och som en finländsk bank.

– Men jag har aldrig legat sömlös på grund av mitt engagemang i Vasa Andelsbank, säger Olav Jern.

Olav Jernin tultua mukaan pankki kasvoi, hoitamattomien luottojen osuus väheni vähemistään ja konkursseja on tapahtunut sen jälkeen vain harvoin. Mutta pankkitoiminnan harjoittaminen 2010-luvulla ei ole helppoa. Pankkien valvonta on tiukentunut jatkuvasti ja tiukentui edelleen investointipankki Lehman Brothersin konkurssin myötä vuonna 2008. Nyt pankin tilaa mitataan kaikeilla mahdollisilla ja mahdottomilla mittareilla. Lisääntynyt valvontaa voidaan pitää todellisena ajattelutavan muutoksena 2000-luvulla.

Asiakaskäyttäytyminen on muuttunut merkittävästi. Yhä vähemmän asiakkaita käy pankissa henkilökohtaisesti ja pankin järjestelmien ylläpito ja kehittäminen vaativat suuria investointeja.

Nopeasti etenevä digitalisaatio vaatii valtavia panostuksia henkilöstön kouluttamiseen. Niin sanotut ICT-kustannukset kasvavat jatkuvasti.

– Valtuutetut kysyvät kuinka kauan tämä jatkuu.

Verkkopankkijärjestelmän toteutuessa konttoriverkostossa alkoi tapahtua. Kaikkien käsitys oli kyllä se, että digitalisaatio vaikuttaisi konttoriverkostoon, mutta että se tapahtuisi näin nopeasti, ei kukaan valtuutetuista uskaltautui edes ajatella.

2010-luvun ensimmäisellä puoliskolla pankki vähensi konttorimääriänsä periaatteessa yhdeksi konttoriksi kunnata kohden. Tämä oli vaikea paikka valtuutetuille. Pankkinsa menettäneissä kylissä asiaan suhtauduttiin kapiinoivin tuntein ja monet puhuivat vanhempien ihmisten puolesta, sillä heillä ei olisi taitoja tai mahdollisuutta hoitaa pankkiasioitaan kotona tietokoneella. Mutta tästä huolimatta pankki ei menettänyt asiakkaita. Päinvastoin, alhainen korkotaso lisäsi asuntoluottojen kysyntää.

Yksi pankille vaikeista ajoista oli myös silloin, kun vakuutusyhtiö Pohjolasta tuli pankin yhteistyökumppani. Pohjola ei ollut alunperin luonnollinen valinta osuuspankin asiakkaille ja siksi asiasta tuli pankille haaste.

Vaasan Osuuspankin kilpailuetuna on ollut pankin jatkuvasti vahvistuva asema paikallispankkina ja suomalaisena pankkina.

– Mutta en ole koskaan valvonut öitäni Vaasan Osuuspankissa työskentelyni vuoksi, Olav Jern sanoo.

Bankens styrka är den lokala prägeln

Just nu känner jag att jag arbetar i rätt bransch och har de rätta erfarenheterna för att vara ordförande i Vasa Andelsbank. Först när jag blev styrelsemedlem diskuterade vi ofta specifika kunder och deras situation i andelsbankens styrelse men i dag handlar det om vad vi ska göra i en tid av mycket snabb förändring för att vara kvar i många, många år framåt.

Det här säger **Michael Söder**, ordförande i Vasa Andelsbanks styrelse och också ordförande för Österbottnens Andelsbanksförbund.

Michael Söder, född 1968, är uppvuxen i Smedsby, Korsholm. Han kom till Vasa Andelsbank som nyutbildad merkonom 1990. Det var goda tider och tanken på fortsatta studier lades på hyllan då han fick chansen att jobba i företagsbanken.

Digitaliseringen var i sin linda och Michael Söder reste bland annat runt till Vasa Andelsbanks alla kontor och lärde kunder använda Guldlinken, som var ett enkelt, smidigt program för skötseln av företagens betalningsrörelser.

Genom detta lärde han känna hela Vasa Andelsbanks kontorsfält från Närpes till Nykarleby. Det är också en erfarenhet som han har haft stor nytta av som styrelseordförande i Vasa Andelsbank.

När tjänsten som Smedsbykontorets kontorschef blev

Pankin vahvuutena paikallisuus

Juri nyt tunnen, että työskentelen oikealla alalla ja minulla on kokemusta oikeista asioista, jotta voin toimia hallituksen puheenjohtajana Vaasan Osuuspankissa. Alkuaikoina, tultuani hallituksen jäseneksi keskustelimme usein hallituksessa tietyistä asiakkaista ja heidän tilanteistaan, mutta nykyään mietimme, mitä tehdä nopean muutoksen aikoina voidaksemme toimia vielä vuosikausienkin kuluttua.

Näin sanoo **Michael Söder**, Vaasan Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja sekä Österbottnens Andelsbanksförbundin puheenjohtaja.

Michael Söder, syntynyt 1968, kasvoi Sepänkylässä, Mustasaarella. Hän tuli Vaasan Osuuspankiin vasta valmistuneena merkonomina 1990. Ajat olivat hyvät ja ajatukseni opiskelujen jatkamisesta laitettiin jähin hänen saatuaan mahdollisuuden työskennellä yrityspankissa.

Digitalisaatio oli käynnistymässä ja Michael Söder matkusteli muun muassa Vaasan Osuuspankin kaikkissa konttoreissa ja opetti asiakkaita käyttämään Kultalinkkiä, joka oli yksinkertainen ja vaivaton ohjelma hoitaa yritysten maksuliikennettä.

Näin hän oppi tuntemaan koko Vaasan Osuuspankin konttorikentän Närpiöstä Uusikaarlepyyhyn. Tästä kokemuksesta on ollut hänelle paljon hyötyä myös ollessaan hallituksen puheenjohtajana Vaasan Osuuspankissa.

Michael Söder har lett Vasa Andelsbanks styrelse sedan 2011. Foto: Patrik Forth.

ledig flyttade han dit och var för en kort tid som hemma på sin mammas gata.

Men företagsvärlden lockade och Michael Söder bytte bransch och blev vice vd för Wasa Graphics, ett tryckeri med omfattande grafiska tjänster.

Wasa Graphics köpte upp andra företag i tryckeri- och reklambranschen. År 2003 sålde Michael Söder sin andel i tryckeriföretaget och år 2005 övergick han till dataprogrammeringsföretaget DL Software som har sitt huvudkontor i Sunnanvik i Vasa.

Han anställdes som vd för företaget som i det skedet hade 18 anställda. Målet var tillväxt och genom organisk tillväxt och företagsköp av bland annat inkassobolaget Cash-In Consulting, har företagsgruppen i dag 120

Michael Söder on johtanut Vaasan Osuuspankin hallitusta vuodesta 2011. Kuva: Patrik Forth.

Kun Sepänkylän konttorin konttoripäällikön paikka vapautui, hän muutti paikkakunnalle ja oli lyhyen ajan siellä kuin kotonaan.

Mutta yritysmaailma houkutti. Michael Söder vaihtoi alaa ja hänestä tuli monipuolisia graafisia palveluja tarjoavan Wasa Graphicsin varatoimitusjohtaja.

Wasa Graphics osti muita paino- ja mainosalan yrityksiä. Vuonna 2003 Michael Söder myi osansa painoyrityksestä, ja vuonna 2005 hän siirtyi ohjelmistoyhtiö DL Softwareen, jonka pääkonttori on Suvilahdessa Vaasassa.

Hänest palkattiin toimitusjohtajaksi ja yrityksellä, joka tavoitteena oli kasvaa, oli tuossa vaiheessa 18 työntekijää. Orgaanisen kasvun sekä yritysostojen – kuten perintäyhtiö Cash-In Consultingin ostolla – yrityksellä on tänä

anställda och verksamhet i Finland, Sverige, Norge, Estland och Danmark. Michael Söder äger numera företaget tillsammans med Niclas Lundell.

År 2002, då han ännu var kvar i tryckeribranschen, knackade Vasa Andelsbank på hans dörr och ville ha honom tillbaka, men denna gång som förtroendevald. Det blev en plats ledig i styrelsen och bankledningen tog kontakt.

– Jag är en andelsbanksmänska och jag hade inte bränt några broar då jag lämnade banken så jag beslöt att ta emot uppdraget. Det var ekonomiskt svåra tider och som ny medlem ska jag i ärlighetens namn bekänna att det inte var lätt att sätta sig in i allt. Men 2008 då banksektorn i hela världen var i gungning kändes andelsbanken trygg.

Michael Söder blev viceordförande och för sex år sedan då professor **Lars-Johan Lindqvist** stod i tur att avgå efter många år som bankens styrelseordförande ställdes Söder inför en ny utmaning.

Han övervägde om han skulle ställa sig till förfogande för uppdraget över en natt, sedan svarade han att han är med till etthundra procent.

Visst funderade han på hur tiden ska räcka till. Han har de växande företagen som ska skötas och han har sin familj.

– Samtidigt upplever jag uppdraget som styrelseordförande som intressant och givande. Jag lär mig nya saker hela tiden och när jag går ut från vårt eget företag och går till ett styrelsemöte i banken går jag in i en annan värld.

Efter att Söder tillträdde som ordförande har uppdraget förändrats i och med att han också är ordförande för Österbottens Andelsbanksförbund.

Som ordförande har han uppgifter på helt olika nivåer. Han ska följa med vad som händer på centralbanken i Helsingfors, vad som händer i Europa och vart hela världen är på väg.

Men han har också fått vänja sig vid att bankens kunder tar personlig kontakt med honom.

Hösten 2017 är det räntorna som är det stora samtalsämnet i bankerna.

Då Michael Söder anställdes på Vasa Andelsbank på

päivänä 120 työntekijää ja toimintaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa ja Tanskassa. Michael Söder omistaa nykyään yhtiön yhdessä Niclas Lundellin kanssa.

Vielä hänen ollessaan painoalalla vuonna 2002 Vaasan Osuuspankki kolkutti ovelle ja halusi hänet takaisin, mutta tällä kertaa valtuutetuksi. Hallituksesta vapautui paikka ja pankin johto otti yhteyttä.

– Olen osuuspankki-ihminen, enkä ollut polttanut siltoja takanani pankista lähtiessäni, joten päätin ottaa tehtävän vastaan. Elettiin taloudellisesti vaikeita aikoja ja rehellisydden nimissä on tunnustettava, ettei ollut helpoa asettua taloksi uutena hallituksen jäsenenä. Mutta vuonna 2008 tuulten riepotellessa koko pankkisektoria ympäri maailman, osuuspankki tuntui turvalliselta.

Michael Söderistä tuli hallituksen varapuheenjohtaja ja kuusi vuotta myöhemmin, kun professori **Lars-Johan Lindqvist** oli erovuorossa useiden vuosien puheenjohtajuuden jälkeen, Söder sai eteensä uuden haasteen.

Hän harkitsi yön yli ollako käytettävissä tehtävään. Sittemmässä hän vastasi olevansa mukana – 100-prosenttisesti.

Hän mietti toki, kuinka saada aika riittämään. Oli hoidettava kasvavaa yritystä ja perhekin hänellä on.

– Samalla koen, että tehtävä hallituksen puheenjohtajana on kiinnostava. Opin uusiaasioita koko ajan ja kun lähdien ulos omasta yritykestäni mennäkseni pankin hallituksen kokoukseen, menen aivan toiseen maailmaan.

Söderin tultua puheenjohtajaksi työtehtävät ovat muuttuneet, sillä hän on myös puheenjohtajana Pohjamaa-Österbotten OP liitossa.

Puheenjohtajana hänellä on täysin eritasoisia tehtäviä. Hän seuraa Helsingin keskuspankin tapahtumia, mitä tapahtuu Euroopassa ja mihiin koko maailma on menossa. Mutta hän on saanut tottua myös siihen, että pankin asiakkaat ottavat häneen yhteyttä henkilökohtaisesti.

Syksyllä 2017 korot olivat suuri puheenaihe pankeissa.

Kun Michael Söder rekrytoitiin Vaasan Osuuspankiin 1990-luvulla, oli internet uutta. Tänään se on jokamiehen arkipäivää.

– Ihmiset ovat tietoisia asioista ja kaikki tietävät kaiken. Mutta tietävätkö tämän päivän nuoret, mitä tapahtuu, jos korot nousevat? Olemmeko valmistautuneet siihen?

1990-talet var internet nytt. I dag är det en del av gemene mans vardag.

– Folk är pålästa och alla vet allt. Men vet dagens ungdomar vad som sker om räntorna stiger? Är vi förberedda på det? Räntorna är så billiga att det gör mig orolig, säger han.

Men i stort sett är styrelseordförande Michael Söder ändå nöjd med situationen. Bankens lönsamhet rullar på och bankens eget kapital är i skick.

Ungdomarna har digitaliserat sig men nu gäller det att få alla med. Samtidigt kommer bankens roll att förändras. När nya aktörer som Google och Apple kommer in i bilden med stora resurser, måste bankerna hitta nya roller. Då en person går in och surfar för att köpa en bil får han i framtiden kanske erbjudande om lån från Apple eller Google.

Med tanke på den snabba utveckling som sker i bankvärlden är Michael Söder glad att han privat jobbar i den bransch han gör.

– Vi jobbar med precis samma tankar i fråga om digitaliseringen som banken gör. Digitaliseringen är inget hot. Vi måste vara med i den snabba utvecklingen men vi ska ha kvar den lokala prägeln, för vi har kännedom om våra kunder och det är en stor fördel. Men en ännu starkare regionbank borde vi få.

Korot ovat niin alhaalla, että se huolestuttaa minua, hän sanoo.

Mutta pääasiassa hallituksen puheenjohtaja Michael Söder on kuitenkin tyytyväinen tilanteeseen. Pankin kannattavuus ja oma päätömaa ovat kunnossa.

Nuoret ovat jo ”digitalisoituneet”, mutta nyt on saatava kaikki muutkin mukaan. Samalla pankin rooli muuttuu. Kun uudet toimijat, kuten Google ja Apple, tulevat kuvaan mukaan suurine resursseineen, täytyy pankin etsiä uusia rooleja. Kun ihminen surffaa netissä ostaakseen auton, saa hän ehkä tulevaisuudessa lainatarjouksen Appelta tai Googelta.

Mitä pankkimaailmassa tapahtuvaan nopeaan kehitykseen tulee, on Michael Söder iloinen siitä, että hän työskentelee yksityisellä puolella valitsemallaan alalla.

– Me mietimme aivan samojaasioita digitalisaatiosta kuin pankkikin. Digitalisaatio ei ole uhka. Meidän on oltava mukana nopeassa kehityksessä. Mutta meidän on säilyttää paikallinen leimamme, sillä me tunnemme asiakkamme ja se on meille suuri etu. Mutta vahvemman aluepankin me tarvitsemme.

Förvaltningsrådets ordförande föddes in i banken

Stefan Saaristo efterträdde Olav Jern som ordförande för förvaltningsrådet i Vasa Andelsbank 2015 men andelsbanken kom in i hans liv långt tidigare. Hans mor **Birgit Saaristo**, numera pensionär, har arbetat i Vasa Andelsbank under hela hans uppväxt. Lägg till att han är gift med **Therese Nyström-Saaristo**, barnbarn till **Gunnar Nyström** som var direktör när Vasanejdens andelskassa officiellt blev Vasa Andelsbank år 1970, så blir bilden komplett.

Det är en strålande vacker höstdag när jag träffar Stefan Saaristo på hans gård i Övermalax. Jakthunden Zorro, som numera är det enda djuret på gården, hälsar välkommen.

Spannmålen och sockerbetorna är skördade och Stefan Saaristo har just återvänt från en informationsturné i de nordiska länderna under vilken han informerat pålfsfarare om utsikterna inför den kommande marknadssäsongen.

Stefan Saaristo är uppvuxen i Vasa men som 12-åring flyttade han med föräldrarna till Övermalax där morfar och mormor bodde. Jordbruksbruket han driver i dag har han tagit över efter morföräldrarna och sin morbror.

Stefan Saaristo fick sin agrologexamen 1997 och hans

Hallintoneuvoston puheenjohtaja sai pankin jo äidinmaidossa

Stefan Saaristo jatkoi Olav Jernin työtä Vaasan Osuuspankin hallintoneuvoston puheenjohtajana vuonna 2015, mutta osuuspankki tuli osaksi hänen elämäänsä jo paljon aiemmin. Hänen äitinsä **Birgit Saaristo**, nykyään eläkeläinen, työskenteli Vaasan Osuuspankissa jo Stefanin syntyessä. Kuva täydentyy, kun siihen lisätään vielä vaimo **Therese Nyström-Saaristo**, **Gunnar Nyströmin** lapsenlapsi. Gunnar Nyström oli johdajana Vaasan Seudun Osuuskassassa sen tultua virallisesti Vaasan Osuuspankiksi vuonna 1970.

Tapaan Stefan Saariston kauniina syyspäivänä hänen maatilallaan Övermalaxissa. Metsästyskoira Zorro, joka on nykyään tilan ainut eläin, toivottaa minut tervetulleeksi.

Vilja- ja sokerijuurikassato on korjattu ja Stefan Saaristo on palannut juuri tiedotuskierrokselta Pohjoismaista kerromasta turkistarhaajille näkymistä tulevan markkinaseongin kynnyksellä.

Stefan Saaristo vietti lapsuutensa Vaasassa, mutta 12-vuotiaana hän muutti vanhempiensa kanssa Övermalaxiin, missä isovanhemmat äidin puolesta asuivat. Ohjat nykyisin hoitamastaan maanviljelystä hän on saanut näillä isovanhemmilta ja enoltaan.

Stefan Saaristo, ordförande i Vasa Andelsbanks förvaltningsråd, är också viceordförande i Finlands Svenska Andelsförbund och fullmäktigeledamot i Pellervo, vars uppgift är att främja kooperativ verksamhet. Han är lantbruksföretagare och driver en växtodlingsgård i Övermalax. Foto: Linus Lindholm.

första arbetsplats blev Alfa Laval Agri i Helsingfors.

Efter ett kortare inhopp på Närings-, trafik- och miljöcentralen kom han till Österbottens Kött år 2002. Han anställdes som producentchef men utnämndes till vd samma år, en post som han innehade till 2014.

År 2011 började han också jobba parallellt inom Atria-koncernen med olika utvecklingsuppdrag och delade sin arbetstid mellan Vasa och Seinäjoki. Han var operativ direktör för A-foder tills han bytte fodret till päls och blev affärsområdesdirektör för farmartjänster i skinnauktionshuset Saga Furs. Där har han haft de nordiska länderna som sitt arbetsfält. Det här jobbet lämnade han vid utgången av 2017 för att på heltid utveckla det egna

Stefan Saaristo, Vaasan Osuuspankin hallintoneuvoston puheenjohtaja, on myös Finlands Svenska Andelsförbundin hallituksen varapuheenjohtaja ja valtuuston jäsen Pellervossa, jonka tehtävä on edistää osuustoimintaa. Hän on maatalousyrittäjä ja pyörittää kasvinviljelytilaa Övermaalahdessa. Kuva: Linus Lindholm.

Stefan Saaristo valmistui agrologiksi 1997 ja hänen ensimmäinen työpaikkansa oli Alfa Laval Agri Helsingissä.

Lyhyen ELY-keskukseen tehdyin käynnin jälkeen hän tuli Pohjanmaan Lihalle vuonna 2002. Hän aloitti tuottajapäällikkönä. Sittemmin samana vuonna hänenestä tuli toimitusjohtaja ja oli siinä asemassa vuoteen 2014 asti.

Vuonna 2011 hän alkoi samanaikaisesti työskennellä Atria-konsernin palveluksessa erilaisissa kehitystehtävissä ja jakoi työpaikkansa Vaasan ja Seinäjoen välillä. Hän oli A-rehun operatiivinen johtaja, kunnes rehu vaihtui turkkisiin ja hänenestä tuli tarhaajapalveluiden liiketoimintojohtaja Saga Furs turkishuutokauppayhtiössä. Siellä hänen työkentänään oli Pohjoismaat. Tämän työn hän jätti vu-

jordbruksföretaget. År 2010 blev Stefan Saaristo invald i Vasa Andelsbanks förvaltningsråd.

– Jag fick ett samtal från banken och frågan om huruvida jag var villig att ställa upp som medlem i förvaltningsrådet. Det var enkelt att tacka ja till uppdraget eftersom jag redan var ägarkund och alltid fått en bra och kundnära betjäning i banken. Dessutom var jag intresserad av finansbranschen och av att få jobba med ärenden relaterade till ägarstyrning.

Bankens jubileumsår 2018 blir hans fjärde år som ordförande i förvaltningsrådet.

Förvaltningsrådet har 27 medlemmar. Till ordförandes uppgifter hör att hålla kontakt på bred front, bland andra med styrelsen och dess ordförande, verkställande direktören och förvaltningsrådets medlemmar. Men förvaltningsrådets ordförande deltar inte i operativa beslut.

Som förtroendevald i förvaltningsrådet jobbar och fattar man beslut enligt god förvalningssed. Arbetet i förvaltningsrådet regleras strikt av OP Gruppens interna styrningsprinciper och Finansinspektionens regelverk. Inga personliga känslor eller politiska åsikter får styra beslutsfattandet.

Stadgeändringar, bokslut, revisionsutskottets rapporter, utlåtande över bokslut och verksamhetsberättelser till fullmäktige är exempel på sådana ärenden som hör till förvaltningsrådet.

Förvaltningsrådets ordförande träffar alla styrelsemedlemmar i banken när de är i tur att avgå och håller ett utvecklingssamtal med dem. Dessutom ska även en Fit&Proper-lämplighetsprövning årligen göras av alla styrelsemedlemmar.

Tidigare sammanträdde förvaltningsrådet två gånger per år men nu då världen snurrar allt snabbare har man övergått till tre möten per år.

Då det gäller andelsbanksgруппens framtid säger Stefan Saaristo att strategin är enkel: Vi ska fortsätta trygga den långsiktiga utvecklingen och välfärden i samhället som vi gjort under hela Finlands 100-åriga historia. Banken har haft relativt goda bokslut, banken växer och vi har en jämn ström av nya ägarkunder.

– Banken har en kundnära betjäning och en stark ställ-

den 2017 lopussa, siirtyessään kehittämään omaa maatilayritystään. Vuonna 2010 Stefan Saaristo valittiin Vaasan Osuuspangan hallintoneuvostoon.

– Sain puhelun pankista ja minulta kysyttiin, josko haluaisin asettua ehdolle hallintoneuvoston jäseneksi. Oli helppo sanoa tehtävään kyllä, koska olin jo omistaja-asiakas ja olin saanut pankissa aina hyvä ja asiakaslähötis- tä palvelua. Sitä paitsi olin kiinnostunut rahoituslasta ja työskentelystä omistajahaukseen liittyvien asioiden parissa.

Parkin juhlavuodesta 2018 on tulossa hänen neljäs vuotensa hallintoneuvoston puheenjohtajana.

Hallintoneuvostossa on 27 jäsentä. Puheenjohtajan tehtäviin kuuluu hoitaa yhteydenpitoa laajasti, muun muassa hallituksen ja sen puheenjohtajaan, toimitusjohtajaan ja hallintoneuvoston jäseniin. Mutta hallintoneuvoston puheenjohtaja ei ota osaa operatiiviseen päätöksentekoon.

Hallintoneuvoston jäsen työskentelee ja tekee päätök-sensä täysin Corporate Governancen perustein. Hallinto-neuvostotyötä ohjaat tiukasti OP Ryhmän sisäiset ohjaus-periaatteet ja Finanssivalvonnan määräykset. Mitkään henkilökohtaiset tunteet tai poliittiset mielipiteet eivät saa ohjata päätöksentekoa.

Sääntömuutokset, tilinpäätös, tarkastusvaliokunnan raportit, tilinpäätöslausunto ja toimintakertomukset edustajistolle ovat muun muassaasioita jotka kuuluvat hallintoneuvostolle.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja tapaa kaikki parkin erovuoroiset hallituksen jäsenet ja pitää heidän kanssaan kehityskeskustelut. Tämän lisäksi myös Fit&Proper-arviointi tehdään hallituksen jäsenille vuosittain.

Aikaisemmin hallintoneuvosto kokoontui kaksi kertaa vuodessa, mutta nyt maailman asioiden kehittyessä kiihy-vällä vauhdilla on siirrytty kolmeen tapaamiseen vuodessa.

Tulevaisuutta ajatellen Stefan Saaristo sanoo OP ryhmän strategian olevan yksinkertainen: Aiomme jatkaa pitkän tähtäimen kehityksen ja yhteiskunnan hyvinvoinnin turvaamista, mitä olemme tehneet koko Suomen 100-vuotisen historian aikana. Parkin tilinpäätökset ovat olleet suhteellisen hyviä, pankki kasvaa ja meillä on tasainen virta uusia omistajajäseniä.

ning på landsbygden. Likaså har vi en kundnära betjäning på huvudkontoret på Nedre torget i Vasa.

Saaristo uttalar framtidsprognoserna väl medveten om att utvecklingen inom bankbranschen kommer att fortsätta med en revolutionerande fart.

För 100 år sedan tog det 34 dygn att få ett brev från Malax till Eureka i Kalifornien. I dag är budskapet framme samtidigt som vi skrivit ner det.

Den snabba tekniska utvecklingen är en stor utmaning för banksektorn, men OP-gruppen satsar mycket på digitalisering. Och banken står inte och håller andan utan är med i utvecklingen.

Men utvecklingen betyder också att bankkontor fortsätter att försvinna och att banker slås ihop.

Det finns cirka 170 självständiga banker i OP Gruppen nu och Stefan Saaristos gissning är att de är hälften så många inom fem år.

Än så länge är bankkunderna i Finland ganska trogna sina banker. De kan vara missnöjda men få byter lättvindigt bank.

Men situationen förändras också på den här punkten. Framtidens kunder förväntar sig att få en kundupplevelse i världsklass, när som helst, var som helst 24 timmar i dygnet.

Den snabba digitala utvecklingen inom finansbranschen har också sina utmaningar och nackdelar och därför är det viktigt att vi även i fortsättningen kan trygga en tillgänglig service i alla åldersklasser.

– Vi börjar också märka av problem med snabblån och ett ökande spelberoende på nätet.

Personligen tycker Saaristo att det skulle vara viktigt att Finland skulle ta i bruk ett positivt kreditregister. Han vet att många är emot det men upplever det samtidigt som ett instrument som skulle göra det möjligt för kreditgivarna att hålla kontroll på kreditgivningssituationen.

På lång sikt förutspår han att räntorna kommer att stiga från sin nuvarande extremt låga nivå.

– En måttlig räntestegring är att förvänta sig i något skede men skulle räntorna däremot stiga till 10 procent blir det ekonomisk katastrof i Europa.

– Pankin palvelu on asiakaslähtöistä ja sillä on vahva asema maaseudulla. Ja niin on palvelu asiakaslähtöistä myös pääkonttorissa Vaasan Alatorilla.

Saaristo kertoo tulevaisuudenennusteista täysin tietoisena pankkialan kehityksestä, joka jatkuu edelleen vallankumouksellisella vauhdilla.

Sata vuotta sitten kirjeen lähettiläinen Maalahdesta Eurekaan, Kaliforniaan kesti 34 vuorokautta. Tänä päivänä tieto on perillä heti, kun olemme sen kirjoittaneet.

Nopea tekninen kehitys on suuri haaste pankkisektorille. Mutta OP Ryhmä satsaa voimakkaasti digitalisaatioon, eikä seiso paikallaan henkeään pidätellen, vaan on mukana kehityksessä.

Mutta kehitys tuo mukanaan myös pankkikonttorien vähenemisen ja niiden yhteenliittämisen.

OP Ryhmässä on noin 170 itsenäistä pankkeja ja Stefan Saariston arvaus on, että määrä puolittuu viidessä vuodessa.

Toistaiseksi Suomessa ollaan melko pankkiuskollisia. Asiakkaat voivat olla tyttymättömiä, mutta pankkeja ei vahdeta kevyin perustein.

Tilanne on kuitenkin muuttumassa tämänkin asian suhteen. Tulevaisuudessa asiakkaat odottavat maailmanluokan asiakaskokemusta milloin tahansa, missä tahansa – ympäri vuorokauden.

Rahoitusalan nopealla digitaalisella kehityksellä on myös haasteensa ja varjopuolensa ja sen takia on erittäin tärkeää että pystymme myös jatkossa tarjoamaan palvelua kaikille ikäryhmiille.

– Olemme myös alkaneet huomata pikavippien ja lisääntyvä peliriippuvuuden netissä aiheuttavan ongelmia.

Saariston henkilökohtainen mielipide on, että Suomessa olisi tärkeää ottaa käyttöön positiivinen luottorekisteri. Hän tietää monen olevan sitä vastaan, mutta hän kokee samalla, että rekisteri olisi työkalu, jolla luotonantajilla olisi mahdollisuus valvoa luotonantotilannetta.

Hän ennakoii korkojen nousevan pitkällä tähtäimellä nykyisestä erittäin alhaisesta tasostaan.

– Jossain vaiheessa on odotettavissa maltilinen korkojen nousu, mutta jos korot sitä vastoin nousisivat 10:een prosenttiin, olisi se taloudellinen katastrofi Euroopassa.

Henrik Strandberg för jordbrukskarnas talan

På Bonäsvägen, mellan Munsala och Nykarleby, återfinns i vardagslag mjölkbonden **Henrik Strandberg** och hans familj.

Henrik Strandberg invaldes i Vasa Andelsbanks styrelse år 2007 och han ser sig förutom som en lokal representant för sin region också som jordbrukskarnas talesman.

Hans samhällsengagemang startade i böndernas egen producentorganisation, Österbottens Svenska Producentförbund. Därefter invaldes han i olika organisationer och företag som ligger lantbruket nära, bland annat i Milkas beslutande organ.

– Att komma in i bankens styrelse och lära sig bank- och finansvärlden avvek mycket från de uppdrag jag hade haft tidigare. Men Vasa Andelsbanks styrelse består av olika sorters mäniskor med olika kunskaper och det ger en balanserad kunskapsgrund, säger Henrik Strandberg.

Vasa Andelsbank är en mycket viktig samarbetspartner för primärnäringarna inom verksamhetssrådet och därfor är det viktigt att styrelsen är väl insatt i vad som händer i branschen.

– År 2014 vändes allt upp och ner i och med det embargo som stoppade all export till Ryssland. Samma år avskafades mjölk kvoterna inom EU, vilket ledde till att marknaden överhettades.

Henrik Strandberg vie maanviljelijöiden viestiä

Maitotilallinen **Henrik Strandberg** perheineen löytyy arkisin Bonäsintieltä, Munsalan ja Uudenkaarlepyyn välistä.

Henrik Strandberg valittiin Vaasan Osuuspankin hallitukseen vuonna 2007. Hän näkee itsensä paikallisena edustajana, mutta myös maanviljelijöiden puhemienä.

Hänen yhteiskunnallinen kiinnostuksensa alkoi maanviljelijöiden omasta tuottajaorganisaatiosta, Österbottens Svenska Producentförbundista. Tämän jälkeen hänet valittiin muihin maanviljelyä lähellä toimiviin organisaatioihin ja yrityksiin, muun muassa Milkan päättävään elimeen.

– Pankin hallitukseen pääseminen ja pankki- ja rahoitusmailman oppiminen poikkesivat paljon niistä tehtävistä, joita minulla oli ollut aiemmin. Mutta Vaasan Osuuspankin hallitus koostuu erilaisista ja eri osaamisalojen ihmisiistä, millä muodostuu tasapainoinen tieto- ja taitopohja, Henrik Strandberg sanoo.

Vaasan Osuuspankki on alueellaan todella tärkeä peruselinkeinojen yhteistyökumppani. Siksi on tärkeää, että hallitus on hyvin perillä siitä, mitä toimialalla tapahtuu.

– Vuonna 2014 kaikki kääntyi ylösaisin, koko vienti Venäjälle pysäytettiin. Samana vuonna EU:n sisäiset mai-tokiintiot poistettiin, jolloin markkinat ylikuumenivat.

Henrik Strandberg från Nykarleby är jordbruks- och mjölkproducent och han ser sig själv som en representant för primärnäringarna i Vasa Andelsbanks styrelse. Foto: Bildbolaget Du&Vi.

Att hitta nya exportmarknader som skulle ersätta Rysslands bortfall är en lång och svår process.

– Exportörer finns redan överallt och det tar lång tid att göra produkterna kända. Valio hade funnits på den ryska marknaden i över 100 år. Den här svåra situationen uppstod på grund av politiska beslut på hög nivå och jordbrukskarta tvingades betala för storpolitiken, säger Henrik Strandberg.

Mjölkproducenterna i Finland hör dock till den näringsgrenen inom jordbruket, som i rätt stor utsträckning besparats riktigt stora djupdykningar.

– Vi ligger ganska nära en nivå där det är balans i mjölk-

Uusikaarlepyyläinen Henrik Strandberg on maanviljelijä ja maidontuottaja. Hän näkee itsensä peruselinkeinojen edustajana Vaasan Osuuspankin hallituksessa. Kuva: Bildbolaget Du&Vi.

Venäjän poisjäännin korvaavien uusien vientimarkkinoiden löytäminen on pitkä ja vaikea prosessi.

– Viejiä on jo joka puolella ja vie kauan aikaa tehdä tuotteet tunnetuksi. Valio oli ollut Venäjän markkinoilla jo yli 100 vuotta. Tämä vaikea tilanne syntyi korkean tason poliittisten päättösten vuoksi ja maanviljelijät pakottettiin maksamaan tästä politiikasta, Henrik Strandberg sanoo.

Suomen maidontuottajat kuuluvat kuitenkin siihen maanviljelyn elinkeinonhaaraan, joka on säästynyt suurelta osin todella syviltä sukelluksilta.

– Olemme melko lähellä tasoa, jossa maidontuotanto

produktionen men problemet är att importen vuxit och i dag importeras till exempel 50 procent av ostet som säljs i Finland. Det betyder att lika stor mängd av vår mjölkproduktion ska exporteras för att vi ska uppnå balans.

Mjölkbönderna har en produktionskostnad på 42 cent per liter och till den nivån borde ersättningen, enligt Henrik Strandberg, åtminstone uppgår.

På hans egen gård finns 38 mjölkkor och det motsvarar i ganska stor utsträckning genomsnittet i Finland.

På senare tid har mjölkproducenterna också hittat nya försäljningskanaler. Mjölk levereras hem till konsumenter och mjölkprodukter säljs via så kallade rekoringar.

– Det är intressant med nya nischer men de har inte förutsättningar att bli så stora att de omfattar någon större andel av de 2,3 miljarder liter mjölk som årligen produceras i Finland. Handelns framfart i Finland är grym och upphandlingarna avspeglar sig i producentpriserna, säger Henrik Strandberg.

Ett orosmoment för jordbruksföretagarna är att det system med avträdestestöd som funnits i Finland kommer att upphöra under 2018. Ett ersättande system måste skapas för att generationsväxlingarna ska löpa smidigt.

Då det gäller Vasa Andelsbanks verksamhet i det område som Henrik Strandberg representerar går verksamheten dock över alla förväntningar.

Vasa Andelsbank är numera den enda banken med kontor i Nykarleby och det här syns i en kraftig tillströmning av nya kunder.

– Att Vasa Andelsbank skulle bli den enda banken i Nykarleby har aldrig funnits i min vision men sådan är verkligheten nu under vårt jubileumsår.

on tasapainossa, mutta ongelmaksi on muodostunut se, että tuonti on kasvanut ja tänä päivänä esimerkiksi Suomessa myytävän juoston määristä tuodaan 50 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtä suuri määri maidontuotannostamme on vietävä maasta saavuttaaksemme tasapainon.

Maidontuottajien tuotantokustannus on 42 senttiä litralta ja Henrik Strandbergin mielestä korvaksen olisi noustava ainakin tälle tasolle.

Omalla tilallaan hänellä on 38 lypsylehmää, joka vastaa aika lailla karjan keskimäärää Suomessa.

Viime aikoina maidontuottajat ovat löytäneet myös uusia myyntikanavia. Maito toimitetaan kuluttajille kotiin ja maitotuotteita myydään ns. REKO-lähiruokarinkien kautta.

– Udet markkinaraot ovat kiinnostavia, mutta niillä ei ole edellytyksiä kasvaa siten, että niillä olisi sen suurempaa osuutta Suomen 2,3 miljardin litran vuosittaisesta maidontuotannosta. Kaupan merkitys Suomessa on valtava ja sisänostot heijastuvat hintoihin, Henrik Strandberg sanoo.

Yksi maanviljelysyrittäjien huolenaiheista on se, että Suomessa ollut luopumistukijärjestelmä päättyy vuoden 2018 aikana. On luotava korvaava järjestelmä, jotta sukupolenvaihdokset voisivat toteutua sujuvasti.

Henrik Strandbergin edustamalla toimialueella Vaasan Osuuspankin toiminta sujuu kuitenkin yli kaikkien odotusten.

Vaasan Osuuspanki on tänä päivänä ainoa pankki, jolla on konttori Uudessakaarlepyyssä, ja tämä näkyy vahvana uusien asiakkaiden virtana.

– Visioni ei ole koskaan ollut se, että Vaasan Osuuspanki olisi ainoa pankki Uudessakaarlepyyssä, mutta nyt juhlavuotenamme siitä on tullut faktaa.

Uppdraget var att växa och ta marknadsandelar

Förn att ha varit en liten aktör blev vi marknadsledande. Någonting måste vi ha gjort rätt. Vi har varit förskonade från större skandaler, gynnats av tiden och fått draghjälp av andras misstag. Banken har gått som ett tåg, ibland i lägre hastighet men alltid framåt.

Så beskriver **Gunder Häggström** Vasa Andelsbanks utveckling från att vara en av regionens mindre aktörer till att bli marknadsledare.

Gunder Häggström är bankdirektör, vice vd i banken och sekreterare i bankens styrelse. Hans dagliga arbete går ut på att bevaka bankens riskhantering, rapportera till övervakande myndigheter samt föra interna diskussioner med förmän och anställda.

Egentligen skulle Vöråbon Gunder Häggström, född och uppvuxen i Kalapää, gärna ha studerat inom skogssektorn men färgblindheten satte hinder i vägen så det blev ekonomi och pengar i stället. Karriären på banken började när han efterträdde **Martin Nygård** som kontorsdirektör på Vasa Andelsbank i Vörå 1983.

Det som frapperar honom är att andelsbanken var en av de minsta bankerna på orten då, kanske Postbanken var mindre. Men både HAB, FBF och Vörå Sparbank var större. Nu är det bara sparbanken, som såldes till Aktia, som finns kvar av konkurrenterna.

Han beskriver det lokala bankkontorets uppdrag

Tehtävänä kasvaa ja saada markkinaosuuksia

Pienestä toimijasta kasvoimme markkinajohtajaksi. Jotain meidän on täytynyt tehdä oikein. Olemme säästyneet suuremmilta skandaaleilta, aika on suosinut meitä ja olemme saaneet vetoapua muiden virheistä. Pankki on kulkunut kuin juna – joskus hitaammin, mutta aina eteenpäin.

Näin kuvilee **Gunder Häggström** Vaasan Osuuspankin kehitystä yhdestä alueen pienimmistä toimijoista markkinajohtajaksi.

Gunder Häggström on pankinjohtaja, pankin varatoimitusjohtaja ja pankin hallituksen sihteeri. Hänen päivittäistä työtään on valvoa pankin riskienhallintaa, raportoida valvoville viranomaisille sekä käydä sisäisiä keskusteluja esimiesten ja alaisten kanssa.

Vöyrläinen Gunder Häggström, syntynyt ja kasvanut Kalapäässä, olisi opiskellut oikeastaan mieluiten met-sälä, mutta värisokeus asetti esteitä tälle tielle. Met-sän sijaan tulikin talous ja raha. Hänen uransa pankissa alkoi kun hän seurasi työssään **Martin Nygårdia** Vaasan Osuuspankin konttorinjohtajana Vöyriillä vuonna 1983. Häntä hämmästyttää se, että osuuspankki oli yksi alueen pienimmistä pankeista. Postipankki oli ehkä pienin. Mutta HOP, SYP ja Vöyrin Säästöpankki olivat suurempia. Nyt vain Aktialle myyty säästöpankki on jäljellä aiemmissa kilpailijoista.

Bankdirektör Gunder Häggströms ansvarsområde på Vasa Andelsbank var riskhantering. Han gick i pension 30.6 2018. Men han har också jobbat som kontorschef i Vöråkontoret, som adb-redovisningschef, som intern revisor och företagsfinansieringschef. Foto: Marita Bagge.

mycket enkelt. Uppdraget var att ”växa och ta marknadsandelar”, punkt och slut! I samhället var det positiva tider, men penningkranarna var inte öppna, eftersom banken bara kunde låna ut så mycket som kunderna deponerade. Utmaningen blev att hitta utomstående finansiärer.

– Vi var aggressiva och satte inte ljuset under skäppan.

Då FSS-mästerskapen på skidor skulle arrangeras i Vörå ombuds bankerna dela på sponsoravtalet. Men lilla andelsbanken tog det ensam.

Det finns så många eldsjälar i Vörånejden som gjort så mycket för Vasa Andelsbank. Gunder Häggström nämner

Pankinjohtaja Gunder Häggströmin vastuualue Vaasan Osuuspankissa oli riskienhallinta. Hän jää eläkkeelle 30.6 2018. Mutta hän on työskennellyt myös konttoripäällikkönä Vöyrin konttorissa, tietohallinnon ja laskentatoimen päällikönä, sisäisenä tilintarkastajana ja yritysrahoituspäällikkönä. Kuva: Marita Bagge.

Häggström kuvaa paikallisparkin tehtävää hyvin yksinkertaiseksi. Se oli ”kasvaa ja ottaa markkinaosuksia”, ja piste! Yhteiskunnassa koettiin positiivisia aikoja, mutta rahahanat eivät olleet auki, sillä pankki saattoi myöntää lainoja vain sen verran kuin asiakkaat tekivät talletuksia. Haasteena oli löytää ulkopuolisista rahoittajia.

– Olimme aggressiivisia, emmekä jättäneet kynttilää vakan alle.

Kun Finlands Svenska Skidförbundin mestaruushiihdoja järjestettiin Vöyrille, pankkeja pyydettiin mukaan jakamaan sponsorisopimuksen. Mutta pieni osuuspankki

speciellt bankdirektör **Tor-Erik Hägg** som ledde området från Kimo samt förtroendeman **Nils Pähls** som satt länge i bankens förvaltningsråd.

År 1988 flyttade Gunder Häggström till bankens huvudkontor och sedan dess har han haft olika jobb inom banken.

Han var bankens interna revisor då marknaden rasade i början av 1990-talet. Det innebar att han granskade kontorens räkenskaper, deras kundval och följde upp kunder som råkat i kris.

Under hans anställning har banken haft 26 kontor. De har funnits i Närpes, Norrnäs, Pörtom, Petalax, Yttermalax, Övermalax, Sundom, Nedre torget, Handelssesplanaden, Smedsbyvägen, Smedsby, Replot, Björköby, Vassor, Vörå, Rökiö, Kimo, Oravais, Keskkis, Särkimo, Pensala, Jeppo, Munsala, Vexala, Hirvlax och Nykarleby. 2018 är antalet kontor sju.

År 1995 bytte Gunder Häggström ansvarsområde och började jobba med företagsfinansiering. Tiderna började normalisera sig efter den svåra lågkonjunkturen men Vasa Andelsbank var ingen stor aktör inom företagsfinansieringen. Det svåra 1990-talet skapade en försiktighet inom banken som hämmade tillväxten ända in på 2010-talet.

Under 2010-talet har banken blivit en betydande aktör då det gäller finansiering av till exempel bostadsproduktion i Vasa.

Den förändrade räntenivån har varit på allas läppar en längre tid.

– Marknadsräntorna ligger på minus och det betyder att banken till och med har lånade pengar som den får betalt för!

Inför bankens 80-årsjubileum kommer det att ske en stor generationsväxling på banken. Många som anställdes under det glada 1980-talet, då nyanställningarna var många, går nu i pension.

Eftersom lågkonjunkturen bromsade anställningar på 1990-talet och tekniken och kundbeteendet bromsat på 2000-talet saknas nu en hel mellangeneration i banken.

– Digitaliseringen medför att vi ska ha färre anställda men banken måste ha en kunnig personal. Expertkunskap är vad kunden förväntar sig av sin bank i framtiden. Mar-

otti sen yksin hoitaakseen. Vöyrin seudulla on niin monia tulisieluja, jotka ovat tehneet paljon Vaasan Osuuspankin hyväksi. Gunder Häggström nimeää erityisesti pankinjohtaja **Tor-Erik Häggin**, joka johti aluetta Kimosta sekä luottamusmies **Nils Pählsin**, joka istui pitkään pankin hallintoneuvostossa.

Vuonna 1988 Gunder Häggström muutti pankin pääkonttoriin, mistä lähtien hän on ollut eri tehtävissä. Markkinoiden romahtaessa 1990-luvun alussa hän toimi pankin sisäisenä tilintarkastajana. Hän tarkasti konttorin tilit, asiakasvalinnat ja seurasi kriisiin joutuneiden asiakkaiden kehitystä.

Hänen työsuhdeensa aikana pankilla on ollut 26 konttoria. Ne ovat sijainneet Närpiössä, Norrnässä, Pirttikylässä, Petolahdessa, Yttermalaxissa, Övermalaxissa, Sundomissa, Alatorilla, Kauppapuistikolla, Sepänkylinniellä, Sepänkylässä, Raippaluodossa, Björköbyssä, Vassorissa, Vöyillä, Rökiössä, Kimossa, Oravaisissa, Keskkisissä, Särkimossa, Pensalassa, Jepualla, Munsalassa, Vexalassa, Hirvlaxissa ja Uudessakaarlepyyssä. Vuonna 2018 niitä on seitsemän.

Vuonna 1995 Gunder Häggström vaihtoi työnsä vastuualuesta ja alkoi työskennellä yritysrahoituksen parissa. Ajat alkoivat palautua normaaliksi vaikean matalasuhdan jälkeen, mutta Vaasan Osuuspanki ei ollut mikään suuri toimija yritysrahoituksen saralla. Vaikea 1990-luku juurutti pankkiin varovaisuutta, mikä hillitsi kasvua aina 2010-luvulle saakka.

Pankista on tullut 2010-luvulla huomattava rahoittaja esimerkiksi Vaasan asuntotuotannossa. Muuttunut korokotaso on ollut kaikkien huulilla jo pidemmän aikaa.

– Markkinakorot ovat miinuksella ja tämä tarkoittaa sitä, että pankilla on jopa lainarahaa, josta sille maksetaan!

Pankin 80-vuotisjuhlan kynnyksellä tapahtuu suuri sukupolvenvaihdos. Monet iloisella 1980-luvulla palkatuista – jolloin uusia palkattiinkin runsaasti – lähtevät nyt eläkkeelle.

Koska matalasuhdanne jarrutti uusien työntekijöiden palkkaamista 1990-luvulla ja teknikka sekä asiakaskäyttäytyminen puolestaan 2000-luvulla, puuttuu pankista kokonainen sukupolvi välistä.

ginaler, villkor, regler kommer i stort sett att vara samma i alla banker. Vi måste klara av att ge kunden ett mervärde.

Då det gäller den kraftigt skärpta kontrollen av bankverksamheten citerar Gunder Häggström OP:s chefdirektör **Reijo Karhinен** för att beskriva vad det handlar om.

– Finland är på väg in i det mellaneuropeiska tänke-sättet. Det som inte är dokumenterat finns inte. Allt ska dokumenteras på ett helt annat sätt än vad vi i Finland är vana vid och det här gäller inte bara bankbranschen, det gäller hela samhället. En granskare från Europeiska centralbanken (ECB) ska härefter veta hur vi på banken tänkte när vi tog ett beslut. Kreditbeslut på en servett i matsalen går inte längre.

Också konsumentorganisationerna arbetar på ett nytt sätt.

När kunden beviljas krediter handlar det inte enbart om att skriva under lånehandlingarna, innehållet i dem ska noggrant klargöras för kunden. Krediter beviljas inte längre mot säkerhet utan på basis av kundens betalningsförmåga. Nya krav, som ska trygga att rätt produkt säljs till rätt kund, i fråga om placeringar, är högaktuella. Målet är att kunden ska veta, bättre än tidigare, hurudan placering hen satsar på.

Gunder Häggström upplever inte de nya bestämmelserna som något stort problem för Vasa Andelsbank som alltid jobbat nära kunden.

Han säger med gott samvete att banken inte ägnat sig åt oetisk verksamhet. Det sitter i väggarna.

Däremot upplever Gunder Häggström det som ett större problem att bankerna nagelfars på ett helt annat sätt än nya aktörer som till exempel bjuder ut så kallade snabbvipplån. De här aktörerna behöver inte agera enligt finansinspektionens direktiv och därmed tar de över bankernas konsumtionskrediter. Det här problemet har diskuterats på riksdagsnivå men ingen förändring har skett.

En grundregel som alla människor, enligt bankdirektör Gunder Häggström, bra kan tillämpa i alla sammanhang är att om något ser för bra ut för att vara sant så är det inte sant.

Vasa Andelsbank är sedan 2012 en av 19 regionbanker i landet.

– Digitalisaation vuoksi pankissa on vähemmän työn-tekojötä, mutta osaava henkilöstö. Asiakas odottaa asian-tuntijuutta pankiltaan tulevaisuudessa. Marginaalit, ehdot ja säännöt ovat jatkossa pääosin samat kaikilla pankkeilla, mutta meidän on pystytävä luomaan asiakkaalle lisäarvoa.

Voimakkaasti tiukennetusta pankkitoiminnan valvon-nasta ja mistä siinä on kyse Gunder Häggström siteeraa OP:n pääjohtaja **Reijo Karhista**:

– Suomi on matkalla keskieurooppalaiseen ajattelu-tapaan. Sitä, mitä ei ole dokumentoitu, ei ole olemassa. Kaikki on dokumentoitava aivan toisella tapaa kuin mihin me suomalaiset olemme tottuneet, eikä tämä koske vain pankkitoimialaa, vaan koko yhteiskuntaa. Euroopan keskuspankin tarkastajan on tästä lähtien tiedettävä, mitä me pankissa ajattelimme tehtyämme tietyn päätöksen. Luottopäätös ruokalan servetillä ei enää kelpaa.

Myös kuluttajaorganisaatiot työskentelevät uudella tavalla.

Kun asiakkaalle myönnetään luottoja, ei ole kyse vain lainapapereiden allekirjoittamisesta. Niiden sisältö on selvitettävä tarkkaan asiakkaalle. Luottoja ei enää myönnetä vakuuksien, vaan asiakkaan maksukyvyn perusteella. Uudet vaatimukset, jotka turvaavat oikean sijoitustuotteen myymistä oikealle asiakkaalle, ovat huip-puajankohtaiset. Päämääränä on saada asiakas entistä paremmin tietoiseksi siitä, millaiseen sijoitukseen hän on satsamassa.

Gunder Häggström ei koe uusia säännöksiä suureksi ongelmaksi, sillä Vaasan Osuuspankki on toiminut aina lähellä asiakasta. Hän sanoo hyvällä omallatunnolla, ettei pankki ole ollut mukana epäeettisessä toiminnassa. Näin on aina ollut ja pysyy.

Gunder Häggström kokee sitä vastoin suuremmaksi ongelmaksi sen, että pankkien toimintaa tutkitaan tarkkaan aivan toisella tapaa kuin uusien toimijoiden, kuten pikavippien myöntäjien. Näiden toimijoiden ei tarvitse toimia rahoitustarkastuksen ohjeiden mukaisesti ja siten ne ottavat haltuunsa pankkien kulutusluotot. Tästä ongelmasta on keskusteltu aina eduskuntatasoa myöden, mutta muutosta ei ole tapahtunut. Pankinjohtaja Gunder

Det här ser Gunder Häggström som en enorm fördel.

– Genom att Vasa Andelsbank blev en av regionbankerna lyssnar man på oss då vi ställer krav på till exempel tvåspråkigt kundmaterial.

Vasa Andelsbank har bara genomgått en fusion, med Östra Korsholms Andelsbank, de senaste tio åren. När Övermark Andelsbank fusionerades med Korsnäs Andelsbank var Vasa inte alls med i diskussionen.

Gunder Häggström säger att samma diskussion gäller både banker och kommuner. Är man för liten har man inget att säga till om men samtidigt är det viktigt att vara så lokala att det finns en igenkänningsfaktor.

– Det är viktigt att ha en verkställande direktör som är vårt ansikte utåt och syns och det gäller även andra anställda. Vasa Andelsbank har alltid värvat om det lokala.

Han har funderat mycket på vad som är lokalt och kommit till att det lokala för honom i det här sammanhanget kunde vara en bank som skulle omfatta hela svenska Österbotten.

I svenska Österbotten verkar i dag Kronoby Andelsbank, Pedersörenejdens Andelsbank, Purmo Andelsbank och Korsnäs Andelsbank.

Häggströmin mukaan hyvä perussääntö, jota kaikki voivat soveltaa eri tilanteissa on, että jos jokin näyttää liian hyvältä ollakseen totta, ei se ole totta.

Vaasan Osuuspankki on ollut vuodesta 2012 yksi 19:stä maan aluepankista. Tämän Gunder Häggström näkee suurena etuna.

– Vaasan Osuuspankin tultua yhdeksi aluepankeista meitä kuunnellaan, kun asetamme vaatimuksia esimerkiksi kaksikielisestä asiakasmateriaalista.

Vaasan Osuuspankki on käynyt läpi vain yhden fussion, Östra Korsholms Andelsbankin kanssa, kymmenen vuoteen. Kun Övermark Andelsbank fuusioitiin Korsnäs Andelsbankiin, ei Vaasa ollut lainkaan keskusteluissa mukana.

Gunder Häggström sanoo, että sama keskustelu käydään niin pankeissa kuin kunnissakin. Liian pienellä ei ole mitään sanomista, mutta samalla on tärkeää olla paikallinen, jolla on jotain, mistä se tunnetaan.

– On tärkeää, että meillä on toimitusjohtaja, joka on kasvomme ulospäin ja näkyy, ja tämä koskee myös muita työntekijöitä. Vaasan Osuuspankki on aina huolehtinut paikallisudesta.

Hän on miettinyt paljon sitä, mikä on paikallista. Paikallisuus tarkoittaa hänen tässä yhteydessä pankkia, joka toimialue voisi käsittää koko Rannikko-Pohjanmaan.

Tällä alueella toimivat tänä päivänä Kronoby Andelsbank, Pedersörenejdens Andelsbank, Purmo Andelsbank ja Korsnäs Andelsbank.

Bankjuristen ska inte befatta sig med kundernas konflikter

Bankjuristen **Anders Jern** har haft en enda arbetsgivare i sitt yrkesliv. När han hade auskulterat vid Korsholms domsaga och var färdig med sin juristutbildning gick han till Vasa Andelsbank och frågade om de inte behöver en bankjurist.

Han hade varit i kontakt med **Jarl Sved**, som var bankjurist på Vasa Sparbank och han visste att Vasa Andelsbank inte hade någon jurist.

Det där hände i oktober 1984 och Anders Jern kom till en bank som han först och främst beskriver som tekniskt väldigt annorlunda jämför med i dag. Men verksamheten gick bra.

Ragnar Rosenlund hade skött notariatärenden så det var hans arbetsuppgifter Jern tog över då han anställdes.

Han var länge ensam jurist på banken. I dag arbetar han tillsammans med kollegan **Maria Nyby** och 2018 börjar också juristen **Angelica Henriksson** arbeta heltid på banken.

Under krisåren på 1990-talet var de flera jurister. När krisen slog till anställdes fyra så gott som färdiga jurister som under några år skötte enbart indrivningsärenden.

Tidigare har föreståndarna i sidokontoren skött notariatuppdrag som till exempel köpebrev och bouppteck-

Pankkilakimiehen ei tule puuttua asiakkaidensa konflikteihin

Pankkilakimies **Anders Jernillä** on ollut vain yksi työnantaja työurallaan. Auskultoituaan silloisessa Korsholman tuomiokunnassa ja valmistuttuaan lakimieheksi hän käveli sisään Vaasan Osuuspankkiin ja kysyi, tarvitsevatko he pankkilakimiestä.

Hän oli ollut yhteydessä Vaasan Säästänpänkin pankkilakimieehen **Jarl Svediin**. Tämä tesi kertoa, ettei Vaasan Osuuspankilla ollut omaa lakimiestä.

Oli lokakuu 1984 ja Anders Jern tuli pankkiin, jota hän kuvaillee tämän päivän pankkiin verrattuna ennen kaikkea teknisesti todella erilaiseksi. Mutta toiminta sujui.

Ragnar Rosenlund oli hoitanut notariaattipalvelut, ja hänen työtehtävänsä siirtyivät Jernille.

Jern oli pitkään ainoana lakimiehenä pankissa. Nykyään hän työskentelee yhdessä kollegansa **Maria Nybyn** kanssa ja lisäksi lakimies **Angelica Henriksson** aloittaa kokopäivätyön pankissa vuonna 2018.

1990-luvun kriisivuosina pankissa toimi useita pankkilakimiehiä. Kriisin alkaessa pankkiin palkattiin neljä koulutukseltaan miltei valmista lakimiestä, jotka muuttaman vuoden ajan hoitivat vain perintää.

Aiemmin sivukonttorien päälliköt hoitivat notariaattipalveluita kuten esimerkiksi kauppalakit ja perunkir-

Anders Jern var Vasa Andelsbanks första bankjurist. Han gick i pension våren 2018.
Foto: Marita Bagge.

Anders Jern oli Vaasan Osuuspankin ensimmäinen pankkilakimies. Hän jäi eläkkeelle keväällä 2018.
Kuva: Marita Bagge.

ningar men i dag tar Maria Nyby hand om ärendena i kontoren i landsortskommunerna medan Anders Jern sköter Vasa-Korsholm. Indrivningsärendena skickas numera till indrivningsavdelningen som sköter hela den verksamheten.

Anders Jern upplever att han gått varvet runt och nu återgått till att huvudsakligen bistå kunderna i de ärenden där de behöver juridisk rådgivning.

Men det betyder inte att bankjuristen ska lösa kundernas tvister. Det står klart och tydligt i banklagen att bankernas jurister är förbjudna att ägna sig åt advokatverksamhet. De ska ägna sig åt frivillig rättsvård.

Bankjuristen kan uppgöra arvskiften så länge parterna är överens, skriva testamenten, göra bouppteckningar, skriva köpebrev och gåvobrev.

Som bankjurist har han också fått se folks sämre sidor men för det mesta har det gått alldeles bra.

När Anders Jern har betjänat människor som velat ha något gjort har han först försökt komma på samma väglängd som kunden. Han har lyssnat och tolkat budskapet.

Det sista är svårare än det låter.

Han har ofta upplevt att kunden säger något helt annat än vad han eller hon avser. Kunden klarar helt enkelt inte av att formulera problemet och har en felaktig uppfattning om vad som är möjligt att göra juridiskt. Fortfarande är felaktiga uppfattningar, om vem som ärver och på vilket vis, enligt Jern, vanliga.

– Det är arv och äktenskapsskillnader som tar fram de sämsta sidorna hos folk. Men de värsta fallen där folk inte kan vistas i samma rum förskonas vi bankjurister ifrån. Vi får hänvisa till banklagstiftningen och säga tyvärr.

Men Anders Jern framhåller att de stridiga fallen ändå utgör undantagen. I majoriteten av fallen går det alldeles bra. Det handlar om att hitta en rättvis lösning.

Procedurerna i bankjuristens arbete har effektiverats enormt under de drygt 30 år som Anders Jern jobbat i Vasa Andelsbank.

På 1980-talet måste man börja en fastighetsaffär med att kontrollera lagfarter och interkningar med tingsrätten. Man beställde lagfartsutdrag och gravationsbevis som anlände per post en eller två dagar senare och först då

joituksia. Tänään Maria Nyby hoitaa maaseutukuntien konttorien asiat, kun taas Anders Jern hoitaa Vaasa–Mustasaari-alueen. Perintäasiat lähetetään perintäosastolle, joka hoitaa kaiken perintään liittyvän.

Anders Jern kokee tehneensä täyskierroksen ja palaneensa takaisin pääasiassa avustamaan asiakkaitaan niissä asioissa, joissa he tarvitsevat lainopillista neuvontaa.

Mutta tämä ei tarkoita sitä, että pankkilakimiehen tulisi ratkaista asiakkaidensa kiistoja. Pankkilakiin on kirjattu selkeästi, etteivät pankkilakimiehet saa harjoittaa asianajotoimintaa. Heidän tulee antaa vapaaehoitosta oikeusneuvontaa.

Kunhan osapuolet ovat yhtä mieltä asioista, pankkilakimies voi tehdä perinnönjakoja ja perunkirjoituksia sekä kirjoittaa testamentteja, kauppa- ja lahjakirjoja.

Työssään hän on joutunut näkemään myös ihmisten huonompia puolia, mutta pääasiassa kaikki on sujunut hyvin.

Ihmisiä palvellessaan Anders Jern on yritynyt ensin päästä heidän kansaan samalle aaltopituudelle. Hän on kuunnellut heitä ja tulkinnut heidän sanomaansa.

Näistä jälkimmäinen on vaikeampaa kuin miltä se kuulostaa.

Hän on kokenut usein, että asiakas sanoo aivan jotain muuta kuin mitä hän tarkoittaa. Asiakas ei vain pysty muotoilemaan ongelmaansa ja hänellä on väärä käsitys siitä, mitä juridisesti on mahdollista tehdä. Edelleen on vallalla väärä käsityksiä siitä, kuka perii ja millä tavoin.

– Perinnöt ja avioerot tuovat esiin ihmisiä pahimmat puolet. Mutta me pankkilakimiehet säästymme pahimilta tapauksilta, joissa osapuolet eivät voi olla edes samassa huoneessa. Voimme vedota pankkilainsääntöön ja kieltyytyä.

Anders Jern korostaa kuitenkin, että kiistatapaukset ovat poikkeuksia. Useimmiten kaikki menee hyvin. On vain löydettävä oikeudenmukainen ratkaisu.

Pankkilakimiehen työn toimintamallit ovat tehostuneet valtaisasti Anders Jernin runsaan 30 Vaasan Osuuspankin työvuoden aikana.

80-luvulla kiinteistökauppa piti aloittaa tarkistamalla käräjäoikeudesta lainhuudatuksset ja kiinnitykset. Tilatut

kunde handläggningen av ärendet fortsätta. I dag loggar han in sig på sin dator och så har han alla uppgifter han behöver på ett ögonblick.

För Anders Jern var fastighetsfrågorna välbekanta eftersom han också har en lantmäteriingenjörsexamen. Han visste vad styckning och klyvning innebar.

Varför började du inte jobba inom lantmäteribranschen när du hade utbildat dig?

– För det första så är jag inte så himla praktiskt lagd och för det andra så fanns det inte en enda ledig tjänst som lantmäteriingenjör i landet när jag fick min ingenjörsexamen 1980. Oljekrisen hade lamsagit världen. Min fru som blev lärare samtidigt kom ner och jobbade i Helsingfors medan jag läste vidare till jurist.

I det gamla bondesamhället var hemmanspappren det viktigaste som fanns på en gård. De förvarades ofta i en låst kista.

När blev pappren oviktiga?

Anders Jern säger att det egentligen hände redan år 1932 när det kom en ny lagfartslag som ledde till att tingsrätterna upprättade kartotek över lagfarterna.

Före det hade det gått till så att en fastighet uppropades tre gånger, som det hette, och därefter fanns den antecknad i domstolens inbundna domböcker, men något register fanns inte.

Från 1932 har hemmanspappren som dokument inte haft samma betydelse som tidigare men deras höga status som mycket viktiga handlingar har levat kvar länge i folks medvetande. Det är först nu som den unga generationen börjat lita på att alla fastighetshandlingar finns på internet.

Arbetet med boupppteckningarna har också förenklats med den nya tekniken.

Förut för Anders Jern hem till folk, höll en förrättnings och antecknade fakta på rutigt papper. När han var klar åkte han till kontoret där sekreteraren renskrev anteckningarna på skrivmaskin. Kunden hade fått ett meddelande om ett datum när dokumentet skulle vara klart att undertecknas.

År 2018 har utvecklingen nått så långt att en boupppteckning genomförs i sin helhet vid ett enda tillfälle.

lainhuudatuskopiot ja rasitustodistukset saapuivat postilla parin päivän kuluttua ja vasta tuolloin asian käsitteily saattoi edetä. Nykyään Jern kirjautuu tietokoneelleen ja kaikki tarvittava tieto on hänen lähetessä.

Kiinteistöasiat olivat Anders Jernille hyvin tuttuja, koska hänen lähetessä on myös maanmittausinsinöörin tutkinto. Hänen tiedi, mitä halkominen ja lohkominen tarkoittavat.

Miksi et alkanut työskennellä maanmittausalalla opiskelun jälkeen?

– Ensiksikin en ole kovin käytännön ihmisen ja toiseksi vuonna 1980 saatuanini insinööritutkinnon ei Suomessa ollut auki ainuttakaan maanmittausinsinöörin paikkaa. Öljaykriisi lamautti maailman. Vaimoni valmistui opettajaksi ja hän alkoi työskennellä Helsingissä, ja minä jatkoin opiskelua lakimieheksi.

Vanhassa talonpoikaisyhteiskunnassa ”hemmanspappren” eli tilan omistusdokumentit olivat usein tärkein asia maatalolla. Niitä säilytetään tavallisesti lukituissa kiristussa.

Milloin ne lakkasivat olemasta tärkeitä?

Anders Jern kertoo, että tämä tapahtui oikeastaan jo 1932, jolloin tuli uusi laki lainhuudatuksesta, jolloin käräjäoikeudet alkoivat ylläpitää rekisteriä lainhuudatuksista.

Ennen kiinteistö lainhuudatettiin kolme kertaa, kuten sanonta kuuluu, ja tämän jälkeen siitä oli merkintä tuomioistuimen kirjoissa, mutta varsinaista rekisteriä ei ollut.

Vuodesta 1932 lähtien tilojen hemmanspappren-dokumenteilla ei ollut asiakirjoina enää samaa merkitystä kuten aiemmin, mutta niiden merkittävä arvo on elänyt pitkään ihmisten mielissä. Vasta nyt nuorempi sukupolvi on alkanut luottaa verkossa oleviin kiinteistöasiakirjoihin.

Perunkirjoituksiin tehtävä työ on myös yksinkertaistunut uuden tekniikan avulla. Aiemmin Anders Jern ajoii asiakkaidensa luokse, suoritti kiinteistötoimituksen ja kirjoitti faktat ruutupaperille. Tämän jälkeen hän ajoii konttorille, jossa sihteeri kirjoitti muistiinpanot puhtaaksi kirjoituskoneella. Asiakkaalle annettiin päivämäärä, jolloin asiakirja olisi valmis allekirjoittavaksi.

Vuonna 2018 kehitys on edennyt jo niin pitkälle, että koko perunkirjoitus saadaan valmiiksi yhden tilaisuuden aikana. Pankkilakimies voi tehdä kolmekin perunkirjoitusta

Bankjuristen kan göra tre bouppteckningar på en arbetsdag och dokument kan undertecknas digitalt.

Men till vissa delar är Anders Jern nog beredd att hålla med om att det var bra på den gamla goda tiden också. Det var trevligt att besöka folk hemma. Det var fina tillställningar.

Värderingen av egendom i en bouppteckning har svängts upp och ner. På 1980-talet var det vanligt att egendomen skulle värderas lågt för att arvskatten också skulle bli låg. Man kunde förfara på det här sättet i och med att vinstkatt vid försäljning var ovanligt.

Vid försäljning i dag ska det tas fram ett anskaffningsvärde och då används bouppteckningsvärdet som anskaffningsvärdet. Är egendomen för lågt värderad drabbas säljaren i gengäld av en högre vinstkatt. De skattetekniska följderna av en bouppteckning har blivit märkbart större.

Överlag är kunderna i dag mera pålästa i juridiska frågor. Men det finns fortfarande missförstånd som Anders Jern kallar klassiska.

Ett sådant som han trodde skulle försvinna är delningen av ett arv där en av makarna i en familj går bort och boet ska delas mellan den efterlevande och barnen. Många tror att makan med stöd av giftorätten har rätt till tre fjärdedelar av egendomen men den delas hälften och hälften. Den missuppfattningen får juristen ofta rätta till.

Jurister är också mäniskor som tänker olika. Men Anders Jern har i alla fall den uppfattningen att laga arvsordningen fungerar bra. Han tycker inte att föräldrar ska arrangera för mycket för sina barn. Det kan till och med hända att föräldrarna av rädsla för att deras barn ska bli osams om arvet, tvingar in dem i en situation som inte alls är bekväm för barnen.

Vill folk genom testamente bestämma vad som ska ske med deras egendom ska de göra det men han upplever inte att det är ett måste.

Men han påpekar att det finns vissa situationer då det är mycket viktigt att upprätta testamente. Om kusiner är närmaste arvingar tillfaller arvet staten. I sådana fall ska man tänka efter hur man vill ha det.

I nyfamiljerna med mina barn, dina barn och våra barn

tusta samana päivänä ja asiakirjat voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

Mutta joiltain osin Anders Jern on valmis myöntämään, että ennenkin olivat asiat hyvin. Oli mukavaa tavata ihmisiä heidän kodeissaan. Ne olivat hienoja tilaisuuksia.

Omaisuuden arvostusta perunkirjoituksen yhteydessä on väännetty ylös ja alas. 1980-luvulla oli yleistä, että omaisuus arvostettaisiin pieneksi, jotta perintöverotkin pysyisivät pienenä. Nämä pystytiin toimimaan siksi, että myynneistä maksettava voittovero oli harvinaista.

Nykyisin myynnin yhteydessä kaivetaan esiin hankinta-arvo ja tällöin perunkirjaan merkityä arvoa käytetään hankinta-arvona. Jos omaisuus on arvostettu liian alhaiseksi, joutuu myyjä maksamaan vastaavasti enemmän luovutusvoittoveroa. Perunkirjoitusten verotekniset seuraamukset ovat tulleet huomattavasti aiempaa merkittävämmiksi.

Yleisesti ottaen tämän päivän asiakkaat ovat aiempaa osaavampia juridisissa asioissa. Mutta edelleen vallitsee väärinkäsityksiä, joita Anders Jern kutsuu klassikksi.

Yksi näistä väärinkäsityksistä, jonka hän luuli poistuvan, on periminen toisen aviopuolison kuoltua ja pesän jakaminen jäljellä olevan puolison ja lasten kesken. Monet luulevat, että puoliso perii kolme neljäsosaa omaisuudesta avio-oikeuden nojalla, vaikka jako tapahtuukin puolet ja puolet. Tämän väärinkäsityksen lakimies saa usein korjata.

Lakimiehet ovat myös ihmisiä, jotka ajattelevat usein eri tavoin. Mutta Anders Jernin käsitys on kuitenkin se, että lainmukainen perimisjärjestys toimii hyvin. Hänen mielestään vanhempien ei pitäisi järjestellä asiaita liaki si lapsillensa. Voi jopa käydä niin, että vanhemmat siinä pelossa, että lapset riitaantuvat perinnön vuoksi, pakottavat lapset tilanteeseen, joka ei ole näille lainkaan mukava.

Jos haluaa määräätä testamentilla, mitä omaisuudelleen tapahtuu, voi niin tehdä. Mutta Anders Jernin mielestä se ei ole lainkaan pakollista.

Hän huomauttaa kuitenkin, että on tiettyjä tilanteita, jolloin on todella tärkeää tehdä testamentti. Jos serkut ovat lähimmat perijät, perintö jää valtiolle. Tällaisissa tapauksissa tulee miettiä, kenelle haluaisi perinnön jäävän.

kommer det sannolikt i framtiden att uppstå situationer där testamenten behövs. Förvånande få kunder verkar anamma helhetstanken att alla barn i familjen är likvärdiga i det här hänseendet. Det här kan föranleda svåra avgöranden och Anders Jern säger att han har känt sig som en elefant i en porslinsaffär när han ställt frågan om barns likvärdighet.

– Man märker att folk inte klarat av att ens tänka tanken. Naturligtvis är det kunden som avgör vad som står i testamentet, men frågan bör åtminstone ställas.

När Anders Jern tittar tillbaka på sina 33 år i Vasa Andelsbanks tjänst konstaterar han att den långa tid han stannat vittnar om hur bra han trivts med huset och kollegerna.

En rätt stor del av hans arbete har varit rådgivning till den egna personalen och han har försökt ge den på ett pedagogiskt sätt och inte bara förklarat hur de ska lösa ett ärende utan också förklarat varför.

För Jern har det varit viktigt att bankens hela egna verksamhet också präglats av humanitet.

Uusperheissä, joissa on minun lapsiani, sinun lapsiasi ja meidän lapsiamme, ilmenee todennäköisesti tulevaisuudessa tilanteita, joissa testamenttia tarvitaan. Yllätävästi harva asiakas tuntuu sisäistäneen käsityksen, että kaikki perheen lapset ovat tässä suhteessa tasa-arvoisia. Tämä voi johtaa vaikeisiin ratkaisuihin. Anders Jern kerroo tunteneensa itsensä norsuksi porsliinikaupassa esitettyään kysymyksen lasten tasa-arvoisuudesta.

– Huomaa, etteivät asiakkaat ole edes pystyneet miettimään asiaa. Asiakas luonnollisesti päättää, mitä testamenttiin laitetaan, mutta kysymys on ainakin esitetvä.

Katsoessaan taaksepäin 33 työvuottaan Vaasan Osuuspankissa Anders Jern toteaa, että pitkä aika on todistus hyvin viihytymisestä työpaikalla ja kollegojen kanssa.

Melko suuri osa hänen työstään on ollut antaa neuvontaa omalle henkilökunnalle. Tätä hän on yritynyt tehdä pedagogisella tavalla, eikä vain selittää, kuinka tapaus olisi ratkaistava, vaan myös kertoa miksi.

Jernistä on ollut tärkeää, että pankin kaikesta toiminnasta kuvastuu ihmillisyyys.

Sommarjobbet blev 45 år i andelsbankens tjänst

En duktig syster banade väg för **Gerd Kuoppamaas** anställning på Vasa Andelsbank. Hon började som stafett i augusti 1972 och den första juni 2018, efter mer än 45 års arbete, gick hon i pension från jobbet som placeringsrådgivare.

– Jag har gett mitt arbetsliv åt andelsbanken och arbetet har jag gjort med hjärtat och från hjärtat, säger Gerd Kuoppamaa som är inne på fjärde generationens bankkunder.

I några familjer har hon betjänat flera generationer i rakt nedstigande led.

Vasaflickan Gerd Kuoppamaa föddes med efternamnet Staffans. Pappan i tiobarnsfamiljen dog i slutet av 1960-talet. Det behövdes pengar i familjen och då Gerd Kuoppamaa hade fått sin mellanskolexamen i Vasa svenska flicklyceum 1972 behövde hon ett sommarjobb. Hennes mamma fick syn på en annons i tidningen om att Vasa Andelsbank sökte en stafett.

Till saken hör att en av Gerds äldre systrar, **Inger**, hade jobbat på banken. Inger hade varit uppskattad och tack vare sina erfarenheter och arbetsgivarens hjälp fick hon arbete på en bank i Sverige och emigrerade, som så många andra unga på 1960-talet, till Sverige.

När Gerd satt i anställningsintervju med notarie **Ragnar Rosenlund**, som även hade anställt systern, kon-

Kesätyöstä 45-vuotinen pesti osuuspankissa

Reipas sisko raivas i tietä **Gerd Kuoppamaan** palkkaamiseksi Vaasan Osuuspankkiin. Hän aloitti lähttinä elokuussa 1972 ja ensimmäinen päivä kesäkuuta 2018, 45 työvuoden jälkeen, hän jäi eläkkeelle työstään sijoitusneuvojana.

– Olen antanut työlämäni osuuspankille ja työni olen tehnyt sydämellä ja sydämessä, sanoo Gerd Kuoppamaa, joka palvelee jo neljättä pankin asiakkassukupolvea.

Joitakin perheitä hän on palvellut sukupolvittain suoraan alenevassa polvessa.

Vaasalaistyttö Gerd Kuoppamaa syntyi sukunimellä Staffans. Kymmenlapsisen perheen isä kuoli 1960-luvun lopussa. Perheeseen tarvittiin rahaa ja Gerd Kuoppamaa tarvitsi kesätyöpaikan saatuaan kesikoulupaperit Vaasan ruotsinkielistä tyttölyseosta 1972. Hänen äitinsä löysi lehdestä ilmoituksen, että Vaasan Osuuspankki hakee lähettilä.

Tarinaan kuuluu, että Gerdin vanhempi sisko Inger oli ollut töissä pankissa. **Inger** oli arvostettu työntekijä, ja kokemuksensa sekä työnantajansa avulla hän sai töitä pankista Ruotsista, jonne hän muutti useiden muiden nuorten tapaan 1960-luvulla.

Gerdin istuessa myös siskonsa palkanneen notaarin, **Ragnar Rosenlundin** luona työhaastattelussa, totesi tämä, että ”jos olet Ingerin kaltainen, menee kaikki hyvin”.

Placeringsrådgivare Gerd Kuoppamaa betjänar kunderna Matti Olavi och Sirkka-Liisa Salonen. Foto: VAB arkiv.

staterade han att ”om du är likadan som Inger blir det nog bra”.

– Därmed hade jag höga förväntningar på mig. Kanske trodde de att det satt i generna. Mina betyg tog notarien inte så stor notis om. Han konstaterade att jag åtminstone är bra på att sjunga, säger Gerd Kuopamaa och skrattar gott vid minnet.

Hennes plan var att fortsätta sin utbildning efter sommarjobbet men så blev det alltså inte.

– Banken har gett mig utbildning och jag har också studerat på egen hand.

År 2005 tog hon den placeringsexamen som krävs för att erbjuda kunderna utökade placeringstjänster vilket var

Sijoitusneuvaja Gerd Kuoppamaa palvelee pankin asiakkaita Matti Olavia ja Sirkka-Liisa Salosta. Kuva: VOP arkisto.

– Siten asetin kovasti paineita itseäni kohtaan. He luulivat kai, että nämäkin asiat kulkevat geeneissä. Notaari ei huomioinut niinkään arvosanojani. Hän totesi, että olin ainakin hyvä laulamaan, Gerd Kuoppamaa nauraan iloisesti muistolle.

Hänen suunnitelmansa oli jatkaa opiskelua kesätöiden jälkeen, mutta niin ei käynyt.

– Pankki on kouluttanut minut ja olen opiskellut myös oman päin.

Vuonna 2015 hän suoritti sijoitustutkinnon, joka vaaditaan tarjottaessa asiakkaille laajempia sijoituspalveluita, mikä oli hänen päätyötään viimeisimpien työvuosien aikana.

hennes huvuduppgift under de sista arbetsåren.

Gerd Kuoppamaa har under mer än fyra decennier skött många olika slag av uppgifter på banken.

Tillsammans går vi igenom en låda med gamla fotografier från hennes arbetsår.

Det väcker många minnen.

– När kunderna beställde bankkort på 1970-talet fotograferade vi anställda dem. Bankkortet skulle förses med foto och vi hade en egen kamera som vi använde för ändamålet.

Hon hittar en bild på expeditionsdisken som fanns i kontoret på Övre torget.

– Där fanns skilda luckor för sparräkning, bruksräkning och checkräkning och två kassor, varav en huvudkassa.

Hon beskriver rutiner när kunden kom in för att lyfta pengar eller betala räkningar. Funktionären fyllde i bankboken och kunden fick med sig behövliga verifikat och gick vidare till kassan. I den här proceduren med bankböckerna användes ett speciellt kontrolltalssystem som många yngre aldrig hört talas om.

Gerd Kuoppamaa har inte glömt.

– Skulle någon komma hit med en bankbok i dag skulle jag nog klara av att räkna ut kontrolltalet.

Gerd Kuoppamaa blev småningom kamrer **Leena Waxlax** högra hand och av henne fick hon lära sig mycket.

– För Leena Waxlax var kunden det viktigaste och henne har jag mycket att tacka för. Hennes sätt att arbeta har satt sin prägel på mig.

Hon hoppas att samma sätt att tänka även i framtiden ska präglia verksamheten i Vasa Andelsbank.

– Det kommer fortsättningsvis att behövas mänskligitet i bankvärlden.

Under sina 45 år på banken har Gerd Kuoppamaa varit borta under två föräldraledigheter 1977 och 1980. I slutet av 1990 -talet var hon alternéringsledig under två somrar. Då var hon hemma och tog hand om sig själv och ägnade sig åt sitt stora fritidsintresse: trädgården vid egenhemshuset i Vasa.

Om Gerd Kuoppamaa inte blivit bankanställd hade

Gerd Kuoppamaa on yli neljän vuosikymmenen ajan hoitanut monia erilaisia tehtäviä pankissa.

Käymme yhdessä läpi laatikollista vanhoja kuvia hänen työvuosiltaan.

Ne herättävät paljon muistoja.

– Asiakkaiden tilatessa pankkikorttia 1970-luvulla me pankin työntekijät kuvasimme heidät. Pankkikortissa oli oltava valokuva ja käytimme tähän omaa kameraamme.

Hän löytää kuvan asiakaspalvelutiskistä Vaasan Ylätorin konttorista.

– Säästötilejä, käyttötilejä ja shekkitilejä varten oli eri palveluluukut ja kassoja oli kaksi, joista toinen oli pääkassa.

Hän kuvailee rutiineja asiakkaan tultua nostamaan rahaa tai maksamaan laskuja. Toimitsija kirjasi tiedot pankkirjaan ja asiakas meni edelleen kassalle saatuaan ensin tarvittavat tositteet mukaansa. Näin pankkirjoilla menetelmässä käytettiin erityistä tarkistuslukujärjestelmää, joista monet nuoret eivät ole koskaan kuuleetkaan.

Gerd Kuoppamaa ei ole unohtanut.

– Jos joku toisi minulle täänään pankkirajan, osaisin kyllä laskea tämän luvun.

Gerd Kuoppamaasta tuli pikku hilja kamreeri Leena Waxlaxin oikea käsi, ja jolta Gerd sai oppia paljon.

– Leena Waxlaxille asiakas oli tärkein ja saan kiittää häntä paljosta. Hänen tapansa tehdä työtä jätti leimansa minuun.

Hän toivoo, että sama ajattelutapa antaa leimansa Vaasan Osuuspankin toimintaan tulevaisuudessakin.

– Pankkimaailma tarvitsee ihmillisyyttä jatkossakin.

Gerd Kuoppamaa on ollut poissa töistä 45 pankkivuotensa aikana kahden vanhempainloman ajan vuosina 1977 ja 1980. 1990-luvun lopussa hän oli vuorotteluvapaalla kahtena kesänä. Silloin hän oli kotona pitämässä huolta itsestään ja omistautui suurelle vapaa-ajan harrastukselleen: Vaasassa sijaitsevan omakotitalonsa puutarhalle.

Jos Gerd Kuoppamaasta ei olisi tullut pankkityöntekijä, olisi hän ehkä valinnut ammattinsa hoitoalalta.

Nyt hän on sen sijaan hoitanut pankkiasiakkaitaan.

hon kanske valt ett yrke inom vården.

Nu har hon i stället vårdat kunderna.

– Jag har trivts bra på jobbet och det har känts tryggt att vara bankanställd. Jag kommer att sakna mina kunder och mina arbetskamrater. Kunderna har delat med sig av både glädje och sorg samtidigt som vi diskuterat deras bankärende.

Men nu uppskattar hon också att få gå i pension. Hon är nybliven farmor och livet går in i ett nytt skede. Bankarbetet går också in i nya skeden.

– Alla direktiv blir stramare, dokumentationen alltmer viktig och att hålla sig uppdaterad kräver allt mera av de anställda.

År 2013 tilldelades Gerd Kuoppamaa Finlands Vita Ros för sitt arbete i banken. Det kändes gott för henne att få den uppskattningen.

– Jag tror också att kunderna uppskattat det ömsesidiga förtroendet som byggts upp under årens lopp. De har inte behövt förklara bakgrunden och sin situation varje gång de kommit till banken.

– Olen viihdytynyt työssäni ja on tuntunut turvalliselta olla töissä pankissa. Tulen kaipaamaan asiakkaitani ja työtovereitani. Asiakkaat ovat jakaneet kanssani sekä ilonsa että surunsa pankkiasiointansa hoitaessamme.

Mutta kyllä hän arvostaa nyt myös eläkkeelle pääsyä. Hän on tuore isoäiti ja elämä siirtyy uuteen vaiheeseen. Nän on pankkityöskentelyn laita.

– Kaikista säädöistä tulee tiukempia, dokumentatiosta tärkeämpää ja työntekijöiltä vaaditaan yhä enemmän pysyäkseen ajan tasalla.

Vuonna 2013 Gerd Kuoppamaa sai Suomen Valkoisentuusun kunniamerkin työstään pankissa. Hänen tuli tuntua hyväältä saada tällainen arvostuksenoitus.

– Luulen, että myös asiakkaat ovat arvostaneet molemmipuolista luottamusta, joka on rakentunut vuosien saatossa. Heidän ei ole tarvinnut joka kerran pankkiin tullessaan selittää taustoja ja tilannettaan.

Revisorns uppgift är att hålla ögonen på riskerna

Många männskor upplever att revisorn är en person som kommer för att söka fel i bolagets verksamhet.

–Visst finns det revisorer som ger domen först och börjar gräva fram siffrorna efteråt men jag har haft ett konsultativt grepp i mitt arbete. Det har lett till att många bankdirektörer börjat ringa och fråga min åsikt.

Det här säger **Risto Kleimola** som verkat som revisor för andelsbankerna i svenska Österbotten i 34 år.

Risto Kleimola har verkat utifrån sin hemort Alahärmä, som numera tillhör Kauhava. Men han föddes i Kuoppana by på Vöråsidan av kommungränsen.

Risto Kleimola är tvåspråkig. Han var intresserad av det svenska språket redan i gymnasiet. Intresset resulterade i vitsordet laudatur i svenska i studentskrivningarna. Under sommarjobb på Keppos stora minkfarm i Kimo i Oravais fick han möjlighet att praktisera svenska.

Han studerade till ekonomie magister och kom 1979, nästan direkt efter studierna, till Alahärmän Osuuspankki där han skötte kreditgivning, utrikesärenden och förvaltning.

Den första augusti 1983 började han jobba som inspektör, som det hette på den tiden.

Inspektörerna var anställda av andelsbanksinspektionen som var ett halvofficiellt organ underställt bankin-

Tilintarkastajan työ on pitää katse riskeissä

M monet ihmiset kokevat tilintarkastajan henkilöksi, joka etsii virheitä yrityksen toiminasta.

–On toki tilintarkastajia, jotka antavat tuomionsa ensin ja alkavat vasta sitten kaivaa numeroita esiin. Mutta minä olen pitänyt konsultoivan otteen työsäni. Tämän seurauksena monet pankinjohtajat ovat alkanneet soittaa kysyäkseen mielipidettäni.

Näin sanoo **Risto Kleimola**, joka on toiminut osuuspankkien tilintarkastajana Rannikko-Pohjanmaalla 34 vuoden ajan.

Risto Kleimola on toiminut kotiseudultaan, nykyisin Kauhavaan kuuluvasta Alahärmästä käsin. Mutta hän syntyi Kuoppana kylässä Vöyrin puolella kuntarajaa.

Risto Kleimola on kaksikielinen. Hän oli kiinnostunut ruotsista jo lukiolla ja tämä johti laudatur-arvosanaan ylioppilaskirjoituksissa. Kesätöissä Kepon suurella minkitarhalla Kimossa, Oravaisissa, hän sai mahdollisuuden harjoittaa ruotsiaan.

Hän opiskeli kauppatieteiden maisteriksi ja melkein heti opiskelujen päätyttyä, vuonna 1979, hän tuli Alahärmän Osuuspankkiin hoitamaan luotonantoa, ulkomaan asioita ja hallintoa.

Elokuvun 1. päivänä 1983 hän alkoi työskennellä tar- kastajana, joksi toimea tuolloin kutsuttiin.

Risto Kleimola lämnar över ansvaret som revisor i nya händer och får själv ägna sig åt att sköta sin skog, tillbringa tid på fritidsstället invid Karperöfjärden i Korsholm och inte minst umgås med de sju barnbarna. Foto: Privat.

spektionen men tillsatt av Andelsbankernas centralförbund.

Landet var indelat i 15 inspektionsdistrikt. Men allt det här ändrades 1997 då Andelsbankernas centralförbund omvandlades till Centralinstitutet för OP-andelslaget och inspektörerna blev revisorer.

– När jag började arbetade jag med elva andelsbanker. De var: Purmo, Kronoby, Pedersörenedjen, Esse, Vasa, Östra Korsholm, Korsnäs, Pörtom-Petalax, Sideby, Sydbottens och Övermark andelsbanker.

Under Risto Kleimolas 35 arbetsår har många av bankerna fusionerats. Esse har slagits samman med Pedersö-

Risto Kleimola jättää vastuunsa tilintarkastajana uusiin käsiin ja saa itse omistautua metsänsä hoidolle, viettää aikaa vapaa-ajanpaikassaan Karperöfjärdenillä Mustasaarella ja erityisesti seitsemän lastenlapsensa kanssa. Kuva: Yksityinen.

Tarkastajat toimivat Osuuspankkitarkastuksessa, joka oli puolivirallinen elin pankkitarkastusviraston alla, mutta jonka Osuuspankkien Keskusliitto oli asettanut.

Maa oli jaettu 15 tarkastusalueeseen. Mutta kaikki tämä muuttui vuonna 1997, jolloin Osuuspankkien Keskusliitto muutettiin Keskusyhteisö OP Osuuskunnaksi ja tarkastajista tuli tilintarkastajia.

– Aluksi tein töitä 11 osuuspankin kanssa. Ne olivat Purmo, Kruunupyy, Pedersörenedjen, Esse, Vaasa, Östra Korsholm, Korsnäs, Pörtom-Petalax, Sideby, Sydbottens ja Övermark.

Risto Kleimolan 35 työvuoden aikana monet pankeista

renejdens Andelsbank. Sydbottens Andelsbank har gått samman med Kauhajoki, Jurva och Teuva. Sideby och Övermark har fusionerats med Korsnäs Andelsbank medan Pörtom-Petalax och Östra Korsholm har fusionerats med Vasa Andelsbank.

Men oberoende av om Risto Kleimolas titel varit inspektör eller revisor så har arbetsuppgifterna hela tiden varit samma.

– Vår uppgift är att se till att bankerna följer alla lagar och stadgar och att de risker bankerna tar är under kontroll. Vi har granskat problemkunder, problemfordringar och vi har granskat stora exponeringar, det vill säga stora kredittagare.

– Enligt kreditinstitutslagen får en bank ge högst 25 procent av sin kapitalbas i kredit till en enskild kund. Men internt inom sammanslutningen har vi kommit överens om att tillämpa en strängare gräns på 20 procent.

Före 1994 fanns inga exakta begränsningar.

– Visserligen styrdes verksamheten av paragraferna 40–43 i andelsbankslagen men hur stora krediter bankerna kunde ge blev ändå en värderingsfråga. Det ledde till att flera banker inom området gav för stora krediter i förhållande till riskbärkraften vilket ledde till problem och fusioner.

Risto Kleimola säger att grundandet av Centralinstitutet för OP-andelslaget 1997 är det största som hänt under de 35 år han arbetat som revisor.

– Det förde med sig skärpt kontroll. Nu tillämpar vi kontrollgränser som betyder att banken, om den överskrider dessa, genast måste presentera åtgärdsplaner för hur situationen ska hanteras.

Hur har bankerna skött sig?

– Det har varierat beroende på hur de ekonomiska konjunkturerna sett ut. I dag är läget rätt stabilt men de negativa räntorna påverkar verksamheten och provisionsintäkternas roll har förändrats.

– Jag har arbetat enligt ett konsultativt grepp och många verkställande direktörer har därför börjat kontakta mig på förhand och fråga vad jag anser och jag har gett råd om jag kunnat. På Vasa Andelsbank har jag blivit väldigt bra mottagen. Det är en utbredd missuppfattning att en

on fuusioitu. Esse on yhdistetty Pedersörenedjens Andelsbankin kanssa. Sydbottens Andelsbank on yhdistetty Kauhajoen, Jurvan ja Teuvan Osuuspankkien kanssa. Sideby ja Övermark on fuusioitu Korsnäs Andelsbankin kanssa sekä Pörtom-Petalax ja Östra Korsholm on fuusioitu Vaasan Osuuspankkiin.

Mutta huolimatta siitä, oliko Risto Kleimolan tittel tarkastaja tai tilintarkastaja, ovat työtehtävät olleet samat koko ajan.

– Meidän tehtäväämme on huolehtia siitä, että pankit noudattavat kaikkia lakeja ja asetuksia, ja että pankkien ottamat riskit ovat hallinnassa. Olemme tutkineet ongelma-asiakkaita, ongelmasaamisia ja olemme käyneet läpi suuria saamisia, ts. suuria lainanottajia.

– Laki luottolaitostoiminnasta määrittelee, että pankki voi antaa korkeintaan 25 prosenttia pääomastaan luotona yksittäiselle asiakkaalle. Mutta sisäisesti olemme sopineet, että sovellamme tiukempaa 20 prosentin rajaa.

Ennen vuotta 1994 ei ollut mitään täsmällisiä rajoituksia.

– Toimintaa tosin ohjasi osuuspankkilain pykälät 40–43, mutta kuinka suuria lainoja pankit saattoivat antaa, jäi oman arvioinnin varaan. Tämä johti siihen, että useat alueen pankit antoivat liian suuria luottoja suhteessa riskinkantokykyyn. Tämä puolestaan johti ongelmiin ja fuusioihin.

Risto Kleimolan mielestä Keskusyhteisö OP Osuuskunnan perustaminen vuonna 1997 on suurinta, mitä on tapahtunut hänen 35 vuoden tilintarkastajana työskenteleysä aikana.

– Se tiukensi valvontaa. Nyt käytössämme on valvontarajat, jotka ylitteessään pankin on välittömästi esitetvä toimenpidesuunnitelma selvittämään, miten tilanteessa toimitaan.

Kuinka pankit ovat hoitaneet toimintaansa?

– Vaihtelevasti riippuen siitä, miltä taloussuhdanteet ovat näyttäneet. Nykyään tilanne on melko vakaa, mutta negatiiviset korot vaikuttavat toimintaan ja provisiotulojen rooli on muuttunut.

– Olen työskennellyt konsultoivalla otteella ja useat toimitusjohtajat ovat alkaneet ottaa minuun siksi yhteyttä

revisor finns till för att söka fel men på de allra flesta ställen har vi blivit bra mottagna.

De problem som fanns på 1980-talet existerar inte längre.

– Banklagarna släpade efter och var otillräckliga när avregleringen av penningmarknaden började på 1980-talet. Samhället var handfallet då lagarna inte hade stiftats med framförhållning. Men i OP-gruppen har det funnits så mycket sunt förnuft att vi finns kvar, säger Risto Kleimola.

jo etukäteen kysyäkseen mielipidettäni. Ja olen neuvonut heitä, jos olen osannut. Minut on otettu vastaan todella hienosti Vaasan Osuuspankissa. On laajasti levinnyt väärinkäsitys, että tilintarkastaja on olemassa etsiäkseen virheitä, mutta useimmissa paikoissa meidät on otettu hienosti vastaan.

1980-luvulla olleita ongelmia ei ole enää.

– Pankkilait laahasivat jälkijunassa ja olivat riittämätömiä 1980-luvulla, kun rahoitusmarkkinoiden vapauttaminen alkoi. Yhteiskunta oli neuvoton, koska lakeja ei ollut säädetty tulevaisuutta silmällä pitäen. Mutta OP Ryhmässä on ollut niin paljon tervettä järkeä, että olemme edelleen olemassa, Risto Kleimola sanoo.

Deltagarna är startklara och Hannu Halmesmäki säger till när de får ge sig iväg. Nummer 2 är Saaga Nordkvist, nummer 3 lina Holopainen, nummer 7 Bianca Ström och nummer 12 Anni Kalliomäki. Foto: VAB arkiv.

Osanottajat ovat lähtövalmiina ja Hannu Halmesmäki kertoo, milloin lähtö voi tapahtua. Numero 2 on Saaga Nordkvist, numero 3 lina Holopainen, numero 7 Bianca Ström ja numero 12 Anni Kalliomäki. Kuva: VOP arkisto.

Hippo lockar ut unga i skidspåret

Hippo-skidtävlingen på Skogsberget i Vasa är en vintertradition som redan hunnit få mer än tio år på nacken.

Skidtävlingen genomförs som ett samarbete mellan Vasa Andelsbank och föreningen Vaasan Hiihtäjät.

Hannu Halmesmäki var ordförande i Vaasan Hiihtäjät när samarbetet inleddes och han är fortfarande med när tävlingarna arrangeras.

Hippo houkuttelee nuoria hiihtoladulle

Vaasan Metsäkalliossa järjestettävä Hippo-hiihtokisat ovat talviperinne, jota on järjestetty jo kymmenen vuoden ajan.

Hiihtokilpailu järjestetään Vaasan Osuuspankin ja Vaasan Hiihtäjät -seuran yhteistyönä.

Yhteistyön alkaessa **Hannu Halmesmäki** toimi Vaasan Hiihtäjien puheenjohtajana ja hän on edelleen mukana järjestämässä kilpailuja.

Orientering är en annan aktivitet som arrangeras för bankens små kunder. Orienteringen arrangeras i samarbete med Vaasan suunnistajat. Foto: VAB arkiv.

Suunnistus on toinen aktiiviteesta, jota järjestetään pankin pienille asiakkaille.

Suunnistusta järjestetään yhteistyössä Vaasan Suunnistajien kanssa.

Kuva: VOP arkisto

Han säger att den viktigaste målsättningen med Hippo-tävlingarna är att få barn att komma och prova på skidåkning, kanske bli riktigt intresserade och lägga grunden till ett rörligt liv där motionen blir en naturlig del av varldagen.

Genom Hippo-skidtävlingen har Vaasan Hiihtäjät också fått nya deltagare till sina egna Nalletävlingar och till föreningens skidskolor.

Ekonomiskt har Hippo-samarbetet betydelse för föreningen som använder det ekonomiska bidraget till resor och läger för sina aktiva idrottare.

I Hippo-tävlingarna finns klasser för barn från 6 års ålder och uppåt, men även yngre barn brukar delta.

Tävlingssträckorna är från 500 meter till 2,7 kilometer

Hänen mukaansa Hippo-kisojen tärkeimpänä tavoitteena on saada lapset kokeilemaan hiihtämistä, ehkä kiinnostumaan siitä todella ja luoda perusta liikunnalliselle elämälle, jossa liikunta on luonnollinen osa arkipäivää.

Hippo-hiihtokisojen avulla Vaasan Hiihtäjät on saanut myös uusia osallistujia omiin Nalle-kisoihinsa ja seuran hiihtokouluihin.

Hippo-yhteistyöllä on taloudellista merkitystä seuralle, joka käyttää taloudellista avustusta aktiivisten urheilijoidensa matkoihin ja leireihin.

Lapsille on sarjoja kuudesta vuodesta ylöspäin, mutta myös nuorempia lapsia on osallistunut. Kilpamatkat ovat 500:sta metristä 2,7:ään kilometriin ja kaikki osallistujat saavat Hippo-mitalin.

och alla deltagare får en Hippo-medalj.

Att ordna tävlingarna, som fina vintrar samlar upp till 200 barn, kräver en stor insats av föreningens frivilliga funktionärer och också av bankpersonalen som tillsammans ser till att resultatservice och servering fungerar.

Hannu Halmesmäki fungerar oftast som starter under tävlingarna. **Tiina Ketälä** som länge lett Vaasan Hiihtäjäts skidskola fungerar som mycket uppskattad speaker.

– Det är bra att vi får barn att bli intresserade av skidåkning, säger Hannu Halmesmäki.

Hienoina talvina jopa 200 lasta kokoavien kilpailujen järjestäminen vaatii suuren panoksen seuran vapaaehtoisilta toimitsijoilta ja pankkihenkilökunnalta, jotka huolehtivat yhdessä siitä, että tulospalvelu ja tarjoilut pelaavat.

Hannu Halmesmäki toimii useimmiten kisojen lähetäjänä. Vaasan Hiihtäjien hiihtokoulua jo pitkään vetänyt **Tiina Ketälä** on hyvin suosittu kuuluttaja.

– On hienoa, että saamme lapset kiinnostumaan hiihtämisestä, Hannu Halmesmäki sanoo.

Hipposkidningen har arrangerats i samarbete med föreningen en Vaasan Hiihtäjät i över tio år. Foto: VAB arkiv.

Hippo-hiihtokisat on järjestetty Vaasan Hiihtäjät -yhdistyksen kanssa yhteistyössä yli kymmenen vuoden ajan. Kuva: VOP arkisto.

Nykarleby

Pälsfarmningen har gett pengar som utvecklat hela regionen

D e dagar på året då pälslikviderna anlände till banken låg ansvariga på Vasa Andelsbanks kontor i Vasa på telefonluren för att genast få siffrorna på hur stora summor farmarna fick in. Det här var på den tiden då bankerna finansierade sin utlåning med inlåning och pälslikviderna från Munsala var av stor betydelse för kreditgivningen i hela regionen.

Kundchef **Guy Hedvall** har aldrig bytt arbetsgivare men den penninginrättning han arbetat för har haft olika namn och han har varit stationerad på olika platser.

Han är född i Kantlax och började på Munsala Andelsbanks kontor i Hirvlax i december 1971. När han gick i pension från Vasa Andelsbank i Nykarleby den första april 2017 var han den person som jobbat längst på banken.

Sjöbyarna i Munsala var tidigt framme då andelskasorna bildades. I svenska Österbotten var Vassorborna först, de grundade sin andelskassa 1924, och två år senare bildades Munsala Västra Andelskassa.

Andelskassorna ökade snabbt i antal därfor att de fick rätten att förmedla nya statslån som började beviljas för jordbruks utveckling. Finansieringen av kooperativ, som till exempel mejerier, blev också viktig i dessa tider.

Uusikarlepyy

Turkistarhauksella saatu raha on kehittänyt koko aluetta

N iinä päivinä vuodesta, kun turkistarhauksesta saatavat tuotot tulivat pankkiin, istuivat Vaasan Osuuspankin vastuuhenkilöt luuri korvassa saadakseen tietää kuinka suuria summia tarhaajat saivat. Tämä tapahtui aikana, jolloin pankit rahoittivat antolainauksensa talletuksilla ja Munsalan turkistarhausvarat olivat tärkeässä asemassa koko alueen lainanannossa.

Asiakkuuspäällikkö **Guy Hedvall** ei ole koskaan vaihtanut työnantajaa, vain rahalaitoksen nimi ja hänen asemapaikkansa ovat vaihdelleet.

Kantlaxissa syntynyt Guy Hedvall alkoi työskennellä Munsalan konttorissa Hirvlaxissa joulukuussa 1971. Jäädessään eläkkeelle Vaasan Osuuspankista Uudessakaarlepyyssä huhtikuussa 2017 oli hän pisimpään pankissa työskennellyt henkilö.

Munsalan saaristokylät olivat etunenässä osuuskassoja käynnistettäessä. Rannikko-Pohjanmaalla vassorlaiset olivat ensimmäisiä. He perustivat osuuskassan 1924 ja kaksi vuotta myöhemmin perustettiin Munsala Västra Andelskassa.

Osuuskassat lisääntyivät nopeasti, sillä ne saivat oikeu-

Guy Hedvall berättar i den här intervjun om hur arbetet på en bank gick till på nyårsafton så länge automationen och datorerna inte hade gjort sitt intag i branschen. Nyårsdagen var också arbetsdag för då skulle räntorna räknas. Foto: Jonas Brunnström.

Så stora insättningar var det inte fråga om från början. Första året beviljade andelskassan i Munsala 15 lån men fick inte in pengar av en enda deponent.

1941 flyttade andelskassan in i sitt första hus. **Ida Nelson** (tidigare Näs) hade emigrerat till Amerika och sålt sin gård i Hirvlax centrum till banken.

Andelskassan växte och öppnade filialer i Pensala, Munsala kyrkby och Vexala.

Guy Hedvall kertoo haastattelussa, kuinka työt tehtiin pankissa uudenvuodenaialla, jolloin automaatio ja tietokoneet eivät olleet vielä tehneet läpimurtoa alalla. Uudenvuodenpäivänä oli työpäivä, jolloin korot laskettiin. Kuva: Jonas Brunnström.

den välittää uusia valtionlainoja, joita myönnettiin maanviljelyksen kehittämiseen. Osuustoiminnan, kuten esimerkiksi meijerien toiminnan rahoittaminen sai tärkeän aseman noina aikoina.

Alussa eivät talletukset olleet suuria. Ensimmäisenä vuotenaan Munsala Andelskassa myönsi 15 lainaa, muttei saanut rahaa yhdeltäkään tallettajalta.

Vuonna 1941 osuuskassa muutti ensimmäiseen taloon-

Tillväxten kan exemplificeras med siffror från 1962 då omsättningen ökade med 662 miljoner och steg till 1,18 miljarder mark.

Den 16 november 1965 hade *Jakobstads Tidning* en stor rubrik ”Munsala invigde flott expedition i äldsta andelskassefastigheten”. ”Som en gemytlig familjefest- ja så kan man med skäl beteckna invigningen av Munsala Andelskassas i grund renoverade expedition i Hirvlax. Själva fastigheten är den äldsta andelskassegården i Svenska Österbotten – i dag också en av de modernaste”, rapporterade tidningen.

1970 blev andelskassorna banker, namnen ändrades, och två år senare fusionerades Munsala Andelskassa med Vasa Andelsbank. Då hade Guy Hedvall arbetat ett år på andelskassan.

En tid var det hans arbetsuppgift att sköta jordbruksbokföringen och deklarera åt 150 bönder men det är ändå pälsnäringen som dominérat.

År 1982 satsade Vasa Andelsbank stort på ett nytt kontor i Hirvlax och det är en händelse som Guy Hedvall ofta återkommer till när han blickar tillbaka.

Det var en stor händelse. På den tiden köpte bankerna inte kapital som de gör i dag. Inlåningen styrde hela verksamheten och därför var pälsnäringen så viktig. Hirvlaxkontoret kunde uppvisa den största ökningen på inlåningen på hela Vasa Andelsbanks område och detta tack vare farmarkunderna.

Självfallet lånade pälsdjursuppfödarna också pengar. Farmarna behövde krediter för att finansiera uppfödningen under säsongen.

Det finns många olika sätt att beskriva den förändring och utveckling som Guy Hedvall varit med om som bankman.

Det första han nämner är byråkratin kring låneansökningar. Efter de svåra bankkriserna ute i Europa på 2010-talet har reglerna från övervakande myndigheter skärpts kraftigt.

Under hans sista arbetsår kunde en kreditframställan omfatta 100 sidor. Men han konstaterar att byråkratin tyvärr inte ger några pengar.

Ett annat sätt att beskriva utvecklingen i samhället

sa. **Ida Nelson** (omaa sukua Näs) oli muuttanut Amerikkaan ja myynyt Hirvlaxissa sijaitsevan tilansa pankille.

Osuuskassa kasvoi ja se avasi sivukontoreita Pensalaan, Munsalan kirkonkylään ja Vexalaan.

Kasvua voi kuvata numeroin, sillä vuonna 1962 liikevaihto kasvoi 662 miljoonalla ja nousi 1,18 miljardiin markkaan.

Jakobstads Tidning-lehdessä oli 16. marraskuuta 1965 suurkirjaiminen otsikko: ”Munsala viхи upean konttorin vanhimmassa osuuskassakiinteistössä”. ”Miellyttävä perhetapahtuma – näin voi syystä luonnehtia Munsala Andelskassan perusteellisesti remontoidun konttorin avajaisia Hirvlaxissa. Itse kiinteistö on vanhin osuuskassarakennus Rannikko-Pohjanmaalla – tänään myös yksi uudenaikaisimmista”, lehti raportoi.

Vuonna 1970 osuuskassoista tuli pankkeja, nimet muutettiin ja kaksi vuotta myöhemmin Munsala Andelskassa fuusioitiin Vaasan Osuuspankkiin. Silloin Guy Hedvall oli työskennellyt osuuskassassa yhden vuoden.

Yhteen aikaan hänen tehtävänsä oli hoitaa maanviljelyn kirjanpitoa ja tehdä 150 talonpojan veroilmoitukset, mutta pääpaino on ollut aina turkistarhauksessa.

Vuonna 1982 Vaasan Osuuspankki investoi voimakkaasti uuteen konttoriin Hirvlaxiin ja se on tapahtuma, jonka hän usein muistaa menneitä muistellessaan.

Se oli suuri tapahtuma. Siihen aikaan pankit eivät ostaneet pääomaan tämän päivän tapaan. Talletukset ohjasivat koko toimintaa ja siksi turkiselinkeino oli niin tärkeää. Juuri Hirvlaxin konttorin talletukset kasvoivat eniten koko Vaasan Osuuspankin alueella ja tämä oli tarhaajien ansiota.

Tietysti turkiskasvattajatkin lainasivat rahaan. He tarvitsivat luottoa rahoittaakseen kasvatustoimintaan sesongin aikana.

On monia tapoja kuvata muutosta ja kehitystä, jotka Guy Hedvall on saanut kokea pankkimiehenä ollessaan.

Yksi näistä on byrokratia lainahakemusten ympärillä. Euroopan 2010-luvun vaikeiden pankkikriisien jälkeen ovat valvovien viranomaisten säännöt tiukentuneet voimakkaasti.

Hänen viimeisenä työvuotenaan saattoi lainapäätök-

2017 blev Vasa Andelsbank den enda bank som har kontor i Nykarleby. Efter det har antalet anställda på kontoret ökat till tio personer. Antalet ägarkunder har ökat kraftigt och kreditstocken har stigit till 150 miljoner euro. På bilden fyra av de tiotalet anställda, från vänster Josefine Nyman, Jacob Nylund, Maria Ena och Håkan Braskén. Foto: HSS Media.

under Hedvalls 45 år i branschen är att räkna antalet banker i Munsala.

Munsala hade postbank, Helsingfors Aktiebank, sparbank, andelsbank och handelslagets sparkassa. I dag finns inget av dessa kontor kvar.

Men Guy Hedvall är stolt över att andelsbankens kontor i Nykarleby är ett fullservicekontor som ger kunderna möjlighet att lyfta kontanter hela dagen och också möjlighet att växla valuta.

Ett tredje sätt att beskriva förändring är en studie av arbetssätt och hjälpmedel.

På 1970-talet inleddes arbetsdagen med att räkna rän-

Vuodesta 2017 Vaasan Osuuspankilla on ollut ainoana pankkina konttori Uudessakarlepyyssä. Tänä aikana työntekijöiden lukumäärä on kasvanut kymmeneen. Omistaja-asiakkaiden määrä on lisääntynyt voimakkaasti ja lainakanta on noussut 150 miljoonaan euroon. Kuvassa työntekijöistä neljä, vasemmalta Josefine Nyman, Jacob Nylund, Maria Ena ja Håkan Braskén. Kuva: HSS Media.

sessa olla 100 sivua. Mutta hän toteaa, että byrokratia ei valitettavasti tuo yhtään rahaa.

Toinen tapa kuvata yhteiskunnan kehitystä Hedvallin 45 vuoden alalla olon aikana on laskea Munsalassa sijainneiden pankkien määrää.

Munsalassa oli postipankki, Helsingin Osakepankki, säästöpankki, osuuspankki ja osuuskaupan säästökassa. Tänä päivänä näistä ei ole yksikään jäljellä.

Mutta Guy Hedvall on ylpeä Uudenkaarlepyyn osuuspankin täyden palvelun konttorista, jossa asiakkaille on mahdollisuus nostaa rahaa koko päivän ja myöskin vaihtaa valuuttaa.

Olav Jern och Ulf Nylund tillsammans med Nykarlebybarn i bankkontoret som vuxit kraftigt i staden. Foto: HSS Media.

Olav Jern ja Ulf Nylund yhdessä uusikaarlepyyläisten lasten kanssa pankin konttorissa, joka on kasvanut voimakkaasti. Kuva: HSS Media.

torna från föregående dag. Trots att antalet transaktioner inte var så stort på den tiden tog det flera timmar för en anställd att räkna räntorna. En dags transaktioner stansades in på remsrör som lades i påsar och skickades med samtransport till Vasa.

På nyårsafton efter att banken stängt skulle alla rullar köras direkt till Vasa.

En nyårsafton höll det på att gå galet.

Guy Hedvall körde själv rullarna till Vasa. Det var bråttom och när han kom till Kvevlax fick han punktering på ett däck. Han kämpade med att byta däcket i det dåliga föret och väntade sig en riktig avhyvling när han försenad anlände till Vasa där personalen satt och väntade. Men när de såg hans ännu oljiga händer så blev han förlåten.

På nyåsdagen var också hela personalen i tjänst. Första vardagen efter årsskiftet kom nämligen kunderna i strid ström för att få sina räntor som kunde vara betydande summor. På den tiden var räntorna på ett sparkonto närmare sex procent. Räntorna på bostadslån låg under samma tid på tio procent. Men plötsligt steg räntan och

Kolmas tapa kuvata muutosta on tutkia työtapoja ja apuvälineitä.

1970-luvulla työpäivä aloitettiin laskemalla edellispäivän korot.

Vaikka transaktioiden määrä ei ollut suuri noina aikoina, korkojen laskeminen kesti työntekijältä useita tunteja. Päivän transaktiot lävistettiin reikänauhoihin, jotka laitettiin pusseihin ja lähetettiin yhteiskuljetuksella Vaasaan.

Uudenvuodenattona pankin sulkemisajan jälkeen kaikki reikänauharullat ajettaisiin suoraan Vaasaan.

Yhtenä uudenvuodenattona oli käydä hullusti.

Guy Hedvall vei itse rullat autolla Vaasaan. Oli kiire ja saavuttuaan Koivulahteen autosta puhkesi rengas. Hän sai suurella vaivalla renkaan vaihdetuksi huonossa säässä ja odotti saavansa kunnon läksytyksen häntä odottavalta henkilökunnalta saapuessaan Vaasaan myöhässä. Mutta kun he näkivät Hedvallin öljyiset kädet, sai tämä anteeksi.

Uudenvuodenpäivänä oli koko henkilökunta töissä. Nimittäin, ensimmäisenä arkipäivänä uudenvuoden jälkeen asiakkaat virtasivat joukoittain nostamaan korko-

räntorna på bostadslån upp till 20 procent. Den här perioden upplever Guy Hedvall som den tuffaste under hela sin tid på banken.

På frågan om hur många pälskriser han upplevt svarar han: alltför många.

Värst var det på 1980-talet. Största delen av dem som drabbades klarade av att reda upp situationen småningom men bostadshus och annan egendom måste säljas. Situationen förvärrades ytterligare av att många farmare hade skrivit på borgensförbindelser åt varandra. Under den här epoken tog skötseln av oreglerade krediter hela hans arbetstid.

"Rent allvar! Var femte blärvshona måste bort", skrev *Vasabladet* den 7 januari 1983. Det var **Gustav Smulter** på Österbottens Pälsdjursodlarförening som uttalade sig. Av 450 000 utbudna skinn hade 300 000 sålts den säsongen.

Under 2016 som blev Guy Hedvalls sista arbetsår, hade han hoppats på riktigt goda tider för pälsdjursuppfödarna men hans hopp infriades inte.

Den senaste krisen blev lång. Sedan följde tre till fyra riktigt bra år. Men under de åren har farmarna också tvingats investera stora summor, bland annat i burar, på grund av skärpta krav från myndigheter. I slutet av 2016 såldes alla typer av skinn på nytt med förlust.

– Men privata kinesiska köpare har börjat dyka upp på orten och det brukar vara ett tecken på att priserna är på väg att stiga, säger Guy Hedvall.

jaan, jotka saattoivat olla huomattavia summia. Noin aikoina säästökorko oli lähemmäs kuusi prosenttia. Asuntolainan korot olivat samoihin aikoihin kymmenessä prosentissa. Mutta sitten korko nousi yhtäkkiä ja asuntolainojen korot aina 20:een prosenttiin. Tämä oli Guy Hedvallin mielestä kovinta aikaa hänen pankkiurallaan.

Kysytäessä kuinka monta turkiskriisiä hän on kokenut saamme vastauksen: aivan liian monta.

Pahinta oli 1980-luvulla. Suurin osa kriisistä kärsineistä selvisi tilanteesta pikku hiljaa, mutta he saivat myydä asuintalonsa ja muun omaisuutensa. Tilanne paheni entisestään, sillä useat tarhaajat olivat menneet takuuseen toisensa puolesta. Järjestämättömien saatavien hoito vei tällä aikakaudella suurimman osan Guy Hedvallin työajasta.

"Vakava tosiasia: joka viides sinikettunaaras on hävitettävä" kirjoitti *Vasabladet* 7. tammikuuta 1983. Näin lausui **Gustav Smulter** Svenska Österbottens Pälsdjursodlarförening-yhdistyksestä. Myyntiin tarjoutuista 450 000 nahasta 300 000 myytiin tuona sesonkina.

Viimeisestä työvuodestaan, vuodesta 2016, Guy Hedvall oli toivonut turkistarhaajille oikein hyviä aikoja, mutta hänen toiveensa ei toteutunut.

Viimeimmästä kriisistä tuli pitkä. Tätä seurasi kolmenjakso oikein hyvää vuotta. Mutta näinä vuosina tarhaajat joutuivat investointimaan suuria summia, muun muassa hänkeihin, viranomaisten tiukennettujen vaatimusten vuoksi. Vuonna 2016 kaikentyyppisiä nahkoja myytiin jälleen tappiolla.

– Mutta alueella on alkanut näkyä yksityisiä kiinalaisia ostajia, ja sen on ollut tapana olla merkki hintojen nousujohteisuudesta, Guy Hedvall kertoo.

Vörå-Maxmo-Oravais

Två invigningar och två stängningar de senaste tio åren

Vasa Andelsbank i Oravais har flyttat till en ny banklokal, Vörå har renoverat och invigt ett nytt kontor men invånarna i Maxmo skärgård och i Kimo har förlorat sina lokala kontor. Nordea stängde i Vörå och Vörå Sparbank såldes till Aktia.

Det här är i ett nötskal de största synliga förändringarna som skett i bankbranschen i Vörå, Oravais och Maxmo de senaste tio åren.

Det här säger kundchef **Tarja Finne** på Vasa Andelsbank i Vörå. Hon har jobbat 40 år i bankens tjänst.

1975 när hon hade gift sig och flyttat till Särkimo sökte hon sommarjobb på andelsbankskontoret i byn. Bara att klara anställningsintervjun, som gjordes av dåvarande bankdirektören **Gunnar Nyström** i huvudkontoret på Övre torget, var spännande för Tarja Finne, som hade finska som modersmål.

Hon var helt finskspråkig och berättar skämtsamt att hon inte ens visste att potatis och ”päärona” var samma sak.

Men arbetsintervjun gick väl och Tarja Finne, som är merkonom till utbildningen, fick sommarjobbet i Särkimo. Sedan dess har hon visat på en anpassningsförmå-

Vöyri-Maksamaa-Oravainen

Kaksi avajaisjuhlaa ja kaksi sulkemista kymmenessä vuodessa

Vaasan Osuuspankin Oravaisten konttori on muuttanut uusiin tiloihin, Vöyri on remontoinut ja avannut uuden konttorin, mutta Maksamaan saariston ja Kimon asukkaat ovat menettäneet omat konttorinsa. Nordea lopetti toiminnan Vöyrillä ja Vörå Sparbank myytiin Aktialle.

– Tässä pähkinänkuoreissa suurimmat näkyvät muutokset, jotka ovat tapahtuneet pankkialalla Vöyrillä, Oravaisissa ja Maksamaalla viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Nämä sanoo asiakaspäällikkö **Tarja Finne** Vaasan Osuuspankin Vöyrin konttorista. Hän on työskennellyt pankin palveluksessa 40 vuoden ajan.

Vuonna 1975 avoiduttuaan ja muuttettuaan Särkimon hän haki kesätöitä kylän Osuuspankin konttorista. Työhaastattelun piti silloinen pankinjohtaja **Gunnar Nyström** pääkonttorissa Ylätorilla. Pelkästään haastatellusta selviäminen oli Tarja Finnelle jännittävä, sillä hänen äidinkielsä oli suomi.

Hän oli täysin suomenkielinen ja kertoo leikkisästi, ettei edes tiennyt, että ”potatis” eli peruna ja ”päärona” tarkoittivat samaa asiaa.

Jenny Ahlnäs, Arja Holm, Caroline Heinull och Tarja Finne i det nyrenoverade kontoret i Vörå. Kunden är Kjell Ehrs.
Foto: Marita Bagge.

ga och flexibilitet som, sett med en utomståendes ögon, överglänser kameleontens.

Hon har flyttat dit där banken behövt henne. Hon har varit fast anställd i Särikimo, hon har jobbat i Oravais, i Smedsby, på kontoret på Handelsesplanaden i Vasa och i Vörå. I slutet av 1990-talet lämnade hon kundbetjäningen och övergick till en bokföringstjänst på bankens huvudkontor. 2013 valdes Tarja Finne till kundchef i Vöråkontoret där hon efterträddes **Peter Westerlund**.

Bankens kontorsnät i Vörå har sett likadant ut enda sedan Rökiökontoret stängdes på 1980-talet men banklokalen har bytts. 1992 flyttade banken från **Sven Knecks**

Jenny Ahlnäs, Arja Holm, Caroline Heinull ja Tarja Finne vastaremontoidussa Vöyrin konttorissa. Asiakas on Kjell Ehrs.
Kuva: Marita Bagge.

Mutta työhaastattelu meni hyvin ja koulutukseltaan merkonomi Tarja Finne sai kesätyöpaikan Särikimosta. Siitä lähtien hän on osoittanut ulkopuolisen silmin katsovana sellaista sopeutumiskykyä ja joustavuutta, joka päihittää kameleontinkin.

Hän on muuttanut sinne, missä pankki on häntä tarvinnut. Hän on ollut vakituisessa työsuhheetta Särikimossa, hän on työskennellyt Oravaisissa ja Sepänkylässä, Vaasassa Kauppapuistikon konttorissa ja Vöyillä. 1990-luvun lopulla hän jätti asiakaspalvelun ja siirtyi hoitamaan kirjanpitoa pankin pääkonttoriin. Vuonna 2013 Tarja Finne valittiin asiakkuuspäälliköksi Vöyrin kontto-

Mari-Ann Ek blev den sista som jobbade på Vasa Andelsbanks kontor i Kimo.
Foto: Jannike Back.

Mari-Ann Ek oli Vaasan Osuuspankin Kimon konttorin viimeinen työntekijä.
Kuva: Jannike Back.

affärshus till det nybyggda Karlsborg. 2015 genomgick banklokalen i Karlsborg en omfattande ombyggnad för att motsvara tidens krav på avskildhet för kunden. Vårvintern 2015 hölls nyinvigning.

De senaste tio åren har kundbeteendet förändrats drastiskt. Bankkunderna betalar sina räkningar via internet, de lyfter sina kontanter i bankautomat och betalar sina inköp med kort.

Det här har gjort att behovet av kassatjänster minskat och minskar. I Vörå var Nordea först med att begränsa kassatjänsterna. Att kunden inte kunde lyfta kontanter under hela bankens öppettider väckte först mycket diskussion och irritation. 2015 stängde Nordea sitt kontor i Vörå och det här påverkade kundtillströmningen till Andelsbanken positivt.

Men det är inte bara kundbeteendet och konkurrens situationen som har förändrats, också bankpersonalens arbetssätt har genomgått genomgripande förändringar under 2010-talet. Förut var det kunden som tog kontakt med banken. Nu är personalen mera aktiv och säljer tjäns-

riin **Peter Vesterlundin** työtä jatkamaan.

Pankin Vöyrin konttoriverkosto on näytänyt samalta aina Rökiön konttorin suljemisen ajoista asti 1980-luvulla, mutta pankin toimitilat ovat vaihtuneet. Vuonna 1992 pankki muutti **Sven Knecksin** kauppatalosta uudisrakennus Karlsborgiin. Vuonna 2015 Karlsborgin pankkitilat kävivät läpi laajan peruskorjaukseen, jotta ne vastaisivat ajan vaatimuksia asiakkaan yksityisyyden varmistamiseksi. Kevättalvella 2015 pidettiin avajaiset.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana asiakaskäyttäytyminen on muuttunut radikaalisti. Pankkiasiakkaat maksavat laskunsa internetin kautta, he nostavat käteisenä pankkiautomaatista ja maksavat ostoksensa kortilla.

Tämä on vähentänyt kassapalveluiden tarvetta ja tarve vähenee edelleen. Nordea rajoitti kassapalveluitaan ensimmäisenä Vöyillä. Se, että asiakkaat eivät voineet nostaa käteistä kaikkina pankin aukioloaikoina, herätti paljon keskustelua ja näkästystä. Vuonna 2015 Nordea sulki Vöyrin konttorinsa ja tämä vaikutti positiivisesti Osuuspankin asiakasvirtaan.

ter. Rollbytet har inte varit alldeles lätt att göra för äldre anställda.

I Oravais inleddes en stor förändring under bankens jubileumsår 2008. **Tor-Erik Hägg**, mångårig bankdirektör i Kimo, gick i deltidspension i maj 2008. Han efterträddes då av **Rune Norrgård** som områdeschef i Kimo-distriktet.

Den 17 januari 2013 rapporterar *Vasabladet* att Vasa Andelsbank ska stänga fyra bankkontor. Det positiva i den negativa nyhetsrubriken är att inga ordinarie banktjänstemän ska sägas upp.

Det är kontoren i Kimo, Säkimo, Petalax och på Handelsesplanaden 24 som nu ska stängas. Säkimo sammanslogs med Vörå och Kimo med kontoret på Jeppovägen i Oravais. **Ann-Mari Ek** som var den sista som jobbade i Kimo stod i beråd att gå i pension.

Stängningen av kontoret i skärgården 2013 upplever Tarja Finne som den allra tyngsta tiden under alla åren.

Nedläggningen av kontoret kunde ha lett till kundflykt men det gjorde den inte.

I denna förändring försvann också den gamla distriktsindelningen. Rune Norrgård blev ny kunddirektör med ansvar för företags- och jordbrukskunderna som är den största kundgruppen i Oravais.

När Kimokontoret hade stängts började Vasa Andelsbank diskutera en flyttning av kontoret i Oravais från Jeppovägen till centrumområdet dit också kunderna från Kimo och Komossa hade kortare väg.

Flera olika lösningar diskuterades inledningsvis. Ett alternativ var ett nybygge på den gamla brandstationstomten i Oravais centrum men det bedömdes bli alltför dyrt.

Lösningen blev slutligen att banken hyrde tre affärslokaler i Bostads Ab Oravais Karlborgaren. Bankvalv byggdes och affärslokalerna genomgick en omfattande renovering.

Bankerna i Nykarleby, Oravais och Vörå bildar numera norra området i Vasa Andelsbanks organisation. En stor förändring är att allt fler av bankens anställda som är specialiserade inom sina egna områden arbetar på alla de olika kontoren. Bankjuristen **Maria Nyby** ambulerar mellan

mutta asiakaskäyttäytyminen ja kilpailutilanne eivät ole ainoina asioita, jotka ovat muuttuneet: myös pankkihenkilökunnan työskentelytapa on käynyt läpi perinpojaisia muutoksia 2010-luvulla. Ennen asiakas otti yhteyttä pankkiin. Nyt henkilökunta on aktiivisempi ja myy palveluita. Roolivaihdos ei ole ollut aivan helppo vanhemmille työntekijöille.

Oravaissä aloitettiin suuri muutos pankin juhlavuotena 2008. **Tor-Erik Hägg**, monivuotinen pankinjohtaja Kimossa, jäi osa-aikaeläkkeelle 1. toukokuuta 2008. Hänen työtään jatkoi **Rune Norrgård**, joka oli aluepäälikkö Kimon alueella.

Vasabladet kirjoitti 17. tammikuuta 2013, että Vaasan Osuuspankki sulkee neljä pankkikonttoria. Negatiivisen uutisotsikon positiivinen puoli oli se, ettei yhtäkään vakiinaista pankkitoimihenkilöä irtisanota.

Konttorit Kimossa, Säkimossa, Petolahdessa ja Kaupapuistikko 24:ssä suljettaisiin nyt. Säkimo yhdistettiin Vöyriin ja Kimo Oravaisten Jepuantien konttoriin. **Ann-Mari Ek**, joka oli viimeinen Kimon konttorissa työskennellyt, oli valmis siirtymään eläkkeelle.

Saaristokonttorin sulkemisen vuonna 2013 Tarja Finne kokee kaikkien vuosien vaikeimmaksi ajaksi.

Konttorin alasajo olisi voinut johtaa asiakaspakoon, mutta niin ei tapahtunut.

Tässä muutoksessa katosi myös vanha aluejako. Rune Norrgårdista tuli uusi asiakkuusjohtaja vastuunaan yritysasiakkaita ja maanviljelysasiakkaita, joka on suurin asiakasryhmä Oravaissä.

Kimon konttorin sulkeuduttua Vaasan Osuuspankki alkoi keskustella Oravaisten Jepuantien konttorin muuttamisesta keskustaan, jonne myös Kimo ja Komossan asiakkaille olisi lyhemi matka.

Aluksi keskusteltiin useista eri vaihtoehdioista. Yhtenä vaihtoehdona esitettiin uudisrakennusta Oravaisten keskustaan vanhalle paloaseman tontille, mutta sen arvioitiin tulevan aivan liian kalliiksi. Lopulta pankki päätyi vuokraamaan kolme liikeritalaa Bostads Ab Oravais Karlborgaren-asunto-osakeyhtiöstä. Pankkiholvi rakennettiin ja liikeritalat kävivät läpi laajan remontin.

Uudenkaarlepyyn, Oravaisten ja Vöyrin pankit muo-

I Oravais flyttade Vasa Andelsbank kontoret från Oravais fabrik till en affärslokal i Bostads Ab Karlborgaren. Från vänster Stefan Saaristo, Rune Norrgård, Ulf Nylund och Michael Söder fotograferade vid invigningen. Foto: Anna Gammelgård.

Närpes i söder och Nykarleby i norr medan **Anna-Lena Holm** sköter jordbrukskunder och deras kreditären i hela området. Förutom fem bankanställda i både Vörå och Oravais har kontoren två anställda som sköter försäkringsärenden för OP-Försäkring.

Vaasan Osuuspankin Oravaisten konttori muutti Oravaisten tehtaalta Asunto-osakeyhtiö Karlborgaren-liiketiloihin. Vasemmalta Stefan Saaristo, Rune Norrgård, Ulf Nylund ja Michael Söder avajaisissa. Kuva: Anna Gammelgård

dostavat nykyään pohjoisen alueen Vaasan Osuuspankin organisaatiossa. Suurena muutoksesta on se, että yhä useammat, omiin aloihinsa erikoistuneet pankin työntekijät työskentelevät näissä kaikissa konttoreissa. Pankkilakimies **Maria Nyby** liikkuu etelän Närpiön ja pohjoisen Uudenkarlepyyn välillä ja **Anna-Lena Holm** hoitaa maatalousasiakaat ja heidän luottoasiansa koko alueella. Viiden Vöyrin ja Oravaisten pankkityöntekijän lisäksi konttoreilla on kaksi työntekijää, jotka hoitavat OP-Vakuutuksen asiat.

Malax

Två invigningar på bara tre år

Vasa Andelsbanks kontor i Yttermalax har utvidgats två gånger de senaste tio åren och betjänar i dag en kundkrets på cirka 4 500 personer.

21 juni 2011 är en dag som kunddirektör **Ralf Holms** vid Vasa Andelsbank i Malax minns med glädje och stolthet. Den dagen var det officiell öppning av den nya förstorade och renoverade banklokalen i Yttermalax. Banken bjöd på kaffe och tårta och hade öppet hus till klockan åtta på kvällen.

Kvevlaxbon Ralf Holms har arbetat på Vasa Andelsbank sedan den första juni 1979. Han första tjänst var som utlåningsfunktionär på kontoret på Övre torget i Vasa. Men sedan mitten av 1980-talet både bor och verkar han i Malax.

1985 blev han ansvarig för kontoren i Övermalax, Yttermalax och Sundom. De tre kontoren hade då sammanlagt åtta anställda. Bergökontoret som också hade hört till området hade redan tidigare överförts till Korsnäs Andelsbank.

När Finland och banken gick in i 1990-talet präglades vardagen av kampen mot devalveringen. Med händer och tänder kämpade man mot devalveringen. Men i extra nyhetssändningar kom det slutliga beskedet om markens devalvering den 14 november 1991.

Maalahti

Kahdet avajaiset kolmessa vuodessa

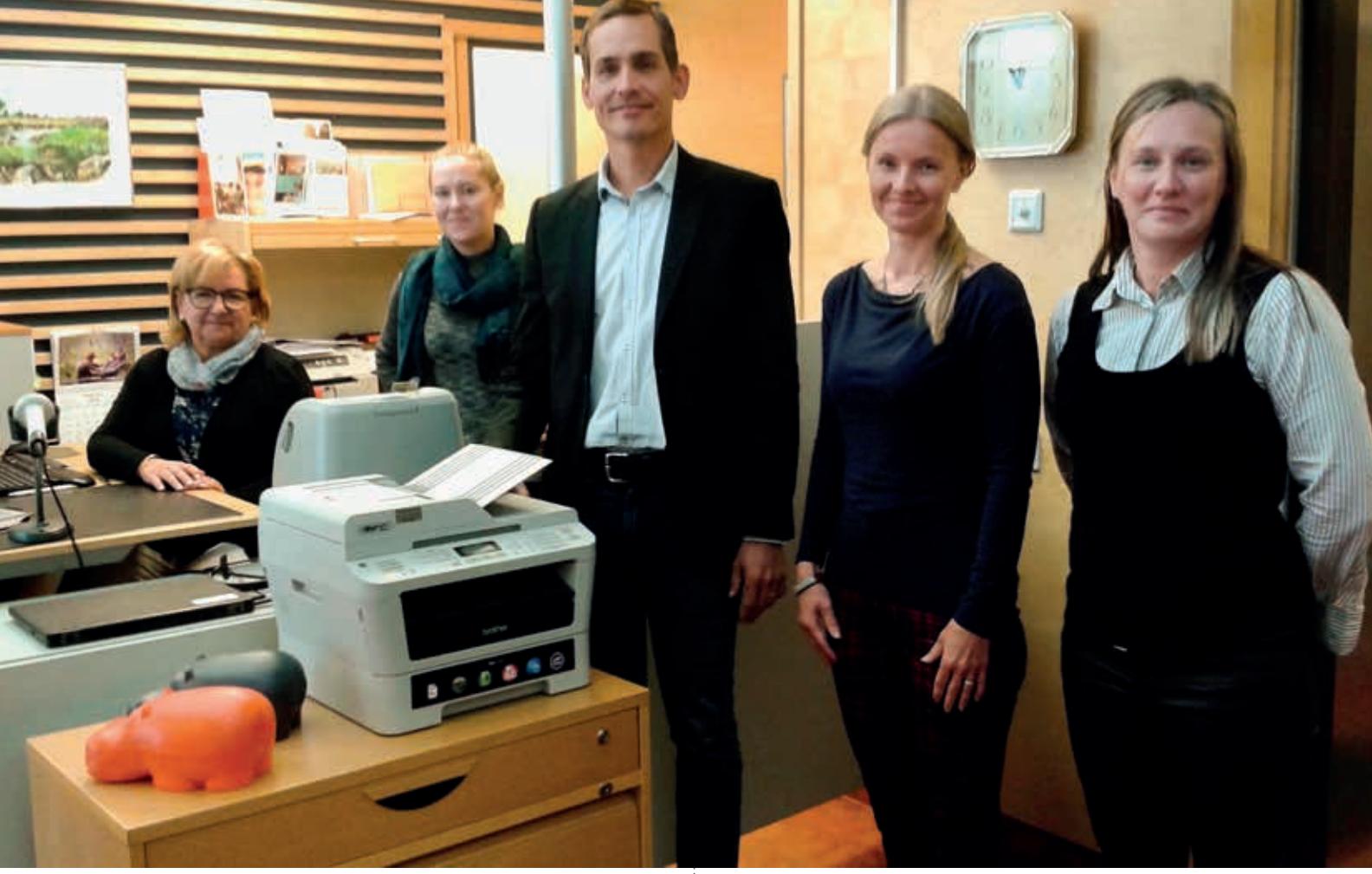
Vaasan Osuuspankin Yttermalaxin kontторia on laajennettu kahdesti viimeisen kymmenen vuoden aikana ja se palvelee tänään noin 4 500 henkilön asiakasverkostoa.

Vaasan Osuuspankin Maalahden konttorin asiakkusuusjohtaja **Ralf Holms** muistaa päivän 21. kesäkuuta 2011 iloisena ja ylpeänä. Tuolloin vietettiin virallisia laajentun ja remontoidun konttorin avajaisia Yttermalaxissa. Pankki tarjosi kahvia ja kakkua ja avoimet ovet kestävät aina iltakahdeksaan.

Koivulahtelainen Ralf Holms on työskennellyt Vaasan Osuuspankissa 1.6.1979 lähtien. Hänen ensimmäinen työnsä oli toimia rahoitusneuvojana Ylätorin konttorissa Vaasassa. Mutta 1980-luvun puolesta välistä hän on sekä asunut että työskennellyt Maalahdessa.

Vuonna 1985 hän sai vastuulleen konttorit Övermalaxissa, Yttermalaxissa ja Sundomissa. Nämä kolmessa konttorissa oli yhteensä kahdeksan työntekijää. Bergön konttori, joka oli myös kuulunut alueen pankkikonttoreihin, oli yhdistetty Korsnäs Andelsbankiin.

Suomen ja pankin siirtyessä 1990-luvulle arkipäivää leimasit taistelu kynsin ja hampain devalvaatiota vastaan. Mutta 14. marraskuuta 1991 ylimääräisissä uutislähetyksissä kerrottiin lopullisesta päättökestä devalvoida markka.

Hannele Nyfors, Johanna Ahlfors, Leif Ena, Linda Svahn och Malin Söderman jobbar vid Vasa Andelsbanks kontor i Malax. På bilden saknas Anna Dalkarl. Foto: Marita Bagge.

Den ekonomiska experten **Bengt Holmström**, år 2016 utsedd till nobelpristagare i ekonomi, ansåg att Finlands bank borde ha devalverat mycket tidigare då de åtgärder som vidtagits för att sänka kostnadsnivån inte hade gett önskad effekt. Nu uppstod en situation där den som hade haft 100 000 mark i skuld plötsligt var skyldig 150 000 mark, berättar Ralf Holms.

Under de här turbulentna åren arbetade Holms tre dagar i veckan som kreditförhandlare på bankens huvudkontor i Vasa. Kreditstocken i Malax var friskare, banken hade nästan inga kreditförluster där och klarade sig betydligt bättre än kontoren i norra svenska Österbotten.

Hannele Nyfors, Johanna Ahlfors, Leif Ena, Linda Svahn ja Malin Söderman työskentelevät Vaasan Osuuspankin Maalahden konttorissa. Kuvasta puuttuu Anna Dalkarl. Foto: Marita Bagge.

Bengt Holmströmin, vuonna 2016 talouden Nobel-palkinnon saaneen talousasiantuntijan mielestä Suomen olisi pitänyt devalvoida jo paljon aikaisemmin, sillä kustannustason laskemiseksi tehdyillä toimenpiteillä ei ollut toivottua vaikutusta. Nyt syntyi tilanne, jossa 100 000 markkaa velkaa olleella olikin yllättäen 150 000 markan laina, Ralf Holms kertoo.

Näinä tuulisina vuosina Holms teki töitä kolme päivää viikossa lainaneuvottelijana pankin pääkonttorissa Vaasassa. Maalahden lainakanta oli terveemmällä pohjalla, pankilla ei ollut lähes ollenkaan luottotappioita ja se selviytyi Rannikko-Pohjanmaan pohjoisen alueen

I spåren efter 1990-talets svåra bankkris minskade först kontorens öppettider. Banken höll öppet två dagar i veckan i Sundom och tre i Övermalax och personalen ambulerade mellan kontoren.

2010 hade digitaliseringen och kundbeteendet ändrat till den grad att Vasa Andelsbank började diskutera möjligheten att göra tre bankkontor i Malaxområdet till ett. Problemet var att kontoret i Yttermalax, som skulle bli den mottagande parten, hade för liten lokal.

Men stängningen av kontoren i Sundom och Övermalax verkställdes slutligen den 4 oktober 2010.

Vasa Andelsbank köpte affärslokalen av ett optikerföretag som låg vägg i vägg med banken i Yttermalax och slog ihop den med banklokalen för att kunna ta emot personal och kunder från de kontor som stängdes. Renoveringen, som resulterade i en 240 kvadratmeter stor fin och modern banklokal, blev klar i juni 2011.

Speciellt i Sundom var bankkunderna upprörda över att förlora det egna kontoret. Kundgruppen i Sundom var tudelad. De som arbetade i Vasa var vana att utträffa sina ärenden i staden men den äldre ortsbefolkningen var besviken och hotade byta till Aktia. Kundbortfallet blev slutligen marginellt och kort därefter stängde också Aktia sitt kontor och därmed försvann det sista bankkontoret i Sundom.

Följande steg i centraliseringen i Malaxområdet var stängningen av Petalaxkontoret som verkställdes i maj 2013. Eftersom banken inte sade upp personal utan flyttade den till Malaxkontoret var trångboddheten åter ett faktum. Men situationen löstes i samförstånd med den pizzeriaföretagare som verkade i bankens andra affärslokal vägg i vägg med banken. Pizzerian flyttade till andra sidan vägen och banken började renovera för andra gången på kort tid. 2014 var det dags för ännu en invigning och banken förfogade nu över 300 kvadratmeter.

Samma sommar verkställdes det sista steget i centraliseringen av andelsbankens verksamhet i Malaxområdet. Den 6 juni 2014 stängdes Vasa Andelsbanks kontor i Pörtom. Pörtomkontoret som geografiskt ligger mittemellan Malax och Närpes fördes siffermässigt över till Närpes. Av kunderna valde två tredjedelar att börja använda tjänster-

pankeja huomattavasti paremmin.

1990-luvun vaikean pankkikriisin jälkimainingeissa konttorien aukioloajat lyhenivät. Sundomissa pankki oli auki kaksi päivää viikossa ja Övermalaxissa kolme. Henkilökunta vuorotteli kahdessa konttorissa.

Vuonna 2010 digitalisaatio ja asiakaskäyttäytyminen olivat muuttuneet siinä määrin, että Vaasan Osuuspankki alkoi keskustella mahdollisuudesta yhdistää kolme Maalahden alueen pankkia yhdeksi. Ongelmana oli, että Yttermalaxin konttorilla, johon kolme pankkia yhdistyisi, oli liian pienet tilat.

Mutta Sundomin ja Övermalaxin konttorit suljettiin lopullisesti 4. lokakuuta 2010.

Vaasan Osuuspankki osti Yttermalaxin pankin seinänaapurina olleen optikkofirman liiketilat ja ne yhdistettiin pankin tiloihin, jotta suljettavien konttorien henkilökunta ja asiakkaat voitaisiin ottaa vastaan. Tilojen remontointi valmistui kesäkuussa 2011 ja tuloksena syntyi 240 neliömetrin hienot ja nykykäiset pankkitoimitilat.

Erityisesti Sundomin pankkiasiakkaat olivat järkytynneitä oman konttorinsa menettämisestä. Asiakasryhmä jakautui kahtia. Vaasassa työskentelevät olivat tottuneet hoitamaan asiansa kaupungissa, mutta alueen vanhempi väestö oli pettynyt ja uhkasi siirtyä Aktiaan. Asiakaskato oli lopulta marginalisen pieni ja hiukan tämän jälkeen myös Aktia sulki konttorinsa, minkä mukana Sundomista katosi viimeinenkin pankkikonttori.

Seuraavana askeleena Maalahden alueen palvelujen keskittämisessä oli Petolahden konttorin sulkeminen toukokuussa 2013. Koska pankki ei irtisanonut henkilöstöä, vaan siirsi sen Maalahden konttoriin, oli ahtaas jälleen tapetilla. Mutta tilanne ratkaistiin yhteisymmärryksessä toisena seinänaapurina olleen pitseriayrittäjän kanssa, joka toimi pankin omistamissa liiketiloissa. Pitseria muutti tien toiselle puolelle ja pankki alkoi remontoida toista kertaa lyhyen ajan sisään. Vuonna 2014 oli jälleen aika järjestää avajaiset ja pankilla oli omistuksessaan nyt yli 300 neliömetrin tilat.

Samana kesänä otettiin vielä viimeinen askel osuuspankin toiminnan keskiträmisessä Maalahden alueella. Vaasan Osuuspankin konttori Pirttikylässä suljettiin 6.

Ralf Holms kom till Vasa Andelsbank den första juni 1979 och gjorde sin sista arbetsdag den 27 december 2018. Foto: VAB arkiv.

Ralf Holms tuli Vaasan Osuuspankkiin 1. kesäkuuta 1979 ja hänen viimeinen työpäivänsä oli 27. joulukuuta 2018. Kuva: VOP arkisto.

na vid Närpeskontoret medan en tredjedel valde Malax.

Av personalen, som bestod av tre personer, började en jobba i Närpes medan två valde att sluta. Den här processen blev svårare för kunderna än till exempel stängningen av Petalaxkontoret. Pörtomkunderna hade ingen för dem bekant funktionär att vända sig till när de kom till sitt nya bankkontor i Yttermalax första gången.

Konkurrenssituationen har förändrats mycket under de år Holms jobbat i Malax. Då han kom till kommunen var Malax Sparbank en självständig sparbank. Sparbanken hade egen jurist och under sitt första arbetsår skrev han ett enda köpebrev. De senaste åren har han skrivit mellan 70 och 80.

Andelsbanken och sparbanken har varit de centrala aktörerna i Malax med två kontor vardera. Helsingfors Aktiebank etablerade sig i området i början av 1980-talet men kontoret som senare blev Föreningsbanken blev inte långvarigt. Under en kort tid verkade Jurvan Osuuspankki i Långåminne.

kesäkuuta 2014. Pirttikylän konttori, joka sijaitsee maantieteellisesti Maalahden ja Närpiön välissä, siirrettiin numeroina Närpiöön. Asiakkaista kaksi kolmasosaa valitti käyttävänsä Närpiön konttorin palveluja ja yksi kolmasosa Maalahden.

Kolmen hengen henkilökunnasta yksi alkoi työskennellä Närpiössä, kun taas kaksi päätti lopettaa. Tästä prosessista tuli asiakkaille vaikeampi kuin esimerkiksi Petolahden konttorin sulkeminen. Pirttikylän asiakkaille ei jäänyt yhtään tuttua toimihenkilöä, jonka puoleen käännytä tullessaan Yttermalaxin pankkiin ensimmäistä kertaa.

Kilpailutilanne on muuttunut paljon Holmsin Maalahdessa työskentelyn aikana. Hänen tullessa kuntaan Malax Sparbank oli itsenäinen säästöpankki. Säästöpankilla oli oma lakimies ja ensimmäisenä työvuotenaan Holms teki vain yhden kauppakirjan. Viime vuosina hän on tehnyt niitä 70–80.

Osuuspankki ja säästöpankki ovat olleet Maalahden keskeiset toimijat, joilla on ollut molemmilla kaksi

I Vasa, Malax, Vörå och Nykarleby har Vasa Andelsbank ökat mest inom den privata sektorn under åren 2008–2018. Bilden är från invigningen av det nya kontoret i Malax 21 juni 2011. På bilden bland andra Håkan Malm, Lars-Göran Sperring, Anders Björk, Mats Brandt och Lars-Johan Lindqvist. Foto: VAB arkiv.

Vaasan Osuuspankki on kasvanut eniten Vaasassa, Maalahdessa, Vöyriillä ja Uudessakaarlepyyssä henkilöasiakassektorilla vuosina 2008–2018. Kuva on Maalahden uuden konttorin avajaisista 21. kesäkuuta 2011. Kuvassa ovat muun muassa Håkan Malm, Lars-Göran Sperring, Anders Björk, Mats Brandt ja Lars-Johan Lindqvist. Kuva: VOP arkisto.

Vasa Andelsbank i Malax betjänar efter sammanslagningarna cirka 4 500 kunder och har en in- och utlåning på cirka 70 miljoner euro. Det växande kontoret erbjuder allt från försäkringar till lån och kassafunktioner under hela den tid banken har öppet.

Majoriteten av bankens kunder är privatpersoner medan jordbrukare och pälsdjursuppfödare är största kundgruppen bland näringsidkarna.

konttoria. Helsingin Osakepankki aloitti toimintansa paikkakunnalla 1980-luvun alussa, mutta konttori, josta tuli myöhemmin Yhdyspankki, ei ollut pitkääikainen. Lyhyen aikaa Jurvan Osuuspankki toimi Långåminnessä.

Vaasan Osuuspankki palvelee Maalahdessa yhdistymisten jälkeen noin 4 500 asiakasta ja sen otto- ja antolainaus käsittää noin 70 miljoonaa euroa. Kasvava konttori tarjoaa palvelut vakuutuksista lainoihin ja kassatoiminnot koko pankin aukiolon ajan.

Enemmistö pankin asiakkaista on yksityisasiakkaita ja elinkeinonharjoittajista maanviljelijät sekä turkiseläinkasvattajat ovat suurimmat asiakasryhmät.

Närpes

Arbetsinvandringen har gett många nya kunder

Att en ny kund kommer i sällskap med en tolk till banken är numera ingen ovanlig situation på andelsbankens kontor i Närpes.

Arbetsinvandringen, föranledd av växthusnäringens stora behov av arbetskraft, har gett lokalkontoret – där kundkretsen domineras av privatkunder och småföretag – många nya kunder. Förmedlingen av pengar utomlands har också vuxit.

Närpes Andelskassa som grundades 1955 blev Vasa Andelsbank 20 år senare. Två av de anställda, **Christina Stenfors** och **Sirpa Svedström**, har jobbat på banken sedan 1980-talet och har ett långt perspektiv på utvecklingen.

Christina Stenfors blev anställd på Närpes kontoret 1982. Då hade hon redan hunnit jobba fyra år på Korsnäs Andelsbanks kontor i hembbyn Harrström. Sirpa Svedström, som kommer från Teuva, flyttade till Närpes när hon gifte sig och hon kom första gången som vikarie till Vasa Andelsbank 1982.

Andelsbanken i Närpes startade sin verksamhet i **Robert Mattlars** bostadshus 3 december 1955. Två år senare flyttade kontoret till apoteksgården och 1965 uppfördes det nya bankhuset där banken verkat sedan dess.

Banken har haft endast ett filialkontor i gamla Närpes

Närpiö

Työperäinen muutto on tuonut uusia asiakkaita

Ei ole lainkaan epätavallista, että uusi asiakas saapuu Osuuspankin Närpiön konttoriin tulkki mukanaan.

Kasvihuone-elinkeinon suuresta työvoimatarpeesta johtuva työperäinen muutto on tuonut paikalliskonttoriin paljon uusia asiakkaita asiakaskuntaan, joka koostuu muutoin pääasiassa yksityisasiakkaisista ja pienyrityksistä. Myös rahan ulkomaansiirrot ovat lisääntyneet.

Vuonna 1955 perustetusta Närpes Andelskassasta tuli Vaasan Osuuspankki 20 vuotta myöhemmin. Kaksi työntekijöistä, **Christina Stenfors** ja **Sirpa Svedström**, ovat työskennelleet pankissa aina 1980-luvulta lähtien ja heillä on kehityksestä pitkä perspektiivi.

Christina Stenfors aloitti työnsä Närpiön konttorissa vuonna 1982. Hän oli jo ehtinyt olla töissä neljä vuotta Korsnäs Andelsbankin konttorissa kotikylässään Harrströmissä. Teuvalta tullut Sirpa Svedström muutti Närpiöön avioduttuaan ja hän tuli Vaasan Osuuspankkiin aluksi sijaiseksi vuonna 1982.

Osuuspankki aloitti toimintansa Närpiössä **Robert Mattlarsin** asuinhuoneistossa 3. joulukuuta 1955. Kaksi vuotta myöhemmin konttori muutti apteekin taloon ja vuonna 1965 pankille rakennettiin kiinteistö, jossa se on toiminut tähän päivään asti.

Vasa Andelsbanks sex anställda i Närpes. Från vänster Tony Wesander, Yvonne Andtfolk, Christina Stenfors, Ann-Charlotte Bergfors, Maria Björses och Sirpa Svedström. Foto: Marita Bagge.

kommun. Kontoret som drogs in 1993 fanns i Norrnäs.

Då de båda kundrådgivarna Stenfors och Svedström blickar tillbaka på vad som hänt de senaste tio åren konstaterar de att både banklokalens utformning och de anställdas sätt att jobba är nya.

2008 genomgick stadsbilden i Närpes en stor förändring. Dåvarande bankdirektören **Peter Snickars** sa i en intervju i tidningen *Syd-Österbotten* i mars 2006 att banken egentligen inte behöver en större lokal. Men eftersom

Vaan Osuuspankin Närpiön konttorin kuusi työntekijää. Vasemmalta Tony Wesander, Yvonne Andtfolk, Christina Stenfors, Ann-Charlotte Bergfors, Maria Björses ja Sirpa Svedström. Kuva: Marita Bagge.

Pankilla on ollut vain yksi sivukonttori vanhassa Närpiön kunnassa. Konttori, joka lopetti toimintansa 1993, oli Norrnässä.

Molempien asiakasneuvojien Stenforsin ja Svedströmin muistellessa viimeisen kymmenen vuoden aikaisia tapahtumia he kertovat, että sekä toimitilat että työntekijöiden tapa tehdä töitä ovat uudenlaiset.

Närpiön kaupunkikuva koki suuren muutoksen vuonna 2008. Silloinen pankinjohtaja **Peter Snickars** sanoi

fyra, fem byggnader rivits och hela centrumbilden förändrats aktualiseras också behovet att förnya bankens utseende.

I ett skede var det aktuellt att banken helst skulle ha deltagit i ett större affärshusbygge men man beslöt behålla banklokalen, renovera och modernisera den och bygga till fastigheten med 200 kvadratmeter affärsutrymme som skulle hyras ut.

Banken planerade börja bygga sommaren 2007 men den lokala byggmarknaden var överhettad och svårigheten att få en entreprenör gjorde att bygget påbörjades först i mars 2008. Då det stod klart hade den ekonomiska nedgången börjat och Vasa Andelsbanks fastighetschef **Göran Bergström** konstaterade vid invigningen att bygget knappast hade startat om utsikterna varit lika dåliga som vårvintern 2009. Men nu var huset färdigt och den nyrenoverade banklokalen invigdes den 11 februari 2009. Fyra företagare, en bokföringsbyrå, en fysioterapeut, en lymfaterapeut och en massör flyttade in i nya affärslokaler i bankhuset.

Andelsbankens kunder i Närpes kom till en lokal där de anställda inte längre satt vid kassadisken som man var van vid.

Tre snabbkassor hade blivit en och de fem anställda på banken tog emot kunderna i enskilda rum. Tidsbokning till kundrådgivningen infördes.

Utvecklingen går snabbt, banken finns på Facebook och Sirpa Svedström konstaterar att hon i januari 2017 hållit sin första förhandling om lån som röst- och videosamtal. Skuldebrevet kan numera skickas via internet och kunden kan öppna det med sina nätbankskoder.

Det här är dock inget vanligt kundbeteende 2017. De flesta kunder vill komma in och diskutera personligen med en rådgivare.

2012 genomfördes ett stort generationsskifte på kontoret i Närpes då kunddirektör **Maria Björses** efterträddes Peter Snickars som avgick med pension efter 36 år som distriktsdirektör.

Maria Björses gläds åt den aktivitet som råder i Närpes. Hon säger att det räcker med att titta ut genom fönstret för att se att de verkar i ett samhälle med livlig verksamhet.

Syd-Österbotten-lehden haastattelussa marraskuussa 2016, ettei pankki oikeastaan tarvitse suurempia tiloja. Mutta koska neljä, viisi rakennusta oli purettu ja koko keskustan ilme oli muuttunut, myös pankin ulkoilmee uudistaminen oli tuli ajankohtaiseksi.

Eräässä vaiheessa pohdittiin, että pankki olisi ottanut osaa suuren liikekiinteistön rakentamiseen, mutta olemassa oleva pankkirakennus päättiin säilyttää, remontoida ja uudenaikeistaan se sekä rakentaa lisäksi 200 neliömetrin liiketilojen laajennus, joka vuokrattiisiin.

Pankki suunnitteli aloittavansa rakentamisen kesällä 2007, mutta paikalliset rakennusmarkkinat olivat tuolloin ylikuumentuneet ja urakoitsijaa oli vaikea saada, minkä vuoksi rakentaminen aloitettiin vasta maaliskuussa 2008. Kun rakennus oli valmis, oli taloustoantuma alkanut. Vaasan Osuuspankin kiinteistöpäällikkö **Göran Bergström** totesi avajaisissa, ettei rakentamista olisi varmaankaan aloitettu, jos tulevaisuudennäkymät olisivat olleet yhtä huonot kuin kevättalvella 2009. Mutta nyt talo oli valmis ja remontoitu pankki kiinteistö vihittiin käyttöön 11. helmikuuta 2009. Neljä yritystä: kirjanpitoyritys, fysioterapeutti, lymfaterapeutti ja hieroja muuttivat pankkitalon uusiin liiketiloihin.

Osuuspankin näripiöliset asiakkaat tulivat tiloihin, joissa työntekijät eivät enää totutusti istuneet kassatiskin äärellä.

Kolmesta pikakassasta oli tullut yksi ja pankin viisi työntekijää otti vastaan asiakkaansa yksittäisissä huoneissa. Asiakaspalvelussa otettiin käyttöön ajanvarausrätelmä.

Kehitys kulkee pikavauhtia, pankki on Facebookissa ja Sirpa Svedström toteaa, että hän on pitänyt ensimmäiset lainaneuvottelunsa tammikuussa 2017 ääni- ja video-neuvotteluna. Velkakirjan voi nykyään lähetä internetin kautta ja asiakas voi avata sen verkkopankkitunnuksillaan.

Tämä ei kuitenkaan ollut tavanomaista asiakaskäytäytymistä vuonna 2017. Useimmat asiakkaat halusivat tulla tapaamaan neuvonantajaa ja keskustella asiastaan henkilökohtaisesti.

Vuonna 2012 Närpiön konttorissa tehtiin suuri sukupolenvaihdos, kun asiakkuusjohtaja **Maria Björses** jat-

Maria Björses efterträdde Peter Snickars som kunddirektör för Vasa Andelsbank i Närpes i augusti 2012. Foto: HSS Media.

Maria Björses jatkoi Peter Snickarsin työtä asiakkuusjohtajana Vaasan Osuuspankissa elokuussa 2012. Kuva: HSS Media.

Befolkningsstifforna i Närpes stad visar ett litet plus och arbetslösheten ligger på låga fyra procent.

Björses är den femte på posten som ansvarig för Närpeskontoret. Robert Mattlar var direktör 1955–1964, **Axel Häggman** 1964–1967, **Per-Ole Carlsson** 1967–1976 och Peter Snickars 1976–2012.

Närpesnejden har inte heller förskonats från kontorsnedläggningar. I juni 2014 stängde Vasa Andelsbank sitt kontor i Pörtom och det väckte stort missnöje lokalt.

Kontorets verksamhet överfördes till Närpes men inga anställda följde med vilket påverkade arbetsmängden på kontoret. Fastigheten i Pörtom såldes och där verkar numera bland annat ett apotek.

Vasa Andelsbank hade sex anställda vid ingången av

Nguyen Thi Nhung och hennes söner Ho Duy Anh och Ho Bau Khanh är kunder i Vasa Andelsbank i Närpes. Foto: Maria Björses.

Nguyen Thi Nhung ja hänen poikansa Ho Duy Anh ja Ho Bau Khanh ovat Vaasan Osuuspankin Närpiön konttorin asiakkaita. Kuva: Maria Björses.

koi 36 vuotta aluejohtajana olleen ja eläkkeelle siirtyvän Peter Snickarsin työtä.

Maria Björses iloitsee Närpiössä vallitsevasta aktiivisuudesta. Hän sanoo sen riittävän, että katsoo ulos ikkunasta nähdäkseen pankin toimivan yhteisössä, jossa toiminta on vilkasta. Närpiön asukasluku on hiukan plussalla ja työttömyys on alhaisella neljän prosentin tasolla.

Björses on järjestysessä viides Närpiön konttorin vastaava. Robert Mattlar oli johtajana 1955–1964, **Axel Häggman** 1964–1967, **Per-Ole Carlsson** 1967–1976 ja Peter Snickars 1976–2012.

Närpiön seutu ei ole myöskään säätynyt konttorien sulkemisilta. Kesäkuussa 2014 Vaasan Osuuspankki sulki

Vasa Andelsbank arrangerade en Hopsis-dag för barn i Närpes den 12 november 2016. Inbjudan sändes ut på Närpesdialekt och banken utlovade "in hoolest roli dag". Foto: VAB arkiv.

Vaasan Osuuspankki järjesti näriöläisille lapsille Hopsis-päivän 12. marraskuuta 2016. Kutsu lähetettiin Närpiön murteella ja pankki lupasi "hoolest roli dag" eli mahdottoman hauskan päivän. Kuva: VOP arkisto.

2017. Maria Björses, kunddirektör, **Yvonne Andtfolk**, som sköter försäkringsärenden, **Ann-Charlotte Bergfors**, kassa samt kundrådgivarna Christina Stenfors och Sirpa Svedström.

Vasa Andelsbank har cirka 4000 kunder och 20 procent av bankmarknaden i Närpes. Störst är Närpes Sparbank och på orten verkar också Nordea.

År 2009 då banken invigde sitt nyrenoverade kontor i Närpes centrum fick banken 100 nya ägarkunder.

konttorinsa Pirttikylässä ja se herätti paikallisesti suurta tytymättömyyttä.

Konttorin toiminta siirrettiin Närpiöön ilman yhtekään henkilökuntaan kuuluvaa, mikä vaikutti konttorin työmääriin. Pirttikylän kiinteistö myytiin ja siinä toimii nykyään muun muassa apteekki.

Vuoden 2017 lopussa Vaasan Osuuspankilla oli Närpiössä kuusi työntekijää. Maria Björses, asiakkuusjohtaja, **Yvonne Andtfolk**, joka hoitaa valtuutusasiat, **Ann-Charlotte Bergfors** kassapalvelut sekä asiakasneuvojat Christina Stenfors ja Sirpa Svedström.

Vaasan Osuuspankilla on Närpiössä noin 4 000 asiakasta ja 20 prosentin markkinaosuus. Suurin pankeista on Närpes Sparbank ja alueella toimii myös Nordea.

Kun pankki vihki käyttöön uudistetun konttorinsa Närpiössä vuonna 2009, se sai 100 uutta omistaja-asiakasta.

Minnesord över **Kaj Skåtar**

• Den 22 januari 2015 nåddes vi av budet att **Kaj Skåtar** gått ur tiden. Kaj Skåtar var verkställande direktör för Vasa Andelsbank i 27 år och när han gick bort hade han varit pensionär i 15 aktiva år. Han var vid sitt frånfälle bland annat styrelseordförande i Vasa Elektriska och ledamot av stadsfullmäktige i Vasa.

Då han kandiderade i sitt första val för Svenska folkpartiet sa han skämtsamt att han hoppades att det skulle finnas 150 personer som han lånat ut pengar till som skulle rösta på honom. Han fick 650 röster i det första kommunalvalet han ställde upp i år 2001.

Kaj Skåtar föddes bredvid byskolan i Rejpelt den 15.8 1937. Här i hembyn hade han också sitt älskade torp på ”Lissbjärje” dit han tog många vänner och gäster under årens lopp.

Kaj Skåtars far var polis och när det hölls sessioner i häradssläkten i Vörå övernattade häradssdomaren **Viktor Glasberg** från Maxmo ofta i hemmet. Efter en tingsdag följde ofta intressanta diskussioner vid köksbordet och här såddes ett frö till Kaj Skåtars intresse för juridik.

Han blev student från Vasa svenska lyceum 1957 och samma år började han studera juridik i Helsingfors. År 1964 var han klar med sina studier och inledde sin auskultering vid Pedersöre domsaga. Under studietiden hade

Muistoissamme **Kaj Skåtar**

• Saimme tiedon 22. tammikuuta 2015, että **Kaj Skåtar** on siirtynyt ajasta ikuisuuteen. Kaj Skåtar oli Vaasan Osuuspankin toimitusjohtaja 27 vuoden ajan ja menehtyneenä hän oli ehtinyt viettää 15 aktiivista eläkevuotta. Viimeisenä elinvuotenaan hän

oli muun muassa Vasasan Sähköön hallituksen puheenjohtaja ja Vaasan kaupunginvaltuuston jäsen.

Asettuessaan Ruotsalaisen kansanpuolueen ehdokkaaksi ensimmäisissä vaaleissaan hän sanoi leikkisästi, että hän toivoi löytyvän 150 henkilöä, joille hän oli lainannut rahaa ja nyt äänestäisi häntä. Hän sai 650 ääntä ensimmäisissä kunnallisvaaleissaan, joissa oli ehdokkaana, vuonna 2001.

Kaj Skåtar syntyi Rejpeltissä kyläkoulun naapurissa 15.8.1937. Tällä kotikylässään hänellä oli myös rakastamansa ”Lissbjärjen” torppa, jonka hän vei useita ystäviään ja vieraitaan vuosien mittaan.

Kaj Skåtarin isä oli poliisi ja kun Vöyrin kihlakunnan oikeudessa pidettiin istuntoja, yöpyi maksamaalainen herastuomari **Viktor Glasberg** usein heillä. Oikeusistuntojen jälkeen käyttiin usein mielenkiintoisia keskustelujia keittiönpöydän ääressä ja siellä kylvettiin myös siemen Kaj Skåtarin kiinnostukseen oikeustieteitä kohtaan.

Hän valmistui ylioppilaaksi Vasa svenska lyceumista

han träffat **Tuula-Riitta** från Helsingfors som blev hans hustru. Tillsammans fick de två barn, sonen **Kim** och dottern **Anne-Maria**, och familjen utökades sedan med sex barnbarn som betydde mycket för honom. Söndagsmidagarna med barn och barnbarn var fest för Kaj.

Han trivdes också då han fick röja i skogen tillsammans med sin son. Då Kaj skulle motionera gick han heller på fredagsdans med Tuula-Riitta än sprang på en spånbana, som han själv uttryckte det i en intervju inför 60-årsdagen. Jakt var ett intresse han utövade flitigt, inte så mycket för bytet som för sällskapets skull. Årets andra julafaton för honom inföll på andjaktspremiären som ofta var förlagd till sommarstället i Palvis.

Under sina första arbetsår jobbade Kaj Skåtar en kort tid som skattedirektör. Han anställdes vid Andelskasseförbundet 1968 och tre år senare efterträdde han **G. Rudolf Renvall** som verkställande direktör för Vasanejdens Andelskassa som kort därefter skulle bli Vasa Andelsbank.

Om sig själv som chef har Kaj Skåtar uttryckt sig så här:

"Jag bygger mina krav på de krav jag ställer på mig själv – absolut hederlig och lojal gentemot min arbetsgivare. Några stora avvikeler tolererar jag inte. Det låter jag mina medarbetare höra och jag tror att de accepterar det. Det är också viktigt att ge feedback och det kostar så litet att säga god morgen, att säga att de gjort det bra när de gjort det bra."

Kaj Skåtar ledde Vasa Andelsbank i med- och motgång i 27 år. Han kom att kallas bankvärldens Nestor. Bankmannen, kulturprofilen **Levi Ulfvens**, själv verksam i Helsingfors Sparbank skrev inför Kaj Skåtars pensionering 1999:

"Kaj Skåtar känner säkert tillfredsställelse när han nu går i pension. Han har varit en enastående bankman med stor kapacitet och målmedveten stil. Under hans ledning har banken klarat av en svår och hotfull tid. Han har visat att liten inte behöver vara svag."

Bättre än så kan det inte sägas. Frid över Kaj Skåtars minne!

1957 ja hän alkoi opiskella oikeustieteitä samana vuonna Helsingissä. Hän sai opintonsa valmiaksi vuonna 1964 ja aloitti auskultoinnin Pedersören tuomiokunnassa. Opiskeluaihana hän oli tavannut helsinkiläisen **Tuula-Riitan**, josta tuli hänen vaimonsa. He saivat kaksi lasta, **Kim**-pojan ja **Anne-Maria**-tytturen, ja perhe kasvoi sittemmin kuudella lapsenlapsella, joilla oli suuri merkitys hänelle. Sunnuntaipäivälliset lasten ja lastenlasten kanssa olivat Kajlle juhlaa.

Hän viihtyi myös metsätöissä poikansa kanssa. Kun Kaj halusi liikkua, meni hän mieluummin perjantaitansseihin Tuula-Riitan kanssa kuin juoksi pururadalla, kuten hän itse asian ilmaisi 60-vuotishaastattelussaan. Metsällä hän kävi ahkerasti, ei niinkään saaliin, vaan seuran vuksi. Hänen vuoden toinen jouluaatto oli sorsanmetsästyskauden aloitus, mikä usein tapahtui kesäpaikassa Palvisissa.

Ensimmäisinä työvuosinaan Kaj Skåtar työskenteli lyhyen ajan verojohtajana. Vuonna 1968 hän aloitti työt Andelskasseförbundetissa ja kolme vuotta myöhemmin hän jatkoi **G. Rudolf Renvallin** työtä toimitusjohtajana Vaasan Seudun Osuuskassassa, josta tuli hiukan myöhemmin Vaasan Osuuspankki.

Itsestään johtajana Kaj Skåtar on sanonut näin: "Asettamani vaatimukset rakennan niistä vaatimuksista, jotka asetan itselleni – ehdottoman rehellinen ja lojaali työntajaani kohtaan. Suuria polulta pojkeamisia en siedä. Sen saavat työtoverini kuulla ja luulen, että he hyväksyvän sen. On myös tärkeää antaa palautetta, eikä maksa paljoa sanoa huomenta, ja että he ovat tehneet hyvää työtä, silloin kun he ovat niin tehneet."

Kaj Skåtar johti Vaasan Osuuspankkia myötä- ja vastamäessä 27 vuoden ajan. Häntä alettiin kutsua pankkimailman Nestoriksi. Pankkimies, kulttuuriprofili **Levi Ulfvens**, itse Helsingin Säästöpankissa työskennellyt, kirjoitti Kaj Skåtarin jäädessä eläkkeelle 1999.

"Kaj Skåtar on varmasti tytyväinen jäädessään nyt eläkkeelle. Hän on ollut ainutlaatuinen pankkimies, jolla kapasiteettia ja päämääritietoisuutta on riittänyt. Hänen johdollaan pankki on selviytynyt vaikeasta ja uhkaavasta ajasta. Hän on näyttänyt, ettei pienien tarvitse olla heikko."

Paremmin ei tästä voi sanoa. Rauha Kaj Skåtarin muisolle!

Minnesord över **Håkan Malm**

- Riksdagsrådet **Håkan Malm** avled den 7 januari 2018.

"Österbotten, men även det övriga Svenskfinland stannar upp till eftertanke och tacksamhet till minnet av den idoga samhällstjänaren, riksdagsrådet Håkan Malm vid hans bortgång", skrev **Nils-Anders Granvik** i sitt minnesord i *Vasabladet*.

Håkan Malm föddes i Malax den 7 februari 1936. Hans pappa stupade och det kom att påverka hela hans liv. Ett av de sista förtroendeuppdrag han lämnade när hälsan svek var ordförandeskapet för Veteranföreningen Kamraterna.

Håkan Malm var bonde och han utexaminerades som agrolog 1955. På 1960-talet jobbade han på Österbottens Äggcentrallag.

Håkan Malm har berättat hur han inför kommunalvalet i Malax 1970 gick omkring med en lista och samlade namn för sin kandidat. Överraskande mötte han en person ute i samma ärende som samlade namn på en lista för inval av Håkan Malm. Det var så allt började.

Malm blev vald och satt sedan i Malaxfullmäktige fram till 1992. Han var fullmäktigeordförande tills han invaldes i riksdagen.

År 1973 valdes han till ordförande i Österbottens

Muistoissamme **Håkan Malm**

- Valtiopäiväneuvos **Håkan Malm** kuoli 7. tammikuuta 2018.

"Pohjanmaa, mutta myös muu ruotsinkielinen Suomi pysähtyy muistamaan kiitolissuudella ahkerasti yhteiskuntaamme palvellutta valtiopäiväneuvos Håkan Malmia tämän menehdyttyä."

Nämä kirjoitti **Nils-Anders Granvik** *Vasabladetin* muistokirjoitukseissa.

Håkan Malm syntyi Maalahdessa 7. helmikuuta 1936. Hänen isänsä kaatui sodassa ja tämä tuli vaikuttamaan Håkan Malmin koko elämään. Yksi viimeisistä luottamustehtäväistään, jonka hän jätti terveyden pettäässä, oli veteraaniyhdistyksen Veteranföreningen Kamraterna puheenjohtajuus.

Håkan Malm oli maanviljelijä ja hän valmistui agrologiksi vuonna 1955. 1960-luvulla hän työskenteli Pohjanmaan Munakeskuskunnassa.

Håkan Malm on kertonut, kuinka hän kunnallisvaalien alla 1970 kiersi Maalahdessa keräämässä nimiä ehdokkuutensa vuoksi. Yllätykseen hän tapasi samalla asialla olevan henkilön, joka keräsi nimiä Håkan Malmin valitsemiseksi. Tästä kaikki alkoi.

Malm valittiin ja hän istui Maalahden kunnanvaltuustossa aina vuoteen 1992. Hän toimi valtuuston puheen-

svenska producentförbund och det var nu hans politiska karriär -som skulle resultera i sex perioder, sammanlagt 24 år i riksdagen- tog fart.

År 1975 blev han invald i riksdagen tillsammans med partikamraterna **Elly Sigfrids** och **Ragnar Granvik**.

I en intervju gjord med Håkan Malm inför hans 50-årsdag beskrevs han som en fredlig man som ogärna gör nummer av sig, inte håller populistiska tal utan heller arbetar i det tysta.

En av hans många styrkor var också att han aldrig såg politiken som ett självändamål. Han sa att den dag han inte får tillräckligt stöd blir han bonde på hemgården. Han hade ju aldrig haft möjlighet att vara bonde på heltid och hans hustru fick bärta en stor del av ansvaret hemma på gården.

Håkan Malms rikspolitiska karriär kröntes 1998 då han förarades titeln riksdagsråd av republikens president.

Håkan Malm motsatte sig Finlands inträde i EU och inför riksdagens avgörande beslut i november 1994 skrev han en artikel där han väждade om att riksdagen oberoende av EU-inträdet skulle bedriva en männskonära politik och sträva efter att utveckla en regionalpolitik som ger olika delar av vårt land möjlighet att överleva.

Tre gånger var han elektor i presidentvalet och statsrevisor åren 1996–1999. Han var viceordförande i Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, viceordförande i Svenska folkpartiet 1976–1996 och viceordförande i Svenska riksdagsgruppen under många år.

Men hans krafter och engagemang räckte också till många lokala organisationer och föreningar. Han ledde Malaxpensionärerna och han var fullmäktigeordförande för Malax-Petalax-Bergö kyrkliga samfällighet.

Han invaldes i Vasa Andelsbanks förvaltningsråd 1966 och var ordförande åren 1986–1999.

Håkan Malm berättar i Vasa Andelsbanks 70-årshistorik, som utkom till jubileet 2008, att han hade haft många sömlösa nättier under den svåra recession som drabba de samhället och bankerna åren 1989–1996. Men han berömde också bankledningen i Vasa Andelsbank för den rakryggade ärlighet med vilken de lade problemen på bor-

johtajana, kunnes hänet valittiin eduskuntaan.

Vuonna 1973 hänet valittiin puheenjohtajaksi Österbottens svenska producentförbundiin ja tästä lähti liikeelle hänen poliittinen uransa, joka kestääsi kuusi kautta ja yhteensä 24 vuotta eduskunnassa.

Vuonna 1975 hänet valittiin eduskuntaan yhdessä puoluetoverinsa **Elly Sigfridsin** ja **Ragnar Granvikin** kanssa.

50-vuotishaastattelussaan Håkan Malmia kuvataan rauhalliseksi mieheksi, joka ei halua tehdä itseään tykö, ja joka ei pidä populistisia puheita, vaan työskentelee miehuiten hiljaisuudessa.

Yksi hänen monista vahvuksistaan oli, ettei hän koskaan nähty poliittikaa itsetarkoituksesta. Hän sanoi, että tuona päivänä, jolloin hän ei saisi tarpeeksi kannatusta, jäisi hän maanviljelijäksi kotitilalleen. Hänellä ei ollut ollut koskaan mahdollisuutta toimia kokopäiväisenä maanviljelijänä ja hänen vaimonsa kotona sai kantaa suuren osan tilan vastuusta.

Håkan Malmin valtakunnantason poliittinen ura kruunattiin vuonna 1998, jolloin tasavallan presidentti myönsi hänelle valtiopäiväneuvoksen tittelin.

Håkan Malm vastusti Suomen liittymistä EU:hun. Ennen eduskunnan ratkaisevaa päästötä marraskuussa 1994 hän kirjoitti artikkelin, jossa hän vetosi eduskuntaan, jotta se EU:hun liittymisestä huolimatta harjoittaisi ihmistä lähellä olevaa poliittikaa ja pyrkisi kehittämään sellaista aluepoliittikaa, joka antaisi maamme eri alueille mahdollisuuden selviytä.

Hän oli kolme kertaa valitsijamiehenä presidentinväaleissa ja valtiontilintarkastajana vuosina 1996–1999. Hän toimi varapuheenjohtajana Ruotsinkielisessä maataloustuottajain keskusliitossa, varapuheenjohtajana Ruotsalaisessa kansanpuolueessa vuosina 1976–1996 ja varapuheenjohtajana Ruotsalaisessa eduskuntaryhmässä useiden vuosien ajan.

Mutta hänen voimansa ja kiinnostuksensa riittivät myös monien paikallisten organisaatioiden ja yhdistysten toimintaan. Hän johti Malaxpensionärerna-yhdistystä ja oli valtuuston puheenjohtaja Maalahti-Petolahdi-Bergön kirkollisessa seurakuntayhtymässä.

det då det var svåra tider.

Håkan Malm sörjs närmast av hustrun **Marita** och barnen **Susanne** och **Mårten** med familjer.

Hänet valittiin Vaasan Osuusspankin hallintoneuvostoon vuonna 1966 ja hänen toimi sen puheenjohtajana vuosina 1986–1999.

Håkan Malm kertoo Vaasan Osuusspankin 70-vuotishistoriikissa, joka julkaistiin juhlavuotena 2008, että hänen vietti monia unettomia öitä yhteiskuntaa ja pankkeja kohdanneen vaikean laman aikana vuosina 1989–1996. Mutta hänen kehui myös Vaasan Osuusspankin johtoa siitä suoraselkäisestä rehellisyystä, jolla ongelmat nostettiin pöydälle aikojen ollessa vaikat.

Håkan Malmia surevat läheiset vaimo **Marita** ja lapset **Susanne** ja **Mårten** perheineen.

Vasanejdens Andelskassa/
Vasa Andelsbank 1938–2018

Vaasan Seudun Osuuskassa/
Vaasan Osuuspankki 1938–2018

Så här har Vasa Andelsbank uppstått Näin syntyi Vaasan Osuuspankki

Fusioner 1938-2018 • Fusiot vuosina 1938–2018

1938

Vasanejdens Andelskassa grundas i Vasa. Sidokontor öppnas i Korsholm, Solf, Malax, Bergö, Replot och Björköby.

Vaasan Seudun Osuuskassa perustetaan Vaasassa. Mustasaaren, Sulvan, Maalahden, Bergön, Raippaluodon ja Björköbyn sivukonttorit avataan.

1959

Vassor Andelskassa, grundad första maj 1924, och räknad som den äldsta i regionen, går ihop med Vasanejdens Andelskassa.

Vassor Andelskassa, perustettu 1. toukokuuta 1924 ja alueen vanhimpana pidetty, yhdistyy Vaasan Seudun Osuuskassaan.

1971

Mellersta Österbottens Andelsbank, grundad 1939, med huvudkontor i Kimo, Oravais slås ihop med VAB.

Mellersta Österbottens Andelsbank, perustettu 1939, pääkonttori Kimossa, Oravaissa, yhdistetään VOPiin.

1

2

3

4

5

6

Kevlax Andelskassa, grundad 1925, anslöt sig efter 15 års verksamhet till Vasanejdens Andelskassa.

Kevlax Andelskassa, perustettu v.1925, yhdistyy 15 toimintavuoden jälkeen Vaasan Seudun Osuuskassaan.

1945

Bankens namn ändras via en lagändring från Vasanejdens Andelskassa till Vasa Andelsbank (VAB).

Pankin nimi vaihtuu lakimuutoksella Vaasan Seudun Osuuskassasta Vaasan Osuuspankki (VOP).

1970

Munsala Andelsbank, grundad som andelskassa 1926, blir en del av VAB.

Munsala Andelsbank, perustettu osuuskassana v. 1926, liitetään osaksi VOPia.

1972

1975

Närpes Andelsbank, grundad som andelskassa 1955, går ihop med VAB.

Närpes Andelsbank, perustettu osuuskassana v. 1955, liitetään osaksi VOPia.

7

8

1990

Pörtom-Petalax Andelsbank grundad i det lokala mejeriet som Pörtom Andelskassa 1925 fusioneras med VAB. (andelskassans filial i Nyby, Petalax, grundades 1951).

Pörtom-Petalax Andelsbank, perustettu paikallisessa meijerissä nimellä Pörtom Andelskassa v.1925, fusionsioidaan VOPiin.(osuuskassan sivukonttori Nybysä, Petolahdessa, perustettiin v. 1951).

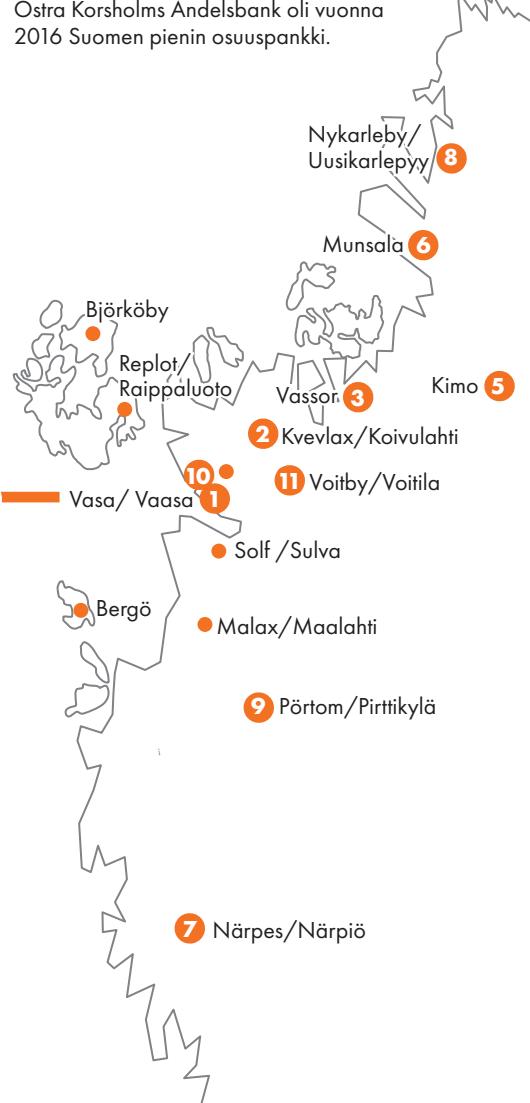
9

10

2016

Östra Korsholms Andelsbank (Voitby), grundad som andelskassa 1925, fusioneras med VAB. Östra Korsholms Andelsbank var 2016 Finlands minsta andelsbank.

Östra Korsholms Andelsbank (Voitila), perustettu osuuskassana v. 1925, fusionsioidaan VOPiin. Östra Korsholms Andelsbank oli vuonna 2016 Suomen pienin osuuspankki.

Nykarleby Andelsbank, grundad som andelskassa 1937, fusioneras med VAB.

Nykarleby Andelsbank, perustettu osuuskassana v. 1937, fusionsioidaan VOPiin.

1976

1993

Osuuspankki Yhteistukis Vasakontor uppgår i VAB.

Osuuspankki Yhteistuen Vaasan konttori liitetään VOPiin.

Det stiliserade procenttecknet lanserades som firmamärke 1970. Det är, som den uppmärksammas, också en kombination av förkortningarna op och ab.

Stilisoitu prosentimerkki lanseerattiin liikemerkinä vuonna 1970. Tarkkasilmäinen saattaa myös huomata, että siinä yhdistyvät lyhenteet op ja ab.

Förvaltningsrådets ordföranden Hallintoneuvoston puheenjohtajat

- 1938 – 52 **Levi Jern** riksdagsman/kansanedustaja
1953 – 59 **Edvard Wik** jordbrukare/maanviljelijä
1959 – 64 **Edvin Kull** nämndeman/lautamies
1964 – 70 **Eero Corell** hovrättspresident/ hovioikeuden presidentti
1971 – 77 **Börje Planting** justitieråd/ oikeusneuvos
1978 – 85 **Olav Hanses** borgmästare/pormestari
1986 – 99 **Håkan Malm** riksdagsman/kansanedustaja
2000 – 14 **Olav Jern** landskapsdirektör/maakuntajohtaja
2015 – **Stefan Saaristo** agrolog/agrologi

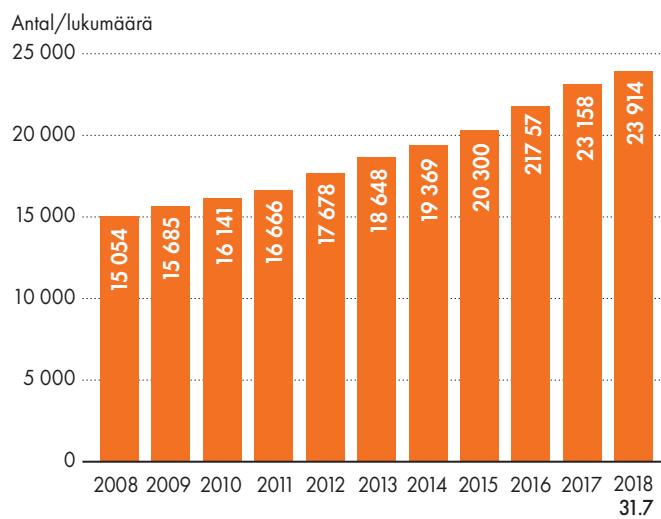
Ordförande i direktionen/styrelsen Johtokunnan/hallituksen puheenjohtajat

- 1938 – 1945 **Karl-Johan Ahlbäck** jordbrukare/maanviljelijä
1945 – 1947 **Evert Båsk** jordbrukare/maanviljelijä
1948 – 1967 **Arvid Flemming** häradshövding/herastuomari
1968 – 1981 **Johan Grannas** agronom/agronomi
1982 – 1985 **Ola Tidström** ekonomie magister/kauppatieteiden maisteri
1986 – 1994 **Staffan Teir** lagman/laamanni
1994 – 1996 **Mikko Sirkka** vicehäradshövding/varatuomari
1997 – 2000 **Staffan Teir** lagman/laamanni
2001 – 2011 **Lars-Johan Lindqvist** professor/professori
2012 – **Michael Söder** verkställande direktör/toimitusjohtaja

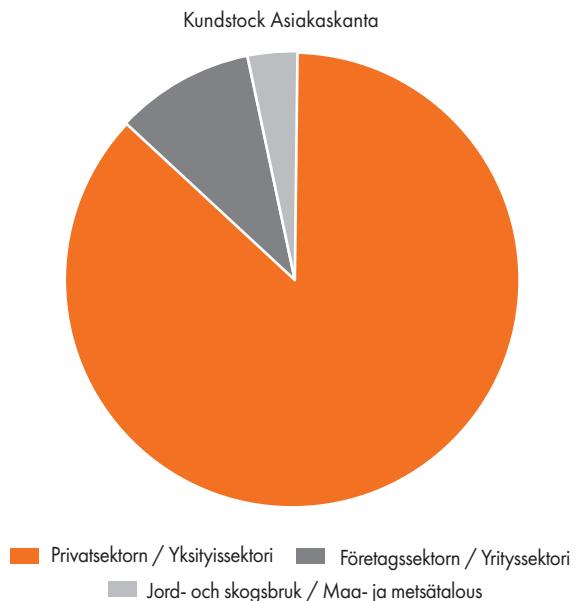
Verkställande direktörer Toimitusjohtajat

- 1938 – 1945 **Karl-Johan Ahlbäck**
1945 – 1961 **Gunnar Nyström**
1961 – 1971 **G. Rudolf Renvall**
1971 – 1999 **Kaj Skåtar**
1999 – **Ulf Nylund**

**Ägarkundernas utveckling i Vasa Andelsbank
Omistaja-asiakkaiden kehitys Vaasan Osuuspankissa
2008 – 31.7.2018**

**Vasa Andelsbanks kundstock 30.6.2018
Vaasan Osuuspankin asiakaskanta 30.6.2018**

Styrelsen 16.4 2018 – Hallitus 16.4 2018

Peter Bjurs Petalax, **Henrik Gammel-**
gård Kimo, **Olav Hermanson**
Korsholm, **Gunder Häggström** Vörå
(avgick med pension/jäi eläkkeelle
30.6), **Pirjo Laaksonen** Sulva, **Ulf**
Nylund Vasa, **Henrik Strandberg**
Nykarleby, **Michael Söder** Vasa.

Förvaltningsrådet 22.2 2018 – Hallintoneuvosto 22.2 2018

Övre raden från vänster: **Sinikka**
Enbacka Pörtom, **Göran Holm** Munsala,
Thomas Smeds Petalax, **Mikael**
Snellman Vasa, **Kenneth Pärus** Oravais,
Mikael Gädda Korsholm, **Juha**
Häkkinen Vaasa, **Barbro Pått** Pensala,
Veli-Matti Laitinen Vaasa, **Lilian**
Ivars Närpes, **Yngve Dahl** Björköby,
Mari Kattelus Vaasa, **Anders Asp-**
holm Pörtom, **Henrik Östman** Replot
Kenneth Ingman, Munsala. Nedre
raden från vänster: **Kjell Ahläng** Ma-
lax, **Eija Raassina** Vaasa, **Ulf Nylund**
vd, **Stefan Saaristo** Malax, **Alice**
Backström Korsholm, **Anders Jern**
sekreterare, **Åsa Frants** Petalax, **Jari**
Lemberg Oravais. På bilden saknas/
Kuvasta puuttuu **Maria Palm** Nykar-
leby, **Minna Laatu** Vaasa, **Marko**
Ekman Vaasa, **Tuula Sumula-Moisio**
Vaasa, **Luu Le Thuy** Närpes, **Christer**
Sjöberg Maxmo. Nylund och Jern är
med i egenskap av tjänstemän.

Fullmäktige – Edustajisto 2017–2021

Marlene Ahlberg Korsholm, **Tobias Andersson** Oravais, **Jenny Backström** Replot, **Håkan Berg** Malax, **Glenn Ola Björkqvist** Sundom, **Erik Cederholm** Sundom, **Tommy Edsback** Yttermark, **Michael Ekman** Vaasa, **Kjell Enberg** Petalax, **Guy Envik** Nykarleby, **Björn Eriksson** Korsholm, **Steven Frostdahl** Nykarleby, **Jesper Haga** Vasa, **Ossi Hautanen** Vörå, **Marit Holmlund-Sund** Björköby, **Johan Felix Håkans** Korsholm, **Siv-Britt Höglund** Vasa,

Susanne Ivars Närpes, **Linda Maria Jakobsson-Pada** Korsholm, **Maria Järnström** Kimo, **Pekka Kainlauri** Vasa, **Panu Kalmi** Vaasa, **Mika-Markku Karjala** Vaasa, **Nina Karl-Nygård** Oravais, **Anna Kengo** Nykarleby, **Jorma Juhani Kivimäki** Vaasa, **Antti Tapani Koski** Vaasa, **Marika Koski** Petalax, **Raimo Latvala** Mustasaari, **Gunilla Lillbacka** Oravais, **Kenneth Linden** Jeppo, **Magnus Långskog** Pörtom, **Harri Moisio** Vaasa, **Patrik Nedergård**

Solf, **Fredrik Norlin** Maxmo, **Tommy Nyholm** Munsala, **Torbjörn Nyholm** Munsala, **Kenneth Nylund** Nykarleby, **Mia Nylund** Övermalax, **Christian Palmberg** Vasa, **Elina Kaarina Peltoniemi** Vaasa, **Petteri Perkkiö** Vaasa, **Sten Rintamäki** Vörå, **Teuvo Roden** Vaasa, **Sami Salonsaari** Malax, **Jan-Ole Sandås** Vasa, **Johan Snickars** Malax, **Esa Soikkeli** Vaasa, **Marcus Wägar** Närpes, **Glenn Åhman** Pensala.

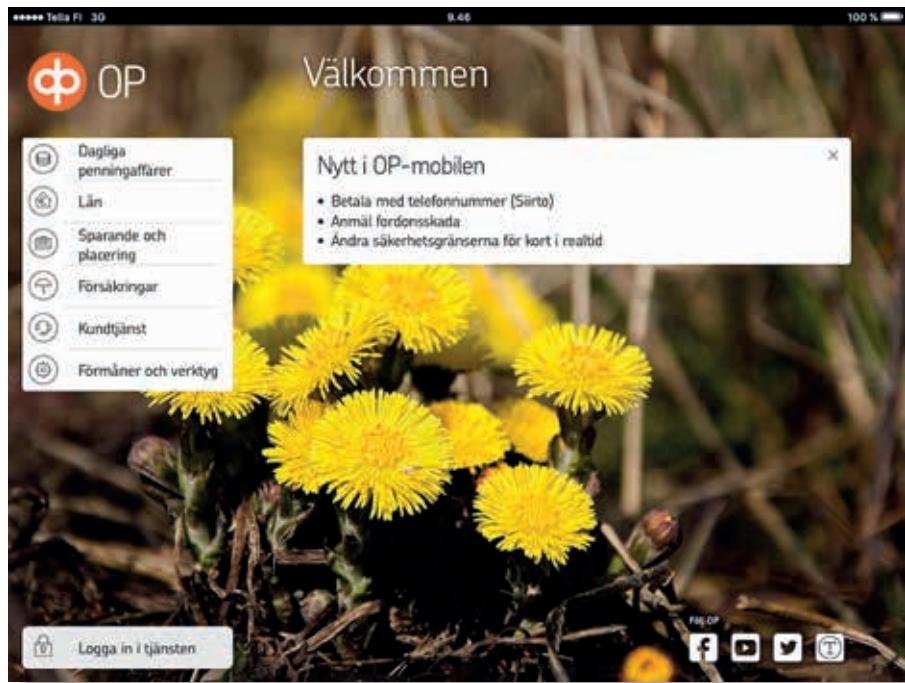
Personalen 30.6 2018 – Henkilökunta 30.6 2018

Ahlfors Johanna kundrådgivare, **Ahlnäs Jenny** kundansvarig, **Bengs Anna-Lena** kundrådgivare, **Berg Susanne** kundansvarig, **Bergfors Ann-Charlotte** kundrådgivare, **Björk Fredrik** bankdirektör, **Björk Thomas** kunddirektör, **Björknäs Jens** marknadsförings- och kommunikationschef, **Björses Maria** kunddirektör, **Brasken Håkan** kunddirektör, **Bäck Vincent** kundrådgivare, **Dalkarl Anna** kundrådgivare, **Ehn Ulf** kreditriskchef, **Ehrström Kristin** kundansvarig, **Ekholt Viktoria** kundrådgivare, **Eklund Ann-Christin** kundchef, **Eklund Filip** kundrådgivare, **Ena Leif** kundchef, **Ena Maria** kundansvarig, **Engström Oliver** kundrådgivare, **Fleen Maud** försäljningschef, **Granholm Heidi** kundansvarig, **Hagström Jesper** kundrådgivare, **Halkivaha Susanne** kundchef, **Hannus Jeanette** kundrådgivare, **Hassellund Jani** asiakkuspääällikkö, **Heinull Caroline** kundansvarig, **Henriksson Angelica** bankjurist trainee, **Hinttu Ari** asiakkuusjohtaja, **Holländer Marita** kundrådgivare, **Holm Anna-Lena** kundchef, **Holm Arja** kundrådgivare, **Holmkvist Anne** kundansvarig, **Häggblom Niklas** kundansvarig, **Häggström Gunder**

bankdirektör, **Hästö Anne-Maria** kundansvarig, **Högnäs Mattias** kapitalförvaltare, **Jansson Sofia** kundansvarig, **Jern Anders** jurist, **Joupers-Ekblom Annika** kundansvarig, **Kaleva Aino** asiakkuusneuvaja, **Kallio Jari** asiakkuusasiantuntija, **Kanttikoski-Blom Maria** asiakkuusneuvaja, **Karra Annika** asiakkuusneuvaja, **Keränen Leena** asiakkuusneuvaja, **Kivioja Maija** asiakasneuvaja, **Kjellman Andreas** kapitalförvaltare, **Kronman Anne** asiakkuusneuvaja, **Lejon Kaisa** pankinjohtaja, **Lindblom Rasmus** kundtjänstspecialist, **Lyts Bernice** köksa, **Lytz Annika** kundrådgivare, **Lyyski Anna-Riikka** myyntipääällikkö, **Makkonen Riitta H** asiakkuusasiantuntija, **Martin Kirsi A** asiakkuusasiantuntija, **Marttunen Eija** palveluasiantuntija, **Mattsson Prinkkilä Marika** kundtjänstspecialist, **Myllylahti Henna** asiakasneuvaja, **Mäkyinen Lasse** luottojohtaja, **Nelimarkka-Gullans Paula** redovisningsassistent, **Nurminen Rasmus** asiakkuusneuvaja, **Nyby Maria** bankjurist, **Nyby Åsa** kundansvarig, **Nyfors Hannele** kundrådgivare, **Nylund Jacob** kundrådgivare, **Nylund Ulf** verksamhetschef, **Nyman Annika** kundansvarig,

Nymark Vyn kundtjänstspecialist, **Partanen Christian** kapitalförvaltare, **Pellonpää Heidi** kundrådgivare, **Rajamäki Maria** pankkilakimies, **Rodas Maria** kundansvarig, **Rosenlund Jessica** kundrådgivare, **Ruohomäki Ulla** järjestelmääsiantuntija, **Råholm Jenny** kundchef, **Råholm Karin** kundrådgivare, **Saarimaa Timo** asiakasneuvaja, **Sandvik Benjamin** kundrådgivare, **Småros Eivor** hr-assistent, **Solstrand Anna-Lisa** asiakkuusneuvaja, **Stenfors Christina** kundrådgivare, **Storbäck Annika** servicechef, **Strand Brita** kundansvarig, **Sundqvist Ellinor** sommarpraktikant, **Svahn Linda** kundansvarig, **Svarvar Jenny** försäljningschef, **Svedström Sirpa** asiakkuusneuvaja, **Söderlund Tua** kundansvarig, **Söderman Malin** kundansvarig, **Thors Ber-tel** finansieringschef, **Thors Britt-Marie** kundansvarig, **Vikman Janne** riskienhallintajohtaja, **Vuorenlinna Simo** bankdirektör, **Westerdahl Janina** kundrådgivare, **Wilson Jonas** sommarpraktikant, **Wägar Hanna** kundansvarig, **Åman Susanna** asiakkuusneuvaja, **Östergård Tuija** asiakkuusneuvaja, **Östman Maria** personalchef.

Tio omvälvande år i bankvärlden

► "Liten blir mycket större" är en jubileumsbok där anställda och förtroendevalda inom Vasa Andelsbank berättar om de stora förändringar som skett i bankbranschen de senaste tio åren. Då Vasa Andelsbank fyllde 70 år utkom den digra historiken "Liten blir stor". "Liten blir mycket större" är en fortsättning som handlar om vad som hänt sedan.

En utveckling som överraskat alla är hur snabbt smarttelefonerna blivit dominerande då kunden ska göra sina bankärenden. Den första applikationen eller appen för privatkunder lanserades 2012. I augusti 2018 var antalet användare 1,1 miljoner. Redan 2016 gick mobilen förbi både datorer och plattor på op.fi. Numera har kunderna tillgång till flera olika appar. Pivo-appen beskrivs som Finlands populäraste mobilplånbok, Pivo Junior lanserades som Finlands första bank-app för barn och den nyaste tjänsten 2018 är OP-företagsmobilen.

Kymmenen mullistavaa pankkivuotta

► "Pienestä paljon suurempi" on juhlateos, jossa Vaasan Osuuspankin työntekijät ja valtuutetut kertovat pankkimaailmassa viimeisen kymmenen vuoden aikana tapahtuneista suurista muutoksista. Vaasan Osuuspankin täytettyä 70 vuotta julkaistiin muhkeaa historiikki "Pienestä kasvaa suuri". "Pienestä paljon suurempi" on sille jatkoa ja kertoo tuon ajan jälkeisistä tapahtumista.

Olemme kaikki yllättyneitä kehityksestä, kuinka älypuhelimet ovat vallanneet alaa asiakkaiden pankkiasioiden hoidossa. Ensimmäinen henkilöasiakkaille kehitetty sovellus eli appi tuotiin markkinoille vuonna 2012. Elokuussa 2018 käyttäjien lukumäärä oli 1,1 miljoonaa. Jo vuonna 2016 matkapuhelimet ohittivat tietokoneet ja tabletit op.fi-verkkopalvelussa. Tänä päivänä asiakkailta on käytössään useampiakin appia. Pivo-appia pidetään Suomen suosituimpana mobiililompakkona, Pivo Junior tuottiin markkinoille ensimmäisenä lapsille suunnattuna pankkisovelluksesta ja uusin vuonna 2018 lanseeratuista palveluista on OP-yritysmobiili.